

K.MARAŞ DOSYASI

Ellerinde bayraklar da bulunan saldırgan topluluk Yürükselim'e doğru ilerledi

BUGÜN 8.sayfamızda

KAHRAMANMARAŞLI ANLATIYOR

Vali Vekili, Müftü Vekili, Baro Başkanı, Parti Başkanları, Sendikacılar, Avukatlar, Gazeteciler, Esnaflar, İşçiler, Köylüler, Öğrenciler...

ALİ ÖZTÜRK ve YUSUF ÇELİK'in röportajları

PAZARTESİ Aydınlık'TA

* * *

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

PERŞEMBE 10 MAYIS 1979
500 KURUŞ

HADİ ÜLUENGİN BRÜKSEL'DEN BİLDİRİYOR

Evren ve Şahinkaya, NATO Askeri Komite Toplantısı için Brüksel'de

- Akmandor'un başkanlık edeceği NATO Savunma Bakanları Toplantısında Yunanistan'ın durumu görüşülecek
- AET Türkiye'nin isteklerini benimsemedi

Yazı ve yorum 4. sayfada

BAHA TARGON STRASBOURG'DAN BİLDİRİYOR

Ecevit, bugün Avrupa Konseyinde konuşuyor

Avrupa Parlamentosu üyelerinin ve 21 Avrupa ülkesi Dışişleri Bakanını biraraya getiren Strasburg toplantıları sürüyor. Dışişleri Bakanları bugün Türkiye Başbakanı Bülent Ecevit'in konuşma yapacağı oturuma katılacaklar. Ecevit, "Avrupa-Kuzey Güney diyaloğu"

(Devamı sa.7, sü.4'de)

Denktaş-Kipriyanu bir araya gelmeden önce

Ökçün ve Rallis Kıbrıs zirvesini görüşüyor

- Waldheim'in Yardımcısı De Cuellar, Atina ve Ankara'da görüşmeler yapacak
- Waldheim 17 Mayısta Lefkoşe'de

ANKARA (ÖZEL)

Avrupa Konseyi toplantısı nedeniyle Strasbourg'ta bulunan Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün ile Yunanistan Dışişleri Bakanı Yorgo Rallis bugün biraraya gelecekler.

Buluşmada, son görüşmeden bu yana iki ülke Dışişleri Genel Sekreterlerinin yaptıkları ikili te-

(Devamı sa.7, sü.8'de)

Hitler faşizminin Propaganda Bakanı Goebbels, Berlin Üniversitesinin önünde 20 bin kitap yaktırmıştı

10 Mayıs 1933: Fikir özgürlüğünden yana olan herkesin lanetle andığı gün

Ne dediler?

TALİP APAYDIN
ADNAN BİNYAZAR
MUZAFFER ERDOST
AHMET TANER KIŞLALI
CAHİT KÜLEBİ
ÜLKÜ TAMER
CENGİZ TUNCER
MEHMET ALİ YALÇIN

Yazısı 5. sayfada

Yazısı 5. sayfada

TİKP: "Kitap yangınını 46. yılında nefretle anıyoruz"

- TİKP, Hitler ve Mussolini'nin yıkılmasına rağmen 141 ve 142. maddelerin Türkiye'deki düşünce özgürlüğünü hala zincir altında tuttuğunu belirtti

Yazısı 7. sayfada

Hitler faşizmi demokratik kültürü ateşe verdiğini zannediyordu. Goebbels ve Göring de bu utanç sahnesini seyrediyordu. Düşünceyi yakabileceklerini uman zorbalar yıkılıp gittiler. Demokratik kültür ise kitlelerin gönlünde yaşıyor.

Halit Velioğlu

Mersin Ağır Ceza Yargıcının cenazesi törenle toprağa verildi

ANKARA (ÖZEL)

Pazartesi gecesi öldürülen Mersin 1. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Halit Velioğlu'nun cenazesi dün Ankara'da törenle toprağa verildi. Velioğlu için önce Adalet Bakanlığı önünde bir tören düzenlendi. Törende bir konuşma yapan hakim Mehmet Kılıç, Velioğlu'nun dürüstlüğü ve ta-

(Devamı: Sa. 7, Sü: 9'da)

Whittom dün Ankara'ya geldi

ANKARA (A.A)

IMF Avrupa Masası Şefi Whittom dün Ankara'ya geldi. Havaalanında konuşma yapmasının yasaklandığını söyleyen Whittom'un Ankara'da devam eden Türkiye-IMF görüşmelerine katılarak, teknik düzeyde temaslarda bulunacağı öğrenildi.

IMF Avrupa Masası Şefi Whittom, havaalanında kendisine yöneltilen "konuşmanız yasaklandı mı" sorusuna "konuşmam yasaklandı" karşılığını verdi.

Whittom, bugün Maliye Bakanlığı'nda Türkiye-IMF görüşmelerine katılacak.

Devrimci şair arkadaşımız...

Gani Bozarslan'ı ölümünün 1. yılında saygıyla anıyoruz

TİKP: "Gani Bozarslan dosyası Adliyenin tozlu raflarına terkedildi"

Yazısı 7. sayfada

Alyanak'ın İGD'li danışmanları görevden alınıyor

İZMİR (ÖZEL)

İzmir Belediye Başkanı İhsan Alyanak'ın danışmanlarından Ömer Demircioğlu ve Ali Rıza Bodur görevlerinden alınıyorlar. Belediye içinde TKP hesabına yürüttükleri çalışmalarla tanınan Demircioğlu ve Bodur kendilerine yeni bir iş aramak için zorunlu izne ayrılmış durumdalar.

İGD yanlısı danışmanların görevlerine son verilmesi kararı geçtiğimiz Pazar günü yapılan CHP

(Devamı sa.7, sü.3'de)

Kamran İnan: "Türk-Amerikan ilişkilerinin ortasında Kıbrıs meselesi duruyor

HABER MERKEZİ

Dün toplanan AP Ortak Grubunda ABD'ye yaptığı gezi hakkında bilgi veren Bitlis Senatörü Kamran İnan, "Kıbrıs meselesinin Türk-Amerikan ilişkilerinin ortasındaki yerini muhafazaya devam ettiğini" söyledi.

(Devamı sa.7, sü.8'de)

Mısır'ın İslam Konferansı üyeliği askıya alındı

- Türkiye de kararın lehinde oy kullandı

FAS (AA)

İslam Ülkeleri Konferansı, Mısır'ın Konferans üyeliğinin askıya alınmasını kararlaştırdı.

Konferansın 9 Mayıs günü sabahı yapılan gizli oturumunda, karar, oybirliği ile alındı. Konfe-

(Devamı sa.7, sü.5'de)

BAŞYAZI

Kitap yangını

Doğu Perinçek

Bugün 10 Mayıs. Hitler'in 46 yıl önce Berlin'de "Kitap Yangını"nı başlattığı gün.

Hitler Başbakan olalı henüz dört buçuk ay geçmişti. 10 Mayıs 1933 günü havanın kararması ile birlikte Berlin'de bir başka karanlık daha harekete geçti. Naziler, Berlin Üniversitesinin önündeki meydana yığılmış yirmi bin kitabı yaktılar. Başbuğ Hitler'in Almanya'da demokratik kültüre karşı giriştiği büyük barbar hareketi böyle başladı. Naziler, aynı sahneyi diğer şehirlerde de düzenlediler.

Yakılan kitaplar arasında kimlerin eserleri yoktu ki: Einstein, Zweig, Erich Maria Remarque, Rathenau, Jack London, Marks, Engels, Lenin, Stalin, Upton Sinclair, H.G.Wells, Havellock Ellis, Emile Zola, Gide ve insanlığın bilim ve kültür hazinesine büyük katkıları olmuş

(Sayfa 7, Sü: 9'da)

Bursa'da bir fabrikaya para götüren araç soyulmak istendi, bir polis öldürüldü

HABER MERKEZİ

Bursa'da Organize Sanayi Bölgesinde kurulu bulunan Bisaş Fabrikasına para götüren araba taranarak soyulmak istendi. Çıkan çatışmada bir po-

(Devamı sa.7, sü.1'de)

Dev-Solcular Kadıköy'de korsan miting yaptılar

HABER MERKEZİ

Otuz kadar Dev-Sol'cu önceki gün İstanbul Kadıköy-Altıyol'da korsan gösteri yaptı.

Korsan miting çevrede büyük bir panik yaratırke Dev-Sol'cuların bir kısmı daha sonra caddeye bir bomba paketi koyarak olay yerinden kaçmaya çalışırlarken, güvenlik kuvvetleri tarafından yakalandılar.

Olaydan sonra, Kadıköy ve çevresinde, yapılan aramalarda birçok kişi gözaltına alındı.

(Fotoğraf: Abdullah KURTAY)

Devrimci Maden-İş, ERDEMİR'de Maden-İş'ten istifa kampanyası açtı

EREĞLİ (ÖZEL)

7 Mayıs günü yapılan durum tespitiyle sayısal ve fiili üstünlüğünü kanıtlayan Dev. Maden-İş Sendikası işçilerin isteği üzerine yeni bir istifa kampanyası açtı. Bugün başlayacak olan kampanya 12 Mayıs tarihine kadar sürecek. ERDEMİR'de çoğunluğun Dev. Maden-İş'te olduğunun durum tespitiyle anlaşılmasından sonra, Dev.Maden-İş'in işçilerle yaptığı bir toplantıda konuşan işçiler

(Devamı sa.7, sü.8'de)

İzlenimler

ERDEMİR işçisi yetki sorununu çözmüştür

Hüseyin Karanlık

7 Mayıs Pazartesi gecesini salı sabahına bağlayan 01-02 saatleri arasındayız. Ereğli Demir-çelik İşletmelerine giden sahil yolu üzerindeki Devrimci Maden-İş Sendikasının genel Merkezi içinde ve önünde günlerin yoğun mücadelesinin verdiği yorgunluk ve uykusuzluğa rağmen heye-

(Devamı sa.7, sü.6'da)

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

Devrim · Köhne · Ekspres · Tozanlı · Gayret · Anadolu

İLKSES ve ÇAYCUMA'NIN SESİ Gazeteleri Yazı İşleri Müdürü İ.Atilla Saka:

Yazı işleri müdürlerinin başkasının yazısından dolayı cezalandırılması "cezaların şahsiliği" ilkesine aykırıdır

Tüm yayın organlarındaki güncel konu basında ceza dizgesinin değiştirilmesi ve ''Basın Suçu Kavramı'' üzerindeki tartışmalar.

Fikirleri uğruna siyasi kompolya getirilip şehit edilen Dersim Mebusu Ahmet Samim parlamentoda şöyle diyordu:

''Biz mebus olarak neleri bu kürsüde konuşabiliyorsak, bizden daha tecrübeli ve basiretli olma vasıfları içinde ayan-ı Kiram hazeratı nelere sahip çıkabiliyorsa, gazeteciler, muharrirler, şairler, edipler, nasirler, karikatüristler, aynı hakka sahip olmalıdırlar. Matbuat cezaları ancak, bir mebus veya ayan azasının hürriyet hudutları ile makşur olmamalıdır. Hakiki fikir hürriyeti budur...''

Türk basını yıllar yılı basın özgürlüğü savaşımı vermiştir. Savaşımın her aşamasında, özgürlük yolunda bir başarı adımı atılmıştır. Onun karşısına çıkmış olanlar ise, politika hayatından silinip gitmişlerdir.

''Basın Suçu kavramı'' tartışmasına ülkemizin en güçlü örgütlerinden biri olan Barolar Birliği Genel Başkanı Prof. Dr. Faruk Erem de büyük özen göstermekte ve Türkiye'deki mer'i uygulamayı eleştirirken, Yazı İşleri Müdürlerinin başkalarına ait yazılardanın ötürü cezalandırılmasını hukuka aykırı bulmaktadır.

Anayasamız ''Demokratik Hukuk Devletini'' öngörürken ''Düşünce Hürriyetine'' tam olarak yer vermiş 20. maddeye görede, kişilerin düşünce ve kanaat hürriyetleri asla kısıtlanamaz demiştir.

Ancak 5680 sayılı Basın Kanununun 16. maddesi, yazı işleri müdürlerine sansür yetkisi vermektedir. Yani, suç sayılabilecek yazıların çıkmamasına bekçilik etme görevini vermiştir. Bu görevi yapmazsan, sen de yazar kadar sorumlusun demektedir.

Yazı İşleri Müdürlerinin başkasının yazısından dolayı cezalandırılması, modern ceza hukukunun en esaslı dayanağı olan ''cezaların şahsiliği'' ilkelerine aykırılığıdır.

Bu bir ortaçağ zihniyeti değilse, nedir? Örneğin; Ali bir suç işleyecek, Ali ile birlikte annesini de tutuklayacaksın. Diyeceğiz ki, ''Sen de Ali kadar suçlusun. Sesin suçun onu doğurmak. Doğurmasaydın o bu suçu işlemeyecekti. Onu doğurmakla suç işlemesine neden oldun. Sende buyur içeri...''

Buna da işkence denir. İşkence de yasaktır.

Unutmamalıyız; Uluslararası Gazeteciler Federasyonunun (FİJ) 1872 yılında İstanbul'da yaptığı toplantıya iştirak etmeyen Hollanda ve Almanya basın örgütlerinin bildirisi aynen şöyleydi:

''Türkiye'de basın hürriyeti kısıtlanmıştır. Bir ülkenin kaldırdığı varlığın meselelerini o memlekette ele almanın faydası yoktur.''

Basın Yasasının 16'ncı maddesi günün koşullarına göre düzenlenmelidir. Düzenleme ile yazı işleri müdürleri hapis ve sürgün cezasına çarptırılmamalı yerine çok daha insancıl ve adil sayılacak para cezası getirilmelidir.

Bugün için Anadolu da gerçekten okurlarına fikir yönünden hizmet etmeye uğraş veren vasıflı gazeteler yanında sadece ilan almak için yayınlanan vasıfsız gazetelerde yayınlanmaktadır.

Bu gazetelerin maddi olanakları çok sınırlı olup bir yazı işleri müdürüne ve kadrosundaki yazarlara ücret veremediğinden yazı işleri müdürleri ve yazarların çoğunluğu bir resmi müessesede çalışmaktadır. Ancak yazı işleri müdürleri yasalar karşısında aynı sorumluluğa taşırken, Basın Yayın Genel Müdürlüğünün hazırlamış olduğu basın kartları yönetmeliğinden yararlanamamaktadırlar. Buda adil olmamaktadır.

Basın Yayın Genel Müdürlüğü Anadolu basınına gerçekten hizmet etmek istiyorsa vasıfsız gazeteleri ve naylon kadrolarla devletin ilanlarını çarçur eden gazeteleri saptamalı ve vasıflı gazeteler layık olduğu haklarını sıkıntısız almalıdırlar. Anadolu basınında kadrolu olarak gösterilenlerden yılda en azından 100 makale yazmaları istenmelidir. Bununda kontrolunu yapabilmek için Basın Yayın Genel Müdürlüğünce ülke çapında görevlendirilecek olanlar gazeteleri denetleyerek kadrolu elemanların gerçekten gazetede bulunduklarını saptayabilirlerse başarıya ulaşılabilir ve Anadolu basını gerçek hüviyetine kavuşmuş olur

YENİCE Gazetesi Sahibi ve Yazıişleri Müdürü Mustafa Akay

Kağıdı arasan bulamazsın, bulsan yanına yanaşıp da alamazsın

Abdullah Çavuş

Zonguldak ilinin Karabük İlçesi Yenice Bucağında 1972 Ekiminden bu yana yerel bir gazete yayınlanır. YENİCE adındaki bu gazete ilk yıllarında haftalık olarak yayınlanmaya başladı. Daha sonra halkının büyük güvence ve alakasını gören gazete yöneticileri 1 Mayıs 1977'de gazeteyi günlüğe çevirdiler. Ve 8 sayfa üzerinden yayımlandı.

Fakat bu gazete de bozuk düzenin yumruğunu yemeye başladı. Tüm Anadolu basınında olduğu gibi birçok sorunlar ve sorunların verdiği yılgınlıklar istenmeden başladı. YENİCE gazetesinin sahibi ve Yazı İşleri Müdürü Mustafa Akay bakın ne diyor:

''Gazetecilik çok kolay gelir çoğu kimseye. Fakat bunun içine girince anlaşılır bu mesleğin zorlukları ve aynı zamanda kutsallığı.

''Sorunlar dedik. Anlatayım belli başlılarını. İlki kâğıt sorunu. Gazeteciliğin başını da yiyen budur işte. Kâğıdı arasan bulamazsın. Bulsan yanına yanaşıp da alamazsın. Neden mi? Çünkü karaborsacılığın elindedir bu hazine. Her gün fiyatı değişir. Toptan 1 yıllık baskımız kadar kâğıt almaya gücümüz yetmeyeceğine göre, her kâğıt alışımızda kâğıt miktarı ile birlikte bizim gazetenin maliyetinin de o kadar yükselmesi gerekir. Ama biz bunu yapamayız.

''İkinci olarak gazetenin basıma girmesi için gereken alet ve araçların bulunulmasında çekilen zorluktur. YENİCE gazetesi renkli basının basımevlerine benzer yerlerde basılmaz. Bu gazete, her harf elle dizilipte meydana gelir. Mürekkep göz hesabıdır. Çalıştırmak için mürettip, mürettibe verilmek üzere de paraya ihtiyaç vardır. Fakat diğer amatör basında olduğu gibi, bizim gazete de bu sorun karşılıklı anlayışla çözümlenmiştir. Çırağı, kalfayı, mürettebatı gazeteciliği adeta kendilerine meslek edinmiştir. İşte bizim mücadele azmimizi bu yaşatıyor.''

Evet böyle diyor Sayın Mustafa Akay. Üzüntü ve hıncın birleştiği sözlerle. Tüm Anadolu basını ile adeta kardeş. Sorunları bir, kurtuluşları aynı. Ama nasıl? Bunların, büyük basının yaptığı gibi kuponlar ve otomobillerle, köşe döndürmeye yetecek güçleri yok. Çünkü bunların tek gücü var. O da halk. Halka hizmet etme gücü ve azmi. Ve Mustafa Akay devam ediyor:

''Fakat ben yılmayacağım. Biz yılmayacağız bu gazeteyi sonuna kadar yaşatacağız. Ayrıca bizim gibi yerel gazetelerin Türkiye çapında yayın yapan Aydınlık gibi bir gazete de sorunlarının yayınlanması bizi daha da kuvvetlendiriyor.''

FİKİR MEYDANI

YAKILAN KİTAPLARDAN.... TOPLATILAN KİTAPLARA....

Av. Uğur Uzer

10 MAYIS 1933 Nazilerin Almanya'da tüm ilerici yayınları meydanlarda büyük merasimlerle yaktıkları gündür. Yanan kitapların alevleri Nazilerin insanlığa ve fikir özgürlüğüne karşı olan yüzlerini tüm açıklığı ile aydınlığa çıkarıyordu. Gericiler, özgürlük düşmanları fikirlerin serbestçe yayılmasına, tartışılmasına tarihin her devrinde karşı çıkmışlardır. Bunlar o günün koşullarına göre kimi zaman mavi gömlekliler gibi meydanlarda kitaplar yakmışlar kimi zaman ise geçerli düzenin kurumlarından yararlanmışlardır. Basın bunların vazgeçilmeyen hedeflerinden olmuştur. İlerici fikirlerin geniş halk kitlelerine ulaşmasının en etkin yolu olan basın, her devirde, özgür düşünceden korkan güçlerin hedefi olmustur.

Yurdumuzda da yarım asrı aşkın Cumhuriyet dönemine rağmen basın ve fikir hayatımız, aydınlık düşünceden korkanların ana hedefi olmuştur. Her fırsattan yararlanılarak basına ve özgür düşünce sahiplerine yönelik baskılar yapılmıştır. Özgürlük düşmanı faşizmin dünya çapında yükseliş yıllarında faşist İtalya ceza yasasından yapılan 141. ve 142. madde aktarmaları ile düşünce özgürlüğüne en büyük zincir vurulmuştur. Bundan böyle bu maddeler özgür düşünce sahiplerinin üzerinde ''Demoklesin Kılıcı'' gibi asılı durmuştur

Uyanıştan korkanların baskı yasaları ile siyasi iktidarların yasal olmayan uygulamaları belirli bir zihniyetin gelişmesine yol açmıştır. Bu kitaptan korkma, kitap bulundurmanın suç olması gibi bir zihniyettir. Ve resmi bir zihniyet biçiminde gelişmektedir. Örnek olarak mahkemelerde yasak yayın bulundurduğu için hakkında dava açılan yurttaşları gösterebiliriz. Hukukumuzda yasak yayın bulundurmanın suç teşkil ettiğine dair bir ceza maddesi yoktur. Bu konuda mahkeme kararları mevcuttur. Fakat yurttaşlar gene de yargılanmaktan kurtulamamaktadırlar. Gene Ankara'da kitapçıların yoğun bulunduğu bir pasaj aranmakta ve bazı kitapçılar gözaltına alınmaktadırlar. İlerici yayın okuduğu için birçok vatandaş takibata uğramaktadırlar. En son Bursa Emniyet Müdürü 1 Mayıs 1979 tarihli Aydınlık gazetesini hiç bir karar olmadan toplattırabilmektedir.

Bu zihniyetin yasal bir yönü yoktur. Yarım asırlık demokratik yaşamımızın fikir özgürlüğüne gereken önemi verdiği söylenemez. Hele pratik hukukun düşünce özgürlüğüne katkısı hiç olmamıştır. Yasaları dahi, özgürlükleri genişletici olarak değil, kısıtlayıcı olarak uygulamıştır.

Fikir özgürlüğümüz ceza yasasının 141.ve 142. maddeleri ile zincire vurulurken, Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası kanalı ile de önüne engeller çıkarılmaktadır. Bu engel toplatma kararlarıdır. Önce ceza hukuk açısından toplatma kararları nedir nasıl olmalıdır ona değinelim.

Toplatma kararları ferii nitelikte kararlardır. Doğrudan sonuç doğurmazlar. Ancak öze ilişkin kesin hüküm niteliğinde olan kararların üzerine toplatma kararı bir anlam ifade eder. Açıklarsak, hakkında dava açılmış bir eser olacak, bu eserin açık yargılaması yapılacak ve yargılama sonucunda ceza yasasının suç saydığı bir eylemden dolayı ceza alacak. Bu karara karşı kanun yollarına gidilecek eğer Yüksek Mahkemede suçlu görürse, hakkında verilen karar kesinleştikten sonra bu eser toplatılabilecektir. Kısaca toplatma işlemi ancak hakkında kesin hüküm olan yayınlar hakkında gidilebilecek bir yoldur. Ve ceza hukuku bakımından toplatma ancak bu yollardan sonra başvurulacak bir yoldur.

Uygulamada ise toplatma kararları Cumhuriyet Savcılarınca Sulh Ceza Mahkemesinden istenilmekte ve alınmaktadır. Ceza yargıcı kararını verirken Ceza Muhakemeleri Usul Yasasının 86. maddesine ve Anayasanın 24. maddesine dayanmaktadır. Bu kararlar çeşitli yönleri ile yasal aksaklıklar taşımaktadırlar.

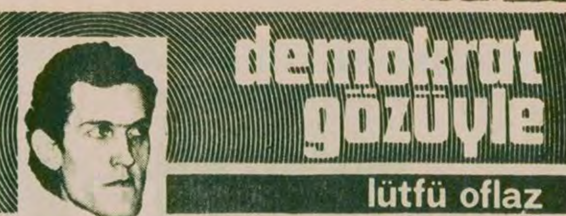
1- Ceza yargıcının dayandığı 86. maddenin toplatmalar ile uzaktan yakından bir ilişkisi yoktur. Ceza Muhakemeleri Usul Yasasının 8. fasıl başlığı ve 86. maddenin konusu ZABIT'a ilişkindir. Bu maddeye göre ancak suç konusu bir husus var ise buna ilişkin örneklerden yeteri kadarı alınır. Bu maddeden aksine bir anlam çıkarmak olanaksızdır. Bu nedenle yapılan uygulamalar hakkında kesin bir mahkeme kararı olmamasına rağmen verilen bir toplatma kararı olmaktadır. O nedenle yasaya aykırı bir uygulama olmaktadır.

2- Ceza yargıcının verdiği kararlar usul hükümlerinin aradığı koşulları taşımamaktadır. Kararlarda çoğunlukla ''Ceza Muhakemeleri Usul Yasasının 86. ve Anayasının 24. maddesine göre toplatma kararı verilmiştir. ''denilmektedir. Bu ise Ceza Muhakemeleri Usul Yasasının 32 ve 260. maddelerine aykırıdır. Zira bu maddelerde kararlar gerekçeli ve kanun yollarını gösterici olmalıdır diye kararda olacak hususları sıralamaktadır. Verilen toplatma kararları bu hususları içermediği içinde yasaya aykırıdır.

3- Toplatma kararları taraflara tebliğ edilmemektedirler. Kararlar bir tarafın yokluğunda verilmektedir. Bu taraf verilen karar kendisine tebliğ edilmediği için hakkını arayamamakta hatta verilen karardan haberdar olması dolaylı yollardan olmaktadır. Halbuki Ceza Muhakemeleri Usul Yasası mahkeme kararlarının tebliğ edilmesi koşulunu getirmektedir. Bu koşula uyulmaması nedeni ile de bu kararlar yasaya aykırı şekilde uygulanmaktadır.

Uygulamada toplatma kararları verilmekte eserler toplatılmakta ve emanet memurluğunun mahzenlerinde çürümeye terk edilmektedirler. Böylece amaca ulaşılmış olunmaktadır. Zira özgür düşünce de sorgusuz, yargılamasız emanet memurluğunun mahzeninde tıkılmıştır.

Özetlenecek olursa özgür düşüncenin engellenmesi zamana göre biçim değiştirerek devam edegelmiştir. Dün kitap yakmak ne ise bugünde düşünce özgürlüğüne sınır getirmek aynı şeydir. Fikir ve düşünceler zorla bastırılamayacağı gerçeği karşısında daha fazla direnmenin gereği yok artık.

İngiltere' de pişer... Belki bize de düşer!..

Ana Muhalefet çevrelerinde bir sevinç, bir sevinç...

Sanki İngiltere'deki Seçimi bayan Thatcher değilde, Demirel kazandı?

Herhalde bir erken seçim ortamı yaratılıp; Demirel Başbakan, partisi de tek başına iktidar olsa taraftarları ancak bu kadar memnun olurlardı...

AP'liler yadellerdeki seçimlerin sonuçlarını bir işaret sayıyor ve şöyle düşünüyor olmalı:

''Fransa da son seçimleri sağ kazandı..

İngiltere'de de muhafazakarlar, işçi partisini altedip seçimleri aldı...

Geriye ne kaldı?

Darısı bizim başımıza...''

Nasıl anlatsak ki, İngiltere'deki seçimleri muhafazakarlar kazanmadı!

Ya ne kazandı?

Hayat pahalılığı kazandı...

Artan işsizlik kazandı...

En nihayet İngiiizlerin ''haşin kış'' dedikleri, hayatı felce uğratan son kış mevsimi kazandı...

Evet... İngiltere, özellikle son kış mevsiminde tarihinin en ağır bunalımlarından birini yaşamıştır...

İşçi Partisi Lideri Callaghan, işçilere verdiği sözleri tutamamıştır...

Uzun süreli ve yaygın grevlerin önü alınamamıştır...

Bunun sonucu olarak, İngiliz halkının hiç de alışık olmadığı-hastane hizmetleri gibi-tüm kamu hizmetleri aksamıştır...

O zaman İngiliz halkı ne yapmıştır?

Bir ''kurtarıcı'' aramıştır...

Sonunda da Muhafazakar Parti Lideri Margaret Thatcher'e bir ''kurtarıcı'' gibi sarılmıştır...

Sandık başında oyunu onun için kullanmıştır...

Ve Avrupa da ilk defa bir kadını başbakan yapmıştır. Tebrikler...

* * *

Daha önce de yazdık.

Burjuva demokrasileri bir tahtarevalliye benzer..

Tahtarevallinin iki ucundaki iki ana partiden biri yükseldi mi, diğeri otomatikman düşer...

Birinden umut kesildi mi, diğeri ''umut'' kefesine geçer...

Bu iş de böylece sürer gider.

Bizdeki öyle değil mi sanki?

Dün Ecevit ''umut''tu, bugün Demirel...

Yeniden Demirel'i umut haline getiren nedir?

Ecevit'in, sorunların üstesinden gelememesidir.

Enflasyonu önleyememesidir..

Fiyat artışlarını engelleyememesidir...

Kuyrukları yok edememesidir..

İşsizliğe bir çare getirememesidir...

Anarşi kördüğümünü bir türlü çözememesidir...

O gitse de yerine Demirel gelse, elinde sihirli değnek olan peri misali, tüm bu sorunları biran da halledebilecek midir? Elbetteki hayır..

Ne var ki istesekte-istemesekte, burjuva demokrasilerinin yapısı gereği, şimdi ''umut'' haline gelen Ana Muhalefet lideri Demirel'dir...

Türkiye'nin en büyük işçi konfederasyonu olan Türk - İş'in yönetimini son genel kongre de AP eğilimli sendikacıların ele geçirmesinden belli değil mi?

Türk - İş'e düne kadar hakim olan sosyal-demokratların, yenilgiye uğramalarından belli değil mi?

İşin bu aşamasında Demirel'in isteği bir ''erken seçim hükümeti'' ve ardından en kısa zamanda ''erken seçimlere'' gidilmesidir...

Hedef bellidir:

''Tek başına iktidar...''

Gerçekleşir mi, gerçekleşmez mi onu zaman gösterir.

Şimdiden görünen Fransa ve İngiltere'deki son genel seçimlerin sonuçlarının, AP kurmaylarını fevkalade ümitlendirdiğidir.

Ne diyelim?

İngiltere de pişer, belki bize de düşer?

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

RİZE

17 çay fabrikasına harcanacak para ile 50 tane çay atölyesi kurulur

Hayat her gün daha çekilmez hale geliyor. Yeni zamlar yapılıyor. Fiyatlar alabildiğine yükseliyor. Pahalılık, işsizlik durmadan artıyor. Tüm bunlar yapılırken, ücretlilerin ücretleri, üreticilerin ürünlerinin taban fiyatları donduruluyor.

Ülkemizdeki ekonomik ve siyasal bunalım giderek derinleşmekte ve en son safhasına gelmektedir. Halkın memnuniyetsizliğini Doğu Karadeniz'de de görmekteyiz.

Özellikle çay üreticileri endişe içindedirler. Tüm Türkiye'de diğer ürünlerin taban fiyatlarında olduğu gibi, çay da 250 kuruşluk yüzde 20 artışla bırakıldı.

Yaş çay taban fiyatlarında durum aynıdır. Her geçen yıl taban fiyat, gerçek fiyattan yüzde 50 kadar azdır. Yıllar geçtikçe yaş çay üreticisi köylünün, çaydan elde ettiği gelir düşüyor. Sonra çay sanayisindeki bozukluklarını kendi üzerinden atmak için üreticiye yüklüyorlar.

Çay, üreticiler tarafından fabrikalarda işlenmiyor mu? Yoksa üretici urettıgı çayı pazarlama yapmayıp ambarlarda mı çürütüyor?

Çay sorununu bu politika ile çözebileceklerine inanıyorlarsa çok yanılmışlardır. Her yıl milyonlarca ton çay çürütülerek denizlere dökülüyor. Bu durumu önlemek için neler yaptılar? Hangi tedbiri aldılar? Bu yıl çay denizlere dökülmeyecek mi? Hiç bir tedbir alınmadan. Yoksa yine halkın emeği çürütülüp denizlere dökülecek.

17 adet çay fabrikası daha yapılacağı, kamu oyuna duyurulmuştur. Nerede fabrikalar, çay kampanyası açıldı bile...

Fabrikalar çözüm değildir. Özellikler kısa zamanlı çözüm hiç değildir. 17 adet çay fabrikası için harcanacak para ile 50 adet çay atelyesi yapılabilir. Hem de kısa zamanda. Eğer fabrikalar yerine atelyeler yapılırsa geniş bir üretim işlevi yaratılır. Hem üretimde yüzde 100 artış olur. Ama bu durum kapitalistlerin işine gelmez. Onların amacı çözüm bulmak değil, halkı daha fakir duruma düşürüp emperyalizme ve sosyal-emperyalizme daha fazla bağımlı duruma getirmekten başka hiç bir amaçları yoktur.

Çay da sömürüye son verilmeli, Çay alım yerlerindeki çileler sona ermelidir.

Muharrem Terzi
Öğretmen

CEYHAN **ADANA**

Devlet Su İşleri, ağanın menfaatine dokunacak diye kanalımızı temizletmiyor

Bizler Ceyhan'ın K. Mangıt Köyünden az topraklı küçük üreticileriz. K.Mangıt Köyü Ceyhan'ın 3 kilometre kuzeyinde verimi bol arazisi büyük, ekimi elverişli topraklara sahiptir. Köyün belli başlı iki toprak ağası vardır. Bunlar Ceyhan'da ve diğer illerde ağalıklarıyla ün yapmış kişilerdir. Köyümüzün 4 bin dönüm arazisini Başlar ve İstanbulluoğulları eker dikerler yıllardan beri. Ve biz yoksul köylüler 1956 yılında Kadastro tarafından köyün en verimsiz en çukur bölgesini onar, yirmişer dönüm olarak parselleyip dağıtmışlar. Toprak sahibi olan köylünün toplam mevcudu yirmi ailedir. 1956'dan bu yana çoğunluğu halen topraksızdır. Bu kişilerin aileleri ağaların çiftliğinde, arazilerinde yok pahasına çalışmaktadırlar.

Arazimizin bulunduğu mevkiye her kış su dolar ve haziran-temmuz aylarına kadar su kalır, araziler kurumaz. Daha önceden, suyu akıtmak için Devlet Su İşlerinin açmış olduğu kanal ile tarladaki suyu nehre akıtıp arazileri zamanında ekime hazırlayabiliyorduk. Fakat ağalardan Refik İstanbulluoğlu köylülerin üzerindeki göllenen suyun nehire akmasına engel oldu. Bizim tarlalarda göllenen su ile ağa kendi tarlasındaki pamuğu sulamaktadır. Biz köylüler Devlet Su İşlerine kanalımızın temizlenmesi ve arazilerimizin vaktinde ekilmesi için her başvurduğumuzda "yapacağız" demekteler. Bizi beş yıldır aldatmaktadırlar. Geçen yıl göstermelik olarak 5-10 metre temizleyip gittiler. Ve bizler anladık ki, DSİ bizlere değil, ağalara hizmet etmektedir. Kanal yetkililerinin yaptığı köylüyü açlığa, sefalete itmekte, toprak ağasının ise mahsulünü iki katına çıkarmasına hizmet etmektedir.

Celal Çokay

İSTANBUL

Sağlık hizmetlerinde akıl almaz bir dengesizlik var

Ben 20 yıldan beri Avrupa'da çalışan bir Türk hekimiyim. İlk önce Almanya'da çalıştım, sonra Fransa'ya geçtim, halen oradayım. İki aylık izinle vatanımı görmeye geldim.

Fransız arkadaşım Rene Claude ile birlikte.. Burada pek çok şey olmuş ama maalesef negatif yönde... Siyasal işler hakkında kendilerini bilgili siyaset adamları sayanlar konuşsun. Ben doktor olduğum için sağlık sorunlarına dokunmak istiyorum. Arkadaşımla beraber iki ay sağlık tesislerini gezdik. Tabii yetkililerin haberi olmadan. Burada Tam Gün Yasası çıkarılmış. Muayenehanesini kapatmayıp da Tam Güne girmeyenler ya emekli olacak veya istifa edip muayenehanesinde çalışacak. Eğer yetkililere inanırsanız pek çok doktor Tam Güne girmiş. Bu takdirde 17'den sonra hasta olanlar ne yapacak? Eğer orada serbest doktor varsa gidebilir. Yoksa hastaneye gitmeye mecbur kalacak. Hastane tam teşekküllü değilse bir dahiliye hastası, karşısında nöbetçi hekim olarak göz doktorunu veya kulak doktorunu bulabilir. Bu da hastanın tedavisini engeller. Ya hasta, hastaneye gidemeyecek durumda ise ne olacaktır? Kalp krizi veya hemipleji veya şeker koması ile karşılaşabilir. Yani iş şansa kalıyor. Özel hekim varsa mesele yok. Yoksa hasta ölüme terk ediliyor demektir. Bir yurttaş söyledi, Afyon'un 30 bin nüfuslu bir ilçesinde hekim yokmuş. Tabii bu gibi yerler memlekette pek çok. Bilhassa Doğuda halen pek çok hekim açığı var. Rotasyon adı verilen usülle Batıdan, Doğuya birer aylığına muvakkat doktor yollanıyor. Son zamanlarda hekim açığını kapamak için emekli hekimlerden 45 bin liraya kadar ücret karşılığında istifade edilmek istenmiş. Ancak bunlara Batıda ve hekim ihtiyacı olmayan yerlerde görev verilmiş. Dengeli bir dağıtım hiç bir zaman yapılmamış. Yani bakanlık kadrolara bakıp da şurada şu kadar hekime ihtiyaç vardır diye düşünmemiş bile. Eğer düşünse idi, anlaşmalı emekli hekimleri Doğuya gönderirdi. Orada hastanesinde bir veya iki hekimi olan şehirler vardır. Ebe ve hemşire açıklarından bahsediliyor ama, 12 hekime karşı 60 hemşiresi olan hastaneler görülmüyor. Kuruluşlarda işsizlikten yün ören pek çok hemşire gördüm ve Fransız arkadaşımdan utandım. Bir de dış yardım bekleniyor. Parasını fuzuli yere harcayana borc verilir mi?

Anadolu'da öyle sağlık merkezleri gördük ki 20 yatağı var, yatan hiç hasta yok. Maaş alsınlar diye bir dişçi ile bir eczacı tayin etmişler sabahtan akşama kadar tavla oynuyorlar. Ayrıca yakın zamanlarda büyük miktarda eczacı tayin edilmiş. Mesela 25 mütehassıs hekimli bir hastaneye 40, yine 25 hekimli bir kuruluşa 25, 8 doktorlu bir hastaneye 13 eczacı verilmiştir. Yakında pek çok sağlık ocağı açılacağından eczacılar depo ediliyormuş, sonra oralara verileceklermiş. O zamana kadar verilecek olan milyonlarca liralık maaş sokağa atılmış değil midir? Ayrıca açılacak her sağlık ocağında eczane olacak mı? Hangi ilaçla? Bugün Anadolu'da personelsiz yüzlerce sağlık ocağı vardır. İlk önce buraya hekim, hemşire, ebe göndermek gerekmez mi? Tam Gün Yasasına giren hekimler 08.00'den 17.00'ye kadar çalışacaklar denilmiştir. Tabii bu laftan ibarettir. Gezdiğimiz yerlerde göreve 10 civarında başladıklarını gördük, bazı görevlilerin vazifelerine hiç gelmediklerini tespit ettik.

Doktor
Turgut Gülerman
Rene Claude

BULMACA

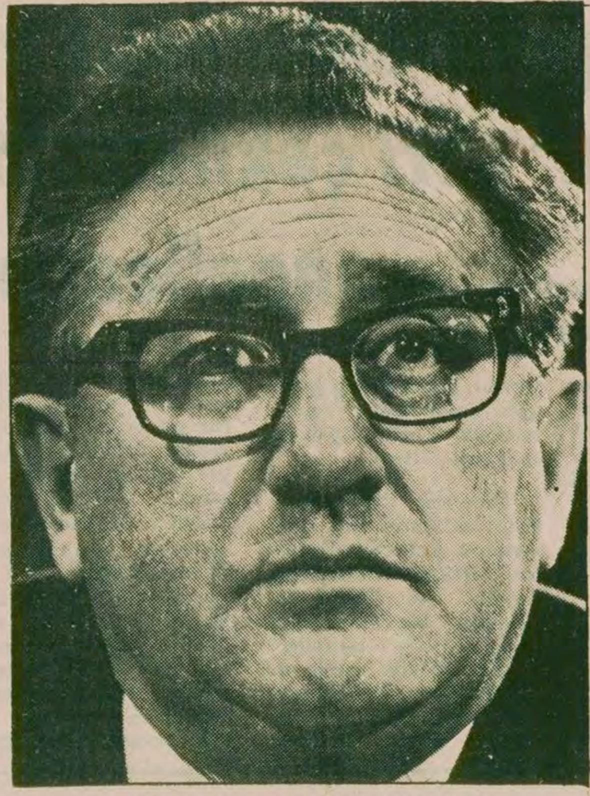
SOLDAN SAĞA: 1) İngiliz doğa bilimcisi Darwin'in, türlerin meydana gelişi, evrimi ve ayıklanması hakkında ortaya attığı deney ve gözlemlerine dayanan teorisi. 2) Tersi sanayi mallarının sergilendiği yer ya da panayır - Özel gezinti gemisi. 3) Dilimizle algıladığımız duyu - Tersi çarşı mallarına koyulan resmi fiyat-Durum. 4) Atletizmin bir dalı. 5) Bir müzikal sahne sanatı - Tersi yok etme, yok olma. 6) Mantık - Evet, elbette. 7) İşinin ehli olan - Tersi yetecek miktarda olan. 8) Kimyada Lütesyum'un simgesi - Düz bir çizgide olma - Bir harfin okunuşu.

YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Geçenlerde yitirdiğimiz, tiyatro ve sinemamızın yetmiş yıllık emekçisi (soyadı). 2) Camilerde verilir - Bir besin. 3) Nem. 4) Arifin yarısı - Tersi bir erkek adı. 5) Ayın çevresindeki ışık halkası, ayla. 6) Kiri olmayan, pırıl pırıl. 7) Kırmızı - Bir göz rengi. 8) Yerinde duramayan, esnek. 9) Eski Mısır'da bir tanrı - Yas. 10) Yabancı ülkelerden mal satın al…, dış alım. 11) Tersi zırh, silah. 12) Gaziantep'in … ilçesi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	M	A	L	İ	O	L	İ	G	A	R	Ş	İ
2	A	D	A	K	■	İ	Z	A	G	■	E	Ç
3	D	E	■	İ	■	T	A	Z	■	K	L	E
4	İ	S	İ	R	G	A	N	O	T	U	■	L
5	M	E	S	C	İ	T	■	D	E	R	E	■
6	A	■	L	İ	Z	■	T	A	R	A	Ç	A
7	K	R	A	K	E	R	■	S	A	N	E	M
8	■	■	K	■	M	A	Y	I	S	■	P	A

Kamboçya'daki işgali sürdürdüğü için ABD, Vietnam'la bütün ilişkilerini dondurdu

ABD Dışişleri eski Bakanı Kissinger

● Kissinger: "Çin-Vietnam anlaşmazlığında bütün sorumluluk Hanoi'nindir"

● Vietnam'da Başbakan Fam Van Dong'un görevden alındığı söyleniyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dün Washington'da yayınlanan Dışişleri Bakanlığı bildirisinde, ABD'nin Vietnam'la olan bütün ilişkilerinin dondurulduğu açıklandı. Vietnam'ın Kamboçya'yı işgal etmesi ve bu harekatını sürdürmesi yüzünden Güney Doğu Asya'da barış ve istikrarın zedelendiğini bildiren ABD Dışişleri Bakanlığı bildirisi Hanoi ile Washington arasında şimdiye kadar yapılan çeşitli alanlardaki görüşmelerin de ertelendiğini açıkladı.

KİSSİNGER: "ÇİN - VİETNAM ANLAŞMAZLIĞINDAN HANOİ SORUMLUDUR"

Öte yandan Güney Doğu Asya ülkelerinde bir geziye çıkan ABD'nin eski Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, Singapur'da gazetecilere yaptığı bir açıklamada, "Çin Vietnam Anlaşmazlığında, bütün sorumluluk Kamboçya'yı işgal eden Hanoi yönetimindedir" dedi.

Vietnam Başkenti Hanoi'de devam eden Çin-Vietnam görüşmeleri konusunda da "İyimser olmadığını" söyleyen Kissinger, "Bu sorunun barışçı yollardan çözülmesi çok güçtür" dedi.

ABD Eski Dışişleri Bakanı, Güney Doğu Asya'daki genel durumu değerlendirirken, ABD'nin bölgedeki varlığının istikrar ve güvenlik açısından bir denge unsuru olduğunu ileri sürdü.

VİETNAM BAŞBAKANI FAM VON DONG'UN GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILDIĞI SÖYLENİYOR

AFP Ajansının bildirdiğine göre Vietnam'da, Başbakan Fam Von Dong'un görevinden uzaklaştırıldığı yolundaki söylentiler yoğunlaştı.

Bir tören nedeniyle, Vietnam Komünist Partisi yayın organı "Nhan Dan" da resimleri yayınlanan "Ulusal Kahramanların" arasında Fam Von Dong'un resminin bulunmaması, bu konudaki şüpheleri güçlendirdi.

Bazı kaynaklar ise son olarak 30 Nisan günü halkın karşısına çıkmış olan Fam Van Dong'un sıhhat durumunun "pek iyi olmadığını" öne sürmüşlerdi.

SALT-2 Anlaşması artık imzaya hazır

WASHİNGTON

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance dün Washington'da, ocak ayından bu yana 25. kez Sovyetler Birliği Büyükelçisi Anatoly Dobrinin ile görüştükten sonra, gazetecilere yaptığı açıklamada, "görüşme harika oldu" dedi.

Gözlemciler, ABD ile Sovyetler Birliği arasında imzalanacak olan SALT II Anlaşması konusunda son pürüzlerin de giderildiğini belirtiyorlar. SALT II Anlaşmasının imza töreni dolayısıyla yapılacak olan Carter-Brejnev zirvesinin kesin tarih ve yerinin ise çok yakında açıklanacağı bildirildi.

ABD Savunma Bakanı: "Barış Anlaşması ihlal edilirse, Orta Doğu'ya askeri müdahalede bulunabiliriz"

WASHİNGTON

Dün Washington'da bir açıklama yapan ABD Savunma Bakanı Harold Brown, bir gazetecinin Orta Doğu'daki gelişmelerle ilgili sorusunu cevaplandırırken, "ABD, Mısır-İsrail Barış Anlaşmasının ihlal edilmesi durumunda bölgede bir askeri müdahale gerçekleştirebilir" dedi.

YÖNETİME MUHALEFET EDENLER TEMSİL EDİLMİYOR

Fransız Komünist Partisinin 23. Kongresi başladı

● Kongreye, Sovyet ideologu Ponamarev de konuk olarak katılıyor

● L'Aurore gazetesi: "Muhaliflere kapalı, Sovyetlere açık bir kongre!"

PARİS

Fransız Komünist Partisinin (FKP) 23. Kongresi Paris'in kenar semtlerinden Saint-Ouen'de dün başladı.

İki yıl önce yapılan 22. Kongrede tespit edilen genel çizginin derinleştirilmesi şeklinde cereyan edeceği açıklanan Kongre'de, Parti Genel Sekreteri Marchais 110 sayfalık bir faaliyet raporunu okumaya başladı.

Daha önce de FKP Merkezi yayın organı "L'Humanite" gazetesinde yayınlanan rapor taslağında "sosyalist ülkelerin bilançosu genel olarak olumludur" cümlesi yer alıyor.

9 Mayıs tarihli Paris gazeteleri, FKP Kongresine geniş yer ayırırken "L'Humanite" gazetesi, Kongreye konuk olarak katılan heyetlerin resimlerini yayınladı. FKP 23. Kongresinde, Sovyetler Birliği Komünist Partisini (SBKP) Siyasi Büro üyelerinden Boris Ponamarev temsil ediyor. Öte yandan Brejnev'in Partisi Kongre divanına gönderdiği bir dayanışma mesajında, "FKP ile SBKP arasında bir çok konuda görüş birliği olduğunu" belirtti.

Kongre divanına gönderilen ilginç mesajlardan biri de Çekoslovak muhaliflerinin oluşturduğu "Yasa 77" hareketinden geldi. Çek muhalifleri, bütün FKP üyelerinin Çekoslovak makamlarının yaptığı keyfi tutuklamalara ve muhaliflere yapılan baskılara karşı çıkmalarını talep ettiler.

Sosyalist Parti yanlısı "Le Matin" gazetesi, FKP'nin 23. Kongresini "solun birliğinin cenaze töreni" olarak nitelerken, "L'Aurore" gazetesi, Kongrenin yönetime muhalefet eden üyelere kapalı olduğunu, ancak Sovyetler Birliği'ne açık olduğunu hatırlattı.

Kongre boyunca, FKP'nin genel çizgisinde önemli bir değişme olmayacağını kaydeden siyasal gözlemciler, yönetime muhalefet eden çeşitli akımların önerilerinin de dikkate alınmayacağını belirtiyorlar.

İdi Amin'in askerleri 50 kişiyi kurşuna dizdi

AJANSLAR

İdi Amin'in askerlerinin bir treni durdurarak, öteki yolcuların gözü önünde 50 kişiyi kurşuna dizdikleri bildirildi. Kurşuna dizilenlerin çoğunluğunun İdi Amin'e karşı olan Acholi ve Lango kabilesinden oldukları ileri sürüldü. Bu arada dört kadının da kurşuna dizildiği kaydedildi.

Uganda'nın kuzey kesiminde bütün karayolu trafiği Amin'in askerleri tarafından kesildiği için, bölgeden kaçmak isteyenlerin demiryolunu kullandıkları ve halkın vagonların üstünde bile yolculuk ettiği belirtildi.

OBOTE, GUARDİAN GAZETESİ ALEYHİNE AÇTIĞI TAZMİNAT DAVASINI KAZANDI

Sekiz yıl önce İdi Amin tarafından iktidardan devrilen Uganda'nın eski Devlet Başkanı Obote, İngiliz Guardian gazetesine karşı tazminat davasını kazandı. Guardian gazetesi Obote'nin devlet başkanıyken Amin'i öldürtmek istediğini iddia etmişti. Guardian gazetesinin avukatları karardan sonra Obote'den özür dilediler.

Dünya Edebiyatçılar Birliği (PEN) Doğu Alman yönetimini kınadı

FRANKFURT (ÖZEL)

Dünya Edebiyatçılar Birliğinin (PEN) Batı Almanya'daki merkezi, Doğu Alman yönetiminin son zamanlarda yazar ve edebiyatçılar üzerinde yoğunlaşan baskılarını kınadı. PEN'in Hannover'de yapılan yıllık kongresinde yazar ve bilim adamlarına yapılan baskılardan başka Batılı gazetecilerin Doğu Almanya'daki görevlerinin kısıtlanması, fikir özgürlüğüne karşı girişilen baskılar eleştirildi.

PEN Kongresinde ayrıca Doğu Alman yönetiminin son girişimlerine karşı PEN merkezince önlem alınması gerektiği bildirildi.

Bilindiği gibi Doğu Alman yönetimi bundan bir süre önce Batılı gazetecilerin Doğu Almanya'da çalışmalarını kısıtlamıştı. Doğu Alman yönetimi ayrıca filozof Robert Havemann'ı de tutuklatmıştı. Havemann şimdiki yönetim karşı çıktığı için bundan kısa bir süre önce döviz kaçakçılığı suçlamasıyla tutuklanmıştı

San Salvador'da göstericilerle, askerler arasında çatışma çıktı

MANİLA

San Salvador'un merkezinde salı günü göstericilerle askerler arasında çıkan çatışmada 17 kişinin öldüğü bir çok kişinin de yaralandığı bildirildi.

Geçtiğimiz cuma gününden bu yana kentin Katedraliyle Fransa Büyükelçiliğini işgal altında tutan gerillalar sokağa çıkarak gösteri yapınca askerlerle gerillaları destekleyen 400 kişi arasında çatışma çıktı. Kentin merkezinin giriş ve çıkışları ordu birliklerince kapatıldı.

Gerillalar tutuklu 5 üyelerinin berbest bırakılmasını istiyorlar.

Öte yandan gerillalar Fransız hükümetinin özel temsilcisi Philippe Cuvillier ile telefonda görüşmeyi reddettiler. Gerillaların önerdiği öğrenci derneği, avukatlar birliği gibi derneklerle görüşmeler talebi de hükümet tarafından reddedildi.

İsrail'in işgal ettiği topraklar altında yaşayan Filistinliler değişik yollardan mücadelelerini sürdürüyorlar. Kadın-erkek Filistinliler bir gösteri sırasında.

İsrail bir Lübnan köyünü tanklarla işgal etti

● İşgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinlilerin gösterileri sonucu tüm okul ve işyerleri kapandı

BEYRUT / KAHİRE

İsrail topcu birlikleri Nebatiye kenti ve çevresini dün de top ateşine tutarken, işgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinliler, işgali kınayan gösteriler yaptılar

Öte yandan tanklar ve zırhlı araçların desteğinde İsrail birlikleri dün Güney Lübnan'daki BM Barış Gücüne bağlı İrlanda birliklerinin mevzilerini ele geçirdi.

Beyrut Radyosunun verdiği habere göre, İsrailliler 28 zırhlı araç ve tank desteğinde Güneydeki Sakra Kasabasının çevresinde üslendi ve buradaki mevzileri ele geçirdi. Tel Aviv makamları İsrail birliklerinin buradaki Filistin gerillalarını "aramak" gerekçesiyle Lübnan'a girdiğini öne sürdü.

ARAFAT'IN DEMECİ

Bir grup Filistinli gerilla ile konuşan FKÖ Lideri Yaser Arafat, bazı İsrail ve ABD mevzilerinin tahrip edilmesini istedi. Arafat gerillalara "Devrimci Kurtuluş savaşının şiddetini artırın. İlerde, Kudüs'te Arap bayrağı dalgalanacak" dedi.

Bu arada Filistin Haber Ajansı Wafa, Filistin halkının direnişi sonucu işgal altındaki Filistin topraklarında tüm okul, resmi ve özel yerlerin kapandığını bildirdi. Gösteriler sırasında İsrail askerleri Filistinlilere saldırarak çok sayıda insanın yaralanmasına yol açtı.

● Batı Şeria ve Gazze'deki Filistinlilerin öncelik sorunu 24 Mayısta ele alınacak ●

İSRAİL HESABINA CASUSLUK

AA'nın AP Haber Ajansına dayanarak verdiği habere göre, Kahire'de bir Fizik Terapi Enstitüsü Müdürü İsrail lehine casusluk yapmaktan tutuklandı. Hollandalı bir bayanla evli olduğu bildirilen kişinin ismi açıklanmadı, ancak 17 yıldır İsrail hesabına çalıştığı belirtildi.

MISIR'A KARŞI YENİ YAPTIRIMLAR

Suriye Ajansı "Sana", Mısır Haber Ajansı "Mena" ile ilişkilerini kestiğini açıklarken, Ürdün makamları da yayınladıkları resmi bir bildiride, Mısır'da çıkan gazete ve dergilerin ülkeye sokulmasını ve dağıtılmasını yasakladı. Ürdün Enformasyon Bakanlığı Mısır filmlerinin de ülke topraklarına sokulmasını ve gösterilmesini yasakladı.

SEDAT: BOYKOT ETKİSİZ KALACAK

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Barış Anlaşması dolayısıyla Mısır'a uygulanan Arap boykotunun gelecek yıl "tarihe karışacağını" söyledi.

Sedat 100 kadar Mısır ve ABD'li iş adamına hitaben yaptığı konuşmada, Arap muhaliflerin tüm çabalarına rağmen Mısır'ın barışı korumaktan vazgeçmeyeceğini bildirdi.

Sedat ABD'li iş adamlarını Mısır'a yatırım yapmaya çağırarak "birlikte kâr edelim" dedi.

ÖZERKLİK GÖRÜŞMELERİ

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance dün yaptığı bir konuşmada, Gazze ve Batı Şeria'daki Filistinlilerin gelecekteki statüsünü belirlemek için görüşmelerin Necef çölündeki Birşiva kentinde, 24 25 Mayıs tarihlerinde Mısır-ABD İsrail yetkilileri arasında başlayacağını söyledi. Vance ABD heyetinin başında kendisinin olacağını sözlerine ekledi.

Öte yandan Vance, İsrail'e petrol satılması için hazırlanan anlaşmaların ayrıntılarının görüşüldüğünü belirtti. ABD Dış İlişkiler Komitesi için hazırlanan bir metin üzerinde konuşan Vance, anlaşmanın iki ay içinde hazırlanabileceğini söyledi. Vance ayrıca, barış anlaşması gereğince Mısır ve İsrail'e 4,8 milyar dolarlık yardım paketi üzerinde de çalışıyor.

Karamanlis, devlet başkanlığı için adaylığını koyacak

● Karamanlis'in Yeni Demokrasi Partisinin kongresinde çeşitli gruplar ortaya çıktı

Yunanistan Başbakanı Karamanlis'in devlet başkanlığına adaylığını koymasının ülke içinde muhalefet yaratmayacağı belirtiliyor.

MİHAİL VASİLYADİS ATİNA'DAN BİLDİRİYOR

Yunanistan'ın AET'ye katılma anlaşmasının imzalanmasından sonra Başbakan Konstantin Karamanlis'in devlet başkanlığına adaylığını koyacağı yolunda söylentiler gittikçe kuvvet kazanıyor.

Gerek Yunan halkının gerekse muhalefet partilerinin bu konuda itirazlarının olmayacağı bildiriliyor. Hatta Papandreu'nun ana muhalefet partisi bunu hararetle istediği öne sürülüyor. Çünkü Karamanlis'in parti başkanlığından ayrılmasının, iktidardaki, Yeni Demokrasi Partisini zayıflatacağı ve onu iç çatışmalara sürükleyeceği hesaplanıyor.

Karamanlis'in partisinin Selanik civarındaki bir kasabada yapılan büyük kongresinde, çeşitli gruplar ortaya çıkmış bulunuyor. Karamanlis'in halefi olması mümkün adaylar arasında ön sırayı üç kişi işgal ediyor. Bunlar Karamanlis'in sürgün yıllarında da yakın arkadaşı olan Dışişleri Bakanı Yorgios Rallis, Savunma Bakanı Avengelos Averof, ve Merkez Partilerinden geçen maliyece ve bugünkü Koordinasyon Bakanı Konstantin Miçatakis'tir.

Miçatakis'i AET'nin, Averof'u ise NATO'nun desteklediği söyleniyor. Daha çok Karamanlis'in ve yakın çevresinin desteğine sahip olan Rallis'in diğer iki adayı geçerek parti başkanlığı ve başbakanlığı elde etmesi ise zor görünüyor. Büyük çekişmenin parti içi desteğe sahip Averof ile ekonomik çevrelerin desteklediği Miçatakis arasında olması bekleniyor. Yeni Demokrasi partisinin büyük kongresindeki konuşmasında Karamanlis'in, "ortanın soluna" değilse bile "ortaya" yakın siyasetler savunması delegeler arasında büyük bir coşkunlukla karşılanmadı. Partiyi tanımlamak için kullandığı "sosyal" sözcüğü hararetle alkışlanmadığı gibi bazı suratların asılmasına da yol açtı.

Buna göre adaylardan "sol"un temsilcisi Miçatakis neticede AET dolayısıyla kazansa bile partinin yönetim organlarına geleneksel "sağın" temsilcisi politikacıların gelmesi bekleniyor.

İktidar sözcülerinin aksi yönde açıklamalarına rağmen, Ana Muhalefet Partisi Başkanı Andreas Papandreu Amerika Birleşik Devletleri senatosu'nun Türkiye'ye yardım konusunda aldığı kararın, Ege'nin iki kıyısında mevcut kuvvet dengesini Türkiye lehine bozduğunu iddia etti.

Finlandiya Devlet Başkanı Kekkonen Bonn'a gitti

FRANKFURT (ÖZEL)

Finlandiya Devlet Başkanı Dr. Urho Kekkonen beş günlük bir resmi ziyaret için Bonn'a gitti. Federal Devlet Başkanı Walter Scheel ile görüşen Kekkonen çeşitli konular üzerinde durduklarını söyledi.

Önceki gün Federal Devlet Başkanının Urho Kekkonen onuruna verdiği akşam yemeği sırasında, Doğu-Batı yumuşaması, 1980'de Madrit'te yapılması gereken "Helsinki kararlarını gözden geçirme toplantısı" üzerine konuşulduğu belirtildi.

Finlandiya Devlet Başkanı 5 günlük ziyareti sırasında Almanya'daki çeşitli siyasi parti başkanlarıyia da görüşecek.

Vance, S. Arabistan'la ilişkilerinin önemli ölçüde bozulduğunu kabul etti

WASHİNGTON (THA)

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance Mısır-İsrail Barış Anlaşmasının, ABD ile Suudi Arabistan arasındaki ilişkileri önemli ölçüde bozduğunu açıkça kabul etti.

ABD-Suudi Arabistan ilişkilerinin bozukluğu hakkında ilk resmi açıklamayı yapan Vance şunları söyledi:

"Gerçekten de aramızda çok derin görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Aslında Suudi Arabistan bizim çok iyi ve güvenilir bir müttefikimizdir. Ne yazık ki Suudi Arabistan son zamanlarda bize karşı olan tutumunu önemli ölçüde değiştirmiştir. Bu değişiklik özellikle Bağdat'ta Mart ayında düzenlenen Arap ülkeleri ekonomik ve dışişleri bakanları toplantısından sonra görülür biçimde artmıştır."

Vance, Mısır-İsrail Barış Anlaşmasından dolayı Suudi Arabistan'ın Mısır'a ekonomik yardımı kesmemesi ve yardımını sürdürmesine çalışacaklarını söyledi.

İRAN'DA 7 KİŞİ İDAM EDİLDİ

İran'ın Bloksuzluk hareketine girmeye kararlı olduğu yinelendi

TAHRAN (AA)

İran'da Çarşamba sabahı, içlerinde İsrail'le yakın ilişki içinde olan iki tüccarla beraber 7 kişi idam edildi.

Tahran ve Şiraz'da kurşuna dizilerek idam edilenler, "İran'ın plastik kralı" diye bilinen ve İsrail'le sıkı ilişkiler içinde olan Habib Elganiyan, devrik Şah'ın yakın arkadaşı sanayici Rahim Ali Hürrem, Azhari askeri hükümetinin Enformasyon Bakanı General Ebul Hasan Saadetmend, SAVAK görevlileri Muhammet Baki Yazdi, Muhammet Fellah ve Cafer Sukravi, polis yetkilisi Abdül Macidi'dir.

Söz konusu kişiler, cinayet, cinayete karışmak, işkence ve vatana ihanetten ölüm cezasına çarptırıldılar.

Öte yandan İran hükümeti idamları savundu. Tahran radyosundan yapılan açıklamada, "Bu idamlar İranlılara İran devriminin sürekliliğini, caydırıcı gücü ve kararlılığını bir kez daha kanıtlamıştır" denildi.

BLOKSUZLUK

İran İslam Cumhuriyeti'nin Moskova Büyükelçisi, Muhammet Mukri, ülkesinin Bloksuzluk hareketine katılma konusunda kesin kararlı olduğunu söyledi.

"İran'ın hiç bir ülkeye ve bu arada Sovyetler Birliği'ne karşı yeniden askeri bir üs haline dönmesine izin verilmeyeceğini" kaydeden Mukri, "Şahın anti-komünizm yapma hevesi içinde olduğunu, oysa yeni yönetimin tarafsız bir dünya politikası izleyerek Bloksuzluk hareketinde kalacağını" söyledi.

ANAYASANIN ŞEKLİ

İran İçişleri Bakanı Seyit Cevadi'ye dayanarak verdiği haberde "Bambad" gazetesi, İslam Cumhuriyeti Anayasa ön tasarısının iki hafta sonra bölüm bölüm açıklanacağını bildirdi.

Hükümet sözcüsü Amir İntizam ise, daha önce, ön tasarı metninin iki aydan önce açıklanamayacağını söylemişti.

BİR GAZETECİ ÖLDÜRÜLDÜ

"İttilaat" gazetesinin Abadan muhabiri geçtiğimiz salı günü bıçaklanarak öldürüldü. Aynı zamanda İran Ulusal Petrol Şirketinde de çalışmakta olan gazeteci Hüseyin Rahber'in öldürülmesi haberini duyuran Tahran basını, olay hakkında fazla açıklama yapmadı. Sadece gazetecinin evinin önünde ölü bulunduğunu bildirdi.

Bu arada General Garani ve Ayetullah Mutahari'nin öldürülmesini üstlenen tedhişçi "Forgan" örgütünün 7 üyesinin tutuklandığı bildirildi. Geçen hafta da aynı örgütün 8 üyesi tutuklanmıştı.

HÜRREMŞEHR'DE GREV

Hürremşehr Kentinde liman işçilerinin salı günü başlattığı grev sürüyor. Grev yüzünden ticari yaşamın durduğu bildiriliyor.

Ücretlerin "azaltıldığı gerekçesiyle greve giden işçi sayısının 1800 olduğu ve limanda yaklaşık 3 bin kamyonun mahzur kaldığı gelen haberler arasında.

5 kıtadan KISA HABERLER

Aldo Moro anıldı

İtalyan Hıristiyan Demokrat Partisi lideri ve eski Başbakanlardan Aldo Moro'nun Kızıl Tugaylar tarafından kaçırılarak öldürülmesinin birinci yıldönümünde İtalya'nın çeşitli kentlerinde törenler düzenlendi. Hıristiyan Demokrat Partinin şimdiki Başkanı Zaccagnini "bizim için 9 Mayıs tarihi her zaman acı dolu bir anı olarak yaşanacaktır. Moro'nun öldürülmesiyle meydana gelen boşluk da doldurulamamıştır" dedi.

Bu arada siyasal gözlemciler 3-4 Haziran tarihleri arasında yapılacak genel seçimlerde, Hıristiyan Demokrat Partinin oy oranını önemli ölçüde artıracağını ileri sürüyorlar.

Castro ABD'ye gidecek

Birleşmiş Milletlerdeki diplomatik kaynaklara göre, genel kurulun sonbahar toplantı dönemi sırasında Fidel Castro'nun New York'a gelmesi konusunda Amerikan yetkilileriyle BM'deki Küba heyeti arasında temaslar yapılıyor.

Sonbahar toplantı dönemi 18 Eylülde başlayacak ve dışişleri bakanları ve zaman zaman devlet başkanlarının söz aldığı genel kurul görüşmeleri 24 Eylülden ekim ayı ortalarına kadar sürecek.

İndra Gandi'yi yargılayacak özel mahkemeler kuruluyor

İndra Gandi döneminde 1975-1977 yıllarında ilan edilen sıkıyönetim sırasında işlenen suçları yargılayacak özel mahkemelerin mayıs sonuna kadar kurulacağı bildirildi.

Hindistan Basın Ajansı PTI, Bayan Gandi, oğlu Sencay Gandi, eski Savunma Bakanı Bansi Lal ve diğer yöneticilerin sıkıyönetimde işlenen yirmi çeşit suçtan yargılanacağını belirtti.

Öte yandan geçtiğimiz pazar günü özel mahkemeler aleyhine gösteri yapmaya hazırlandığı sırada yeniden tutuklanan Sencay Gandi önceki gün serbest bırakıldı.

Bu arada İndra Gandi'nin de özel mahkemeleri protesto için 16 Mayısta Yeni Delhi'de bir gösteriye katılacağı açıklandı.

Colombiya'da tutuklulara yapılan işkenceden kaygı duyuluyor

Kolombiya'da 2 bin kişi Devlet Başkanı Jilio Cesar Turbay'a bir mektup göndererek tutuklamalardan ve tutuklulara işkence yapılmasından kaygı duyduklarını bildirdiler.

Avukatlar, mühendisler, siyaset adamları ve rahipler tarafından imzalanan açık mektubun bazı bölümleri "El Colombiano" gazetesinde yayınlandı. Mektupta tutuklulara işkence yapıldığı ve bir kısmının "günlerce gözleri bağlanarak tutulduğu, bazılarının ölümle tehdit edildiği ya da uykusuz bırakıldığı" belirtildi.

örse çekiç

Gülav Kurnaz

Kehanet mi?

49'a karşı 1

Evet dün Ereğli'de 49'a karşı 1'in yeni bir zaferine daha tanık olduk hep birlikte.

Bir yanda, TİP'lisinden, TSİP'lisine, sözde CHP'lisinden Halkın Kurtuluşçusuna, Dev-Sol'cusuna ve bilmem necisine kadar TKP'nin eteklerine tutunmuş, onun Ereğli toprağından savrulmaması için çalışan 49 grupçuk. Öbür yanda ise Erdemir işçileri. Yani gerçeğin temsilcileri...

Ne oldu TKP'ye? 49 grupçuğun eteklerinden çekiştirmesi kâr etti mi? Bir esti gerçeğin rüzgarı, tekmilini birden savurdu gitti.

***

Bazı arkadaşlar, geçen günkü yazımızdaki bir cümleye takılmışlar. "Adımız gibi biliyoruz. ERDEMİR işçileri Maden-İş'e yetki vermeyecektir" diyorsun. Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun? Nasıl böyle kesin konuşabiliyorsun diyorlardı iki gündür.

Oysa bunu söylemek bir kehanet değildi. O cümle ajistasyon için söylenen bir cümle de değildi. Çünkü irade beyanının sonucunu tesadüfler değil, sınıf mücadelesinin kanunları belirliyordu. Ve bu mücadeleyi adım adım izleyenler için sonucu tahmin etmek yazı-tura atmak gibi birşey değildi.

Devrimciler daha 1975 yılında üstüne basa basa şu tespiti yaptılar:

"Maden-İş'in tepesindeki bu bir avuçluk TKP'li çete mutlaka gidecektir. Çünkü bunlar bir avuçtur. Tabandan tamamen kopuktur. İşçi sınıfı, sosyalizm maskesi ardındaki o ihanet şebekesini ergeç teşhis edecek ve Rus uşaklığına hayır diyecektir."

Bu tespit yapıldığı zaman, TKP, DİSK'teki "altın çağını" yaşıyor, kadir-i mutlak görünüyordu. O yıllarda birçok insan için o şaşaalı saltanatın yıkılabileceğini hayal etmek bile güçtü. Nitekim, bu "güçlü" dışgörünüşün etkisiyle, yüzlerce iyi niyetli insan, Güzelce-Meriç-Ertürk kliğinin peşine takılmış gidiyordu. Evet. O zamanın şartlarında, bu kliğin mutlaka yıkılacağını söylemek inanılmaz bir kehanetti. Ama devrimciler, o dönemde esen revizyonist rüzgara rağmen, bu durumun geçiciliğinden hiç bir zaman kuşku duymadılar ve gerçeği cesaretle ellerinde tuttular.

76-77 yılları, revizyonist saltanata karşı, alttan alta tepkinin biriktiği ve yer yer muhalefefe dönüştüğü yıllar oldu. DİSK'li işçiler, revizyonizmi hergün biraz daha kavrıyordu. İşçi sınıfı bu iki yıl içinde üç önemli tecrübe yaşadı. DGM Direnişi, 1 Mayıs '77 ve MESS ihaneti. 77 Sonlarına doğru tabandaki birikim, üst kademelerde de yansımaya başlamıştı. Nihayet, 77 sonunda, bu birikim, Türkler-Ertürk kliğinin DİSK yönetiminden tepetaklak olmasıyla noktalandı.

Bazıları için "anlaşılmaz" olan bu yönetim değişikliği, TKP'nin kaçınılmaz çöküşünü görenler için hiç de anlaşılmaz ya da şaşırtıcı değildi.

İşte o günlerde, devrimciler, bir yandan Baştürk ekibini TKP'ye karşı daha köklü bir mücadeleye çağırırken, bir yandan da maden işçilerinin mücadalesinin belirleyici önemine dikkat çekiyor ve "Revizyonist çetenin belkemiğini maden işçileri kıracaktır" diyorlardı.

Evet açıkça görülüyordu ki, revizyonizme karşı tayin edici savaş bu meydanda olacaktı. Görünüşe bakıldığında DİSK yönetiminden uzaklaştırılan TKP, Maden-İş'te hala iktidardı. Ama bu sadece görünüşte güçlü bir iktidardı. Maden-İş tabanında ise güçlü bir demokrasi rüzgarı esiyor, sendika kaynıyordu. Hele hele MESS ihanetinden sonra artık bu emperyalist ajanlarının uzun süre ayakta kalması imkansızdı.

İşte, ERDEMİR olayı, bu tarihi şartlarda patladı. Dev. Maden-İş'in doğuşu, Maden-İş tabanında, anti demokratik, tasfiyeci ve uşak ruhlu yönetime karşı '74' ten beri biriken tepkinin barikatı bir yerden yıkması olayıydı.

Gazetemiz, Dev Maden-İş olayını daha ilk gününden itibaren böyle kavradı. Ve böyle kavradığı içindir ki, kimileri "yakında yokolup gidecek basit bir sendikal çıkış" gibi görürken, ERDEMİR hareketinin sendikal alanda geleceği temsil ettiğini vurguladı.

ERDEMİR'de patlayan isyan, büyüyecek, yayılacaktı. Çünkü işçi sınıfı içinde gelişen akım, revizyonizm değil, anti-revizyonizmdi. Tasfiyecilik değil, demokrasi özlemi idi. Ve bu hareket, anti-TKP niteliğiyle, Rus uşaklığına, tasfiyeciliğe başkaldıran niteliğiyle, onbinlerce maden işçisinin yüreğinde yatan özlemi ifade ediyordu.

Nitekim, ERDEMİR'de patlayan isyan, aradan sekiz ay geçmeden Silahtar'da vankılandı. Demir Döküm, hani o Ertürklerin kalesi sanılan fabrika ayaklandı.

AYDINLIK, Demir Döküm zaferine kadar uzanan olaylar zincirinin daha ilk halkasında, yani, Celal Alçınkaya'nın görevden alınışında, "Yeni bir ERDEMİR'mi?" diye manşet atmıştı.

Bu bir kehanet miydi? Elbette ki değildi. Belliydi ki, olaylar gelişecek, Demir Döküm yangını büyüyecek ve Demir Döküm mücadelesi zaferle neticelenecekti. 3 ay süren Demir Döküm mücadelesi boyunca, Demir Döküm işçilerinin zaferine olan inancımız bir gün olsun sarsılmadı. Çünkü bu, kof, temelsiz bir inanç değildi. Maden-İş tabanının, Silahtar bölgesinin ve özel olarak da Demir Döküm'ün tahlilinden kaynaklanıyordu.

Derken, ERDEMİR'deki yetki mücadelesi geldi dayandı.

Kimilerine göre, yetki ortadaydı. Maden-İş, her türlü dolabı çevirebilir, sahtecilik, baskı komplo ve hile yapabilir ve yetkiyi alabilirdi. Oysa bu mümkün değildi. Çünkü, rüzgar, bütün Türkiye'de olduğu gibi, Ereğli'de de TKP'den yana değil, ona karşı esiyordu. Evet. TKP, sahte fişler düzenleyebilir, CHP'li saylavları araya sokabilir, Bölge Çalışma'ya baskı yapabilir, İMDER'deki etkinliğini kullanabilir, yetkiyi geciktirebilir, zorlaştırabilir, ama rüzgarı tersine çeviremezdi. Çünkü en nihayet sonucu belirleyen şey, sahtecilik, baskı ve komplo değil, sınıf mücadelesinin kanunlarıydı. Maden-İş ERDEMİR'de yetkiyi bu yüzden alamazdı. Zafer, er ya da geç, zor ama kolay, ama mutlaka, gerçeği elinde tutanların olacaktı.

İşte bizim geçen gün yazdığımız o "iddialı" cümle, bütün bu sebepten, bir kehanet değil, sadece sınıf mücadelesinin defalarca ortaya koyduğu bir gerçeğin vurgulanmasıydı.

Tehdit ve zorbalığın kaçınılmaz sonucu

Sümerbank Defterdarlık'ta 200 işçi yeniden Teksif'e geçti

- İGD'lilerin saldırılarına tepki gösteren işçiler noter aracılığıyla Tekstil'den istifa ettiler
- Önceki hafta Teksif Yöneticisi Hüseyin Biber'e silahla saldıranlardan 3'ü yakalandı

İSTANBUL (ÖZEL)

Eyüp'te kurulu Sümerbank Defterdarlık Fabrikasında çalışan işçilerden bir kısmı, bir süre önce üye oldukları Tekstil Sendikasından istifa ederek Teksif Sendikasına üye oldular. Öte yandan önceki gün aynı fabrikadan 2 işçiyi silahla tehdit eden ve yaralayan 3 kişi yakalanarak gözaltına alındı.

Hafta başında Teksif Eyüp Şubesi yöneticilerinin başlattıkları istifa kampanyası üzerine, 7 Mayıs günü 100'ü aşkın işçi noter kanalıyla Tekstil Sendikasından istifa ettiler. 8 Mayıs günü de kalabalık gruplar halinde şubeye gelen işçiler Tekstil'den istifa ederek Teksif'e kaydoldular. Şube yöneticileri, istifa kampanyasının ilk 2 gününde 200'ü aşkın istifanın olduğunu ve daha önce Tekstil'e geçmiş olan bir kısım işçinin tamamının yeniden Teksif'e dönünceye kadar kampanyayı sürdüreceklerini söylediler.

Hatırlanacağı üzere, bir süre önce İGD ve Dev-Sol'cuların baskı ve tehdetleri sonucu, 1600 işçinin çalıştığı Sümerbank Defterdarlık Fabrikasında işçilerin bir kısmı Tekstil Sendikasına geçmişlerdi. Sahte solcu çeteler, yolları keserek, dayak ve tehditle, işçileri Tekstil'e geçmeleri için zorluyorlardı. Bu zorbaların saldırıları sonucu şimdiye kadar 10'u aşkın işçi yaralanmıştı.

Tehditle üye edildiği Tekstil Sendikasından önceki gün istifa eden bir işçi kendisiyle konuşan muhabirimize şunları anlattı:

"İGD'li denen saldırganlar, bugüne kadar onlarca işçi arkadaşımıza dışardan getirdikleri silahlı sopalı beslemeleri saldırttılar, tehdit ettiler. Zorla bizi Tekstil'e üye ettirdiler. Fakat üye olan işçiler 'Biz korkudan üye olduk. Ama seçimlerde Teksif'e oy vereceğiz' diyorlar."

Bir başka işçi de şunları söyledi:

"Bir aydan beri İGD'lilerin saldırılarından dolayı fabrikada yemek paydoslarında dışarı bile çıkamıyoruz. Evlerimize korkuyla gidiyoruz. Tek tek edreslerimizi alıyorlar. Devamlı ha şimdi önümüze çıkacaklar, silahı dayayacaklar bize, düşüncesiyle gidip geliyoruz. İşçinin Sendikası böyle mi olur? İşçileri savunmak, işçi haklarını korumak bumudur? Söz ve karar tabanındır deyip de böyle baskı tehdit mi yapılır?"

İşçilerin Tekstil'den ayrılıp yeniden Teksif'e dönmeleri üzerine, Şube Başkanı İbrahim Vardar ise şunları söyledi:

"Son günlerde İGD ve Dev-Sol denilen çetelerin, Sümerbank'taki işçileri Teksif'ten Tekstil'e götürmek için gerek işçilerimize gerekse Şube yöneticilerimize yaptığı saldırılara rağmen, Sümerbank işçileri hızla Teksif'te kenetleniyor.

"İşçilerimize bu saldırılar dışardan getirtilen TKP ve Dev-Sol gibi silahlı sopalı ve maskeli çeteler tarafından yapılıyor. Bunlar, kendilerinden olmayan herkese karşı baskı ve terör estiriyorlar.

"Saldırganlar bir avuçtur. Bizi çekmek istedikleri oyuna gelmeyeceğiz. Biz bugüne kadar olduğu gibi, bunların oyunlarına karşı görüşü ne olursa olsun işçilerin birliği ve kardeşliğini sağlamak için mücadele edeceğiz. Biz Teksif-Tekstil ayırımı yapmıyoruz. İşçilere bu tür zorbalık yapanlara karşı bütün işçiler birleşerek mücadele etmelidirler."

3 SALDIRGAN GÖZ ALTINDA

Geçen hafta içinde Teksif Eyüp Şubesi Yöneticilerinden Hüseyin Biber'e ve Süreyya Vardar'a silahla saldıran maskeli şahıslardan 3'ü önceki gün yakalanarak gözaltına alındı. Gözaltına alınan Rahmi Alınan'ın Eyüp Lisesi son sınıf öğrencisi, Demir Güner'in Eyüp'te bir kahvede çalıştığı ve Erdal Babacan'ın boşta gezdiği öğrenildi.

Türk Harb-İş askeri işyerlerinde sözleşme görüşmelerine başladı

Durukan: "İyi bir sözleşme imzalayacağız"

ANKARA (ÖZEL)

Türk Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan Milli Savunma Bakanlığı ile Bakanlığa bağlı işyerlerinde çalışan işçiler adına yapılacak sözleşme görüşmelerinin açılış toplantısında bir konuşma yaptı.

Kenan Durukan "Ülkemizde çalışanların ücret, sosyal haklar ve çalışma koşullarının işverenle karşılıklı saptanmasına olanak sağlayan özgürlükçü demokratik sistemin bütün engellere karşın korunabilmiş olması, çalışanların başarısıdır" dedi.

Sosyo-ekonomik yapıdaki istikrarsızlığa da değinen Durukan "Ulusca özlenen Ulusal Harb Sanayisinin ulusal kalkınmamızın ve işçilerin durumu göz önünde bulundurularak iyi bir toplusözleşme imzalanacağına güvenim tamdır" şeklinde konuştu.

YSE-İş Trabzon Şube Başkanlığına Reşit Erdem seçildi

TRABZON (ÖZEL)

YSE-İş Trabzon Şube Kongresi 6 Mayıs günü üye işçilerin büyük bir çoğunluğunun katılmasıyla yapıldı.

Üç ayrı listenin katıldığı seçimleri demokrat üyelerden oluşan İsmet Reşit Erdem'in grubu kazandı. Yönetim Kurulu asil üyeliklerine İmdat Turan, İ. Hakkı Günal, Yunus Yazıcı, Ali Yalman Zeki Sarı, Mustafa Terzi, Kemal Kaplan getirildiler. Genel Merkez delegeliklerine ise Eski Yönetim Kurulu Başkanı Celal Tuncay ile Mustafa Öztuncel, Mustafa Hallaç, Yıldırım Şensöz ve Özgün Talepoğlu seçildiler.

Kongre'de bir konuşma yapan YSE 10. Bölge Müdürü Acar Coşkun şunları söyledi:

"Dünya büyük bir kargaşalık içindedir. Türkiye'de bu durumdan etkilenmektedir. Zengin hammadde kaynaklarına sahip ülkemiz üzerinde sömürgeci devletler oyun oynuyor, bölmek parçalamak istiyorlar. Ülkemizin varlığı kendi içimizdeki birlik ve beraberliğimizden geçiyor. Bugün halkımızın birlik, beraberlik ve kardeşliğe ihtiyacı vardır."

Tersane işçileri işsizliği protesto gösterisi sırasında...

Danimarka tersane işçileri işsizliğe karşı mücadele ediyorlar

- Gemi işverenleri kendi güçleriyle ayakta duramadıkları halde devletleştirmeye karşı çıkıyor ve buhranın yükünü işçilerin sırtına yıkıyorlar
- İşçiler inşası yarım bırakılan gemilerin tamamlanması için gösteriler yaptılar

KEMAL KOÇ, KOPENHAG'DAN BİLDİRİYOR

Danimarka'nın en büyük sanayi dalını oluşturan gemi tersanelerinde son yıllarda, üretimde büyük ölçüde düştü. 1975 yılından şimdiye kadar 6 ile 7 bin civarında gemi tersanesi işçisi işten çıkarıldı ve hâlâ çıkarılıyor. İşten çıkarılmaları protesto için tersane işçileri birkaç kez gösteri yaptılar.

Tersane işçileri bu gemi fabrikalarının devletleştirilmesini ya da devletin maddi destek vermesini istiyorlar. Ancak gemi işverenleri bu işyerlerinin devletleştirilmesine ve devletin destek olmasına karşı. Geçen hafta Danimarka'nın en büyük gemi tersanesi olan BUİRMEİSTER WAİN fabrikasında çalışan 1 400 işçi, meclis binasının önünde bir gösteri düzenlediler.

Gösteri yapan işçiler BURMA ve SUDAN'a bağış olarak devlet tarafından yaptırılan ve daha sonra işverenler tarafından yapımı yarıda bıraktırılan 4 ticaret gemisinin tamamlanmasını istediler. Şayet bu gemilerin yapımı devam etmezse bu işyerinde çalışan yaklaşık 1 600 işçiyi işveren işten çıkaracak. Ayrıca Danimarka'nın ikinci büyük gemi tersanesi olan AALBORG VAERFT fabrikasında dış ülkelere satış olmadığı için kapanma tehlikesi belirdi. Burada da 1 200 işçi işten çıkarılıyor. HELSİNGOR ve NAKSOV şehirlerindeki gemi tersanelerinin de yeni sipariş olmadığı için yaklaşık 2000 işçiyi işten çıkaracağı bildiriliyor.

Böylece tüm gemi tersanelerinde çalışan yaklaşık 4 800 işçi gelecek bir iki yıl içinde işten atılacak.

1979 yılında 1978 yılına nazaran işçilerin dörtte biri çalışabiliyor. Birçok küçük gemi tersanesi de kapandı. 1975'deki ekonomik bunalımdan beri dış ülkelerden ısmarlama hızla düştü.

Danimarka tersanelerinde bunalım, uluslararası gemi tersanelerinin buhranına bağlıdır. Birçok ülke gemi sanayilerini ayakta tutabilmek için millileştirme yoluna gittiler. Bunalımdan evvel Danimarka gemi üretiminin yarısından fazlasını dış ülkelere satıyordu.

1978 yılında ise dış satış yüzde 9'a düştü. Danimarka'nın en büyük gemi tersaneleri özel şirketlerin elindedir. Gemi işverenleri doğrudan devletleştirmeye karşı veya devletin destek olmasına karşı çıkıyorlar. Kendi boylarına ayakta duracak güçleri ise yok! Kârlarına öncelik vererek birçok işçinin işten atılmasına sebep oldular ve en büyük zarar işçilere yüklenmiş oldu.

Danimarka tersane işçilerinin işsizliğe karşı mücadelesi önümüzdeki dönem daha da sertleşecek.

EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ PROF, DR. BİLGEHAN:

Silahlı çatışma yaratanlar polis ve jandarmanın geri çekilmesini engellediler

- Eczacılık Fakültesi Dekanı Necmettin Zeybek: "Bütün öğrencilerin öğretim sorumluluğunu duyması gerekir"

İZMİR (ÖZEL)

Ege Üniversitesinde İGD'lilerin saldırısı üzerine bir açıklama yapan Rektör Prof. Dr. Hakkı Bilgehan şöyle dedi:

"Bir süredir üniversitemizde bir sessizlik vardı. Bu öğretim yılının, huzur içinde bitirileceği için seviniyorduk. Ancak hiç beklemediğimiz bir anda sözlü olarak başlayan ve silahlı çatışmaya dönüşen olaylar oldu. Yönetim kurulumuz bu şartlarda öğretimin sürdürülemeyeceğini tespit etti. Ancak bu konuda bütün değerlendirmeleri yapacak, yeniden öğrenimin süreceğini tespit ettiğimizde üniversiteyi açacağız."

Rektör Bilgehan, polis ve jandarmanın üniversiteyi terk etmesi konusunda da "polis ve jandarma uzun bir dönemdir baskıcı bir tutum göstermiyordu. Hatta yavaş yavaş geri çekiliyordu. Ancak bundan sonra böyle olmayacak" dedi.

Olaylarla ilgili görüşlerini aldığımız Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dekanı Necmettin Zeybek ise "polis ve jandarma bir yerde olay yoksa orayı terkeder. Böyle olaylar polis ve jandarmayı üniversiteye davet ediyor. Üniversitemizde böyle olayların çıkması çok üzücü. Zaten öğrenim yeterli değil. Bir de böyle olaylar çıkınca öğrenim yapılamıyor, dersler aksıyor. Öğrenci yetiştirilemiyor. Bütün öğrencilerimizin öğretim sorumluluğunu duyması gerekir. Siyasi görüşleri olabilir. Ancak bunları çözmenin yolu bu tür çatışmalar değildir. Kimse bir başkasını benim fikirlerimi kabul edeceksin diye fiili olarak zorlayamaz." dedi.

Evren ve Şahinkaya NATO Askeri Komite Toplantısı için Brüksel'de

BRÜKSEL (ÖZEL)

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren ve Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya dün Brüksel'e geldiler.

Orgeneral Evren ve Şahinkaya, bugün ve yarın Avrupa Müttefik Kuvvetleri Yüksek Komutanlığı karargahında yapılacak Shapex-79 tatbikatını izleyecekler.

Orgeneral Evren daha sonra 14 Mayısta NATO Askeri Komite toplantısına katılacak.

Orgeneral Evren ve Orgeneral Şahinkaya'nın 16 Mayıs günü Türkiye'ye dönmeleri bekleniyor.

Öte yandan Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya Brüksel'den sonra, Amerikan Hava Kuvvetleri Komutanlığının çağrılısı olarak 12 Mayısta Washington'a gidecek.

Orgeneral Şahinkaya, Washington'da Amerikan Hava Kuvvetleri Komutanı ile görüştükten sonra, ABD'nin öteki kentlerine de giderek Amerikan Hava Kuvvetleri kuruluşlarında incelemeler yapacak. Şahinkaya 20 Mayısta Türkiye'ye dönecek.

14 Mayısta yapılacak NATO Savunma Bakanları toplantısına ise bu yıl Türkiye Savunma Bakanı Neşet Akmandor başkanlık edecek. Savunma Bakanları toplantısında Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesi sorunun ele alınması bekleniyor. NATO üyesi ülkeler Türkiye'den bu konudaki itirazını geri almasını istiyorlar.

AET TÜRKİYE'NİN İSTEKLERİNİ BENİMSEMEDİ

Dün Bruksel'de aylık olağan toplantısını yapan Ortak Pazar Dışişleri Bakanları Konseyi topluluğun önümüzdeki dönemde Türkiye'ye karşı izleyeceği tutumu belirledi.

AET Konseyinin aldığı kararlarla Türkiye'nin isteklerine verilen cevaplar özet olarak şöyle:

1) Türkiye-AET ilişkilerinde katma protokol gereğince uygulanması belirlenen gümrük indirimleri ve buna bağlı diğer yükümlülükler 1983 yılına kadar karşılıklı olarak dondurulacak.

2) Taraflar 1982 yılından itibaren katma protokolde yer alan maddelerin bir bölümünü ya da tümünü gözden geçirmek üzere görüşmelere başlayacaklar.

3) Türkiye'nin AET ülkelerine sattığı tarım ürunlarine uygulanacak kademeli gümrük indirimi karşılıklı anlaşmalardan sonra 1984 yılından sonra yürürlüğe girebilecek.

4) Üçüncü Mali Protokole ek olarak ve "özel fon" niteliği taşıyan yaklaşık 100 milyon dolarlık bir ek yardım önümüzdeki iki yıl içinde AET tarafından Türkiye'ye verilecek. Bu yardımın OECD çerçevesi içinde Türkiye'ye yapılacak olan yardıma AET'nin katkısı olarak ele alınacağı sanılıyor.

5) Türkiye ile AET arasında 4. bir mali protokol imzalanacak ve bu yeni protokolün hacminin önceki yıllara oranla daha geniş tutulmasına çalışılacak. Böylelikle Dokuzlar Dışişleri Bakanları Konseyi yükümlülüklerin ancak karşılıklı dondurulması ve sınırlı miktarda orta vadeli proje kredilerinin verilmesi dışında Türkiye'nin geçtiğimiz ekim ayında AET'den talep ettiği istek ve ödünlere olumlu olarak tanımlanabilecek hiç bir cevap vermemiş oluyor.

Bilindiği gibi 23 Kasım 1970'te Türkiye ile AET arasında imzalanan katma protokolün günün koşullarına uydurulması ve Türkiye'nin daha avantajlı bir duruma geçmesi için Ankara hükümetleri sürekli olarak AET nezdinde girişimlerde bulunmuşlardı. Türkiye'nin ekim ayındaki son isteklerinden sonra AET Konseyinin Türkiye'nin yükümlülüklerinin 5 yıl süreyle tek taraflı olarak dondurulmasını kabul etmeyişi ve bunun ancak karşılıklı olarak ve katma protokolün yeniden gözden geçirilmesi şeklinde bir onaylama yolunu seçmesi Türkiye-AET ilişkilerinin yeni bir dönemin eşiğinde olduğu izlenimini veriyor.

Nitekim Konsey çevrelerine çok yakın bir gözlemci önceki gün bu gerçeği şu sözlerle dile getirdi: "1982'de başlayacak görüşmelerde Federal Almanya'nın Türk işçilerinin serbest dolaşımı konusundaki endişelerini diğer AET ülkelerinin paylaşmayacağını sanmak bir yanılgı olur".

YORUM

Dağ fare mi doğurdu?

HADİ ULUENGİN

AET Dışişleri Bakanlarının Türkiye hakkında aylardır beklenen kararı dün nihayet alındı. Bu kararların özellikle hayal kurma olanağı son derece yüksek Türk devlet adamları tarafından olumlu olarak nitelenebileceğini sanmıyoruz. Dün açıklanan kararlardan sonra "Dağın fare doğurduğu"nu düşünenler olacaktır.

Oysa son 6 aylık Türkiye-AET ilişkileri ve günbegün ortaya çıkan gelişmelere bir göz atanlar durumun aslında hiç de öyle olmadığını göreceklerdir.

Geçen ekim ayında Belçika başkentine gelen bir Türk heyetinin AET'den önümüzdeki 5 yıl için yaklaşık 5 milyar dolar talep etmesinden bu yana 7 ay geçti. Bu dönem içinde AET Türkiye'de en çok sözü edilen konulardan biri oldu. Her ay toplanan AET Konseyleri, karar ha çıktı, ha çıkacak diyerek gazetelerin baş köşelerinde, manşetlerinde yer aldı. Kimileri, ödün verdiler, vermediler; tekstili gümrük indirimine soktuk, sokuyoruz; krediyi bağışa çevirdik, çeviriyoruz, diye kendilerini avutup durdu. Baktı ki işler sarpa sardı, yetkili devlet adamlarımızdan bazıları, "AET bizi hayal kırıklığına uğratırsa COMECON da var" gibilerden, "paşavari" demeçler verip böylelikle Ortak Pazar'ın Türkiye konusunda vereceği kararı etkileyeceklerini sandılar.

Oysa Topluluk Dışişleri Bakanlarının önceki gün Brüksel'de Türkiye konusunda almış oldukları karar artık yeni ve boş hayallere yer bırakmayacak kadar açık. Ekim ayında talep edilen isteklerden hemen hemen hiç biri kabul edilmedi. Türkiye'nin yıllardır değiştirilmesini istediği katma protokolün 1982'de yeniden gözden geçirilmesi Türkiye'nin isteminin tersine ancak Türkiye ve AET'nin birbirlerine olan yükümlülüklerinin karşılıklı olarak dondurulması şartıyla konsey tarafından benimsendi.

Üç yıl sonra başlayacak yeni müzakereler döneminde de Türkiye'nin isteklerinin, özellikle serbest dolaşım ve tarım ürünlerine uygulanacak gümrük indirimi konularının topluluk tarafından şartsız olarak benimseneceğini sanmak yeni bir safdillik örneği olacak.

Üzerinde o kadar ısrarla durulan mali yardım konusunda da Türkiye'nin istekleri gerçekleşmiş değil. Üçüncü mali protokole ek olarak konan ve geçen ay Lüksemburg'da yapılan Konsey Toplantısında benimsendiği açıklanan 100 milyon dolarlık özel fonun bile ancak IMF'nin yeşil ışık yakması halinde ve OECD çerçevesi içinde Türkiye'ye yapılacak yardıma AET'nin bir katkısı şeklinde verileceği söylentileri Brüksel'deki topluluk çevrelerinde dolaşmaya başladı.

Acaba ülkemiz açısından ortaya çıkan bu olumsuz durumu AET ülkelerinin Türkiye'ye karşı anlayışsız ve umursamaz bir tavır aldıklarını söyleyerek açıklamakla yetinebilir miyiz? Kanımızca hayır. Ekim ayında Türk heyeti 8 milyarlık öneri paketini AET'ye sunmaya geldiği gün yaptığımız bir yorumda bugüne dek Ankara'da işbaşına gelen hükümetlerin AET konusunda sürekli olarak hayalci, muğlak ve zaman kazanmaya yönelik bir siyaset izlediklerini belirtmiştik. AET karşısında alınması gereken tavrın Türkiye'nin Üçüncü Dünya ile birleşmeye yönelik, diğer Batılı sanayileşmiş ülkelerle eşitlik ve karşılıklı yarar temelinde yürütmesi gereken bir dış politikanın genel çizgisinden ayrılmaması gerektiğini vurgulamıştık. Aradan geçen 7 aylık dönem bu gerekliliği doğruladı. Bir yandan sürekli denge ve şantaj politikası; öte yandan AET'ye tam üyelik ve milyarlarca dolara varan yardım hayalleri Bunların birlikte yürüyemeyeceğini, AET'nin yardım ve döviz yumurtlayan bir tavuk olmadığını, Brüksel'de son alınan kararlar ister istemez hükümete gösterdi.

Artık kaybedecek zaman yoktur. Dağ fare doğurmamıştır. Önüne çıkan her yüksekçe tepeyi bir yanardağ sanıp döviz ve yardım lavları salmasını bekleyenlerin düş kırıklığına uğradıkları gerçektir. Şimdi hükümet pireye kızıp yorganı yakmamak için, Üçüncü Dünya ülkeleriyle bütünleşmeli, bu bütünleşmenin avantajlarından yararlanarak Ortak Pazar ile eşitlik ve karşılıklı yarara dayanan ilişkiler kurmalı ve AET'ye tam üyelik hayallerini bir kenara iterek günün koşullarına uygun bir politika izlemelidir.

Timurağaoğlu: "Doğu Anadolu sınırındaki mayınlar temizlenmelidir"

ANKARA (ÖZEL)

MSP Mardin Milletvekili Abdulkadir Timurağaoğlu Doğu Anadolu sınırımızdaki mayınların temizlenmesini ve parçalanmış ailelerin birleştirilmesini istedi.

Timurağaoğlu basına yaptığı açıklamada şunları belirtti.:

"Doğu Anadolu'da yaşayan vatandaşlarımıza reva görülen zulüm, insan haklarına aykırıdır. İnanç ve akrabalık bağlarıyla bağlı olduğumuz Güney Doğu Anadolu sınırındaki ülkelerle aramızda bulunan mayınların hâlâ temizlenmemiş olması dostluk ve iyi niyetle bağdaşamaz..

DOLARIN FİYATI BUGÜNDEN İTİBAREN 42 TL

ANKARA (ÖZEL)

Bir ay kadar önce Merkez Bankası tebliğiyle dolara uygulanacak 10 liralık prim uygulaması bu sabahtan itibaren sona erdi. Bugünden 10 Hazirana kadar Merkez Bankasında bozdurulacak dolarlara 5 liralık prim uygulanacak. Böylece doların resmi fiyatı 47 liradan 42 liraya düşürülmüş oldu.

Buna karşılık halk arasında Tahtakale Merkez Bankası olarak bilinen karaborsada ise dolar fiyatı hâlâ eski yüksekliğini koruyor. Doların fiyatının günden güne değiştiği ve bugünlerde 50 liranın üzerinde işlem gördüğü bildiriliyor.

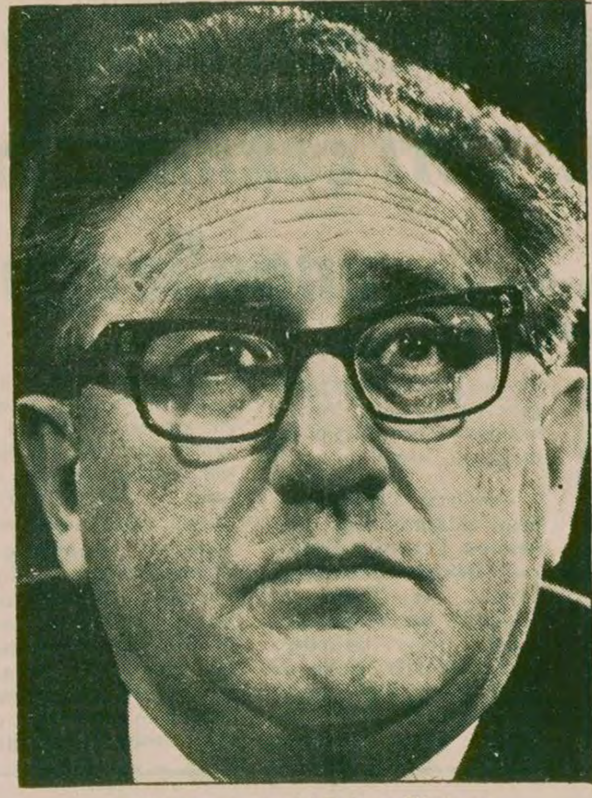
Bir ay önce başlatılan bu uygulamayla hükümet önemli miktarda döviz sağlanabileceğini savunmuştu. Giren döviz miktarında bir artış olmasına rağmen bu miktar beklenilene ulaşamadı. Bu uygulamayla bir ayda 210 milyon dolarlık bir döviz girişi sağlandı.

Bu sabahtan itibaren bu tür dövizlere uygulanacak yeni fiyatlar şöyle:

ABD doları 42.10, Batı Alman Markı 22.05, Avustralya Doları 46.64, Avusturya Şilini 3.00, Belçika Frangı 1.40, Danimarka Kuronu 7.89, Fransız Frangı 9.49. Hollanda Florini 20.12, İsveç Kuronu 9.35, İsviçre Frangı 24.15, 100 İtalyan Lireti 4.91, Kanada Doları 33.78, İngiliz Sterlini 79.59. Suudi Arabistan Riyali 11.60.

Kamboçya'daki işgali sürdürdüğü için

ABD, Vietnam'la bütün ilişkilerini dondurdu

ABD Dışişleri eski Bakanı Kissinger

● Kissinger: "Çin-Vietnam anlaşmazlığında bütün sorumluluk Hanoi'nindir"

● Vietnam'da Başbakan Fam Van Dong'un görevden alındığı söyleniyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dün Washington'da yayınlanan Dışişleri Bakanlığı bildirisinde, ABD'nin Vietnam'la olan bütün ilişkilerinin dondurulduğu açıklandı. Vietnam'ın Kamboçya'yı işgal etmesi ve bu harekatını sürdürmesi yüzünden Güney Doğu Asya'da barış ve istikrarın zedelendiğini bildiren ABD Dışişleri Bakanlığı bildirisi Hanoi ile Washington arasında şimdiye kadar yapılan çeşitli alanlardaki görüşmelerin de ertelendiğini açıkladı.

KİSSİNGER: "ÇİN - VİETNAM ANLAŞMAZLIĞINDAN HANOİ SORUMLUDUR"

Öte yandan Güney Doğu Asya ülkelerinde bir geziye çıkan ABD'nin eski Dışişleri Bakanı Henry Kissinger, Singapur'da gazetecilere yaptığı bir açıklamada, "Çin Vietnam Anlaşmazlığında, bütün sorumluluk Kamboçya'yı işgal eden Hanoi yönetimindedir" dedi.

Vietnam Başkenti Hanoi'de devam eden Çin-Vietnam görüşmeleri konusunda da "İyimser olmadığını" söyleyen Kissinger, "Bu sorunun barışçı yollardan çözülmesi çok güçtür" dedi.

ABD Eski Dışişleri Bakanı, Güney Doğu Asya'daki genel durumu değerlendirirken, ABD'nin bölgedeki varlığının istikrar ve güvenlik açısından bir denge unsuru olduğunu ileri sürdü.

VİETNAM BAŞBAKANI FAM VON DONG'UN GÖREVDEN UZAKLAŞTIRILDIĞI SÖYLENİYOR

AFP Ajansının bildirdiğine göre Vietnam'da, Başbakan Fam Von Dong'un görevinden uzaklaştırıldığı yolundaki söylentiler yoğunlaştı.

Bir tören nedeniyle, Vietnam Komünist Partisi yayın organı "Nhan Dan" da resimleri yayınlanan "Ulusal Kahramanların" arasında Fam Von Dong'un resminin bulunmaması, bu konudaki şüpheleri güçlendirdi.

Bazı kaynaklar ise son olarak 30 Nisan günü halkın karşısına çıkmış olan Fam Van Dong'un sıhhat durumunun "pek iyi olmadığını" öne sürmüşlerdi.

SALT-2 Anlaşması artık imzaya hazır

WASHİNGTON

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance dün Washington'da, ocak ayından bu yana 25. kez Sovyetler Birliği Büyükelçisi Anatoly Dobrinin ile görüştükten sonra, gazetecilere yaptığı açıklamada, "görüşme harika oldu" dedi.

Gözlemciler, ABD ile Sovyetler Birliği arasında imzalanacak olan SALT II Anlaşması konusunda son pürüzlerin de giderildiğini belirtiyorlar. SALT II Anlaşmasının imza töreni dolayısıyla yapılacak olan Carter-Brejnev zirvesinin kesin tarih ve yerinin ise çok yakında açıklanacağı bildirildi.

ABD Savunma Bakanı: "Barış Anlaşması ihlal edilirse, Orta Doğu'ya askeri müdahalede bulunabiliriz"

WASHİNGTON

Dün Washington'da bir açıklama yapan ABD Savunma Bakanı Harold Brown, bir gazetecinin Orta Doğu'daki gelişmelerle ilgili sorusunu cevaplandırırken, "ABD, Mısır-İsrail Barış Anlaşmasının ihlal edilmesi durumunda bölgede bir askeri müdahale gerçekleştirebilir" dedi.

YÖNETİME MUHALEFET EDENLER TEMSİL EDİLMİYOR

Fransız Komünist Partisinin 23. Kongresi başladı

● Kongreye, Sovyet ideologu Ponamarev de konuk olarak katılıyor

● L'Aurore gazetesi: "Muhaliflere kapalı, Sovyetlere açık bir kongre!"

PARİS

Fransız Komünist Partisinin (FKP) 23. Kongresi Paris'in kenar semtlerinden Saint - Ouen'de dün başladı.

İki yıl önce yapılan 22. Kongrede tespit edilen genel çizginin derinleştirilmesi şeklinde cereyan edeceği açıklanan Kongre'de, Parti Genel Sekreteri Marchais 110 sayfalık bir faaliyet raporunu okumaya başladı.

Daha önce de FKP Merkezi yayın organı "L 'Humanite" gazetesinde yayınlanan rapor taslağında "sosyalist ülkelerin bilançosu genel olarak olumludur" cümlesi yer alıyor.

9 Mayıs tarihli Paris gazeteleri, FKP Kongresine geniş yer ayırırken "L 'Humanite" gazetesi, Kongreye konuk olarak katılan heyetlerin resimlerini yayınladı. FKP 23. Kongresinde, Sovyetler Birliği Komünist Partisini (SBKP) Siyasi Büro üyelerinden Boris Ponamarev temsil ediyor. Öte yandan Brejnev'in Partisi Kongre divanına gönderdiği bir dayanışma mesajında, "FKP ile SBKP arasında bir çok konuda görüş birliği olduğunu" belirtti.

Kongre divanına gönderilen ilginç mesajlardan biri de Çekoslovak muhaliflerinin oluşturduğu "Yasa 77" hareketinden geldi. Çek muhalifleri, bütün FKP üyelerinin Çekoslovak makamlarının yaptığı keyfi tutuklamalara ve muhaliflere yapılan baskılara karşı çıkmalarını talep ettiler.

Sosyalist Parti yanlısı "Le Matin" gazetesi, FKP'nin 23. Kongresini "solun birliğinin cenaze töreni" olarak nitelerken, "L'Aurore" gazetesi, Kongrenin yönetime muhalefet eden üyelere kapalı olduğunu, ancak Sovyetler Birliği'ne açık olduğunu hatırlattı.

Kongre boyunca, FKP'nin genel çizgisinde önemli bir değişme olmayacağını kaydeden siyasal gözlemciler, yönetime muhalefet eden çeşitli akımların önerilerinin de dikkate alınmayacağını belirtiyorlar.

İdi Amin'in askerleri 50 kişiyi kurşuna dizdi

AJANSLAR

İdi Amin'in askerlerinin bir treni durdurarak, öteki yolcuların gözü önünde 50 kişiyi kurşuna dizdikleri bildirildi. Kurşuna dizilenlerin çoğunluğunun İdi Amin'e karşı olan Acholi ve Lango kabilesinden oldukları ileri sürüldü. Bu arada dört kadının da kurşuna dizildiği kaydedildi.

Uganda'nın kuzey kesiminde bütün karayolu trafiği Amin'in askerleri tarafından kesildiği için, bölgeden kaçmak isteyenlerin demiryolunu kullandıkları ve halkın vagonların üstünde bile yolculuk ettiği belirtildi.

OBOTE, GUARDİAN GAZETESİ ALEYHİNE AÇTIĞI TAZMİNAT DAVASINI KAZANDI

Sekiz yıl önce İdi Amin tarafından iktidardan devrilen Uganda'nın eski Devlet Başkanı Obote, İngiliz Guardian gazetesine karşı tazminat davasını kazandı. Guardian gazetesi Obote'nin devlet başkanıyken Amin'i öldürtmek istediğini iddia etmişti. Guardian gazetesinin avukatları karardan sonra Obote'den özür dilediler.

Dünya Edebiyatçılar Birliği (PEN) Doğu Alman yönetimini kınadı

FRANKFURT (ÖZEL)

Dünya Edebiyatçılar Birliğinin (PEN) Batı Almanya'daki merkezi, Doğu Alman yönetiminin son zamanlarda yazar ve edebiyatçılar üzerinde yoğunlaşan baskılarını kınadı. PEN'in Hannover'de yapılan yıllık kongresinde yazar ve bilim adamlarına yapılan baskılardan başka Batılı gazetecilerin Doğu Almanya'daki görevlerinin kısıtlanması, fikir özgürlüğüne karşı girişilen baskılar eleştirildi.

PEN Kongresinde ayrıca Doğu Alman yönetiminin son girişimlerine karşı PEN merkezince önlem alınması gerektiği bildirildi.

Bilindiği gibi Doğu Alman yönetimi bundan bir süre önce Batılı gazetecilerin Doğu Almanya'da çalışmalarını kısıtlamıştı. Doğu Alman yönetimi ayrıca filozof Robert Havemann'ı de tutuklatmıştı. Havemann şimdiki yönetim karşı çıktığı için bundan kısa bir süre önce döviz kaçakçılığı suçlamasıyla tutuklanmıştı

San Salvador'da göstericilerle, askerler arasında çatışma çıktı

MANİLA

San Salvador'un merkezinde salı günü göstericilerle askerler arasında çıkan çatışmada 17 kişinin öldüğü bir çok kişinin de yaralandığı bildirildi.

Geçtiğimiz cuma gününden bu yana kentin Katedraliyle Fransa Büyükelçiliğini işgal altında tutan gerillalar sokağa çıkarak gösteri yapınca askerlerle gerillaları destekleyen 400 kişi arasında çatışma çıktı. Kentin merkezinin giriş ve çıkışları ordu birliklerince kapatıldı.

Gerillalar tutuklu 5 üyelerinin berbest bırakılmasını istiyorlar.

Öte yandan gerillalar Fransız hükümetinin özel temsilcisi Philippe Cuvillier ile telefonda görüşmeyi reddettiler. Gerillaların önerdiği öğrenci derneği, avukatlar birliği gibi derneklerle görüşmeler talebi de hükümet tarafından reddedildi.

İsrail'in işgal ettiği topraklar altında yaşayan Filistinliler değişik yollardan mücadelelerini sürdürüyorlar. Kadın-erkek Filistinliler bir gösteri sırasında.

İsrail bir Lübnan köyünü tanklarla işgal etti

● İşgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinlilerin gösterileri sonucu tüm okul ve işyerleri kapandı

BEYRUT /KAHİRE

İsrail topcu birlikleri Nebatiye kenti ve çevresini dün de top ateşine tutarken, işgal altındaki topraklarda yaşayan Filistinliler, işgali kınayan gösteriler yaptılar

Öte yandan tanklar ve zırhlı araçların desteğinde İsrail birlikleri dün Güney Lübnan'daki BM Barış Gücüne bağlı İrlanda birliklerinin mevzilerini ele geçirdi.

Beyrut Radyosunun verdiği habere göre, İsrailliler 28 zırhlı araç ve tank desteğinde Güneydeki Sakra Kasabasının çevresinde üslendi ve buradaki mevzileri ele geçirdi. Tel Aviv makamları İsrail birliklerinin buradaki Filistin gerillalarını "aramak" gerekçesiyle Lübnan'a girdiğini öne sürdü.

ARAFAT'IN DEMECİ

Bir grup Filistinli gerilla ile konuşan FKÖ Lideri Yaser Arafat, bazı İsrail ve ABD mevzilerinin tahrip edilmesini istedi. Arafat gerillalara "Devrimci Kurtuluş savaşının şiddetini artırın. İlerde, Kudüs'te Arap bayrağı dalgalanacak" dedi.

Bu arada Filistin Haber Ajansı Wafa, Filistin halkının direnişi sonucu işgal altındaki Filistin topraklarında tüm okul, resmi ve özel yerlerin kapandığını bildirdi. Gösteriler sırasında İsrail askerleri Filistinlilere saldırarak çok sayıda insanın yaralanmasına yol açtı.

● Batı Şeria ve Gazze'deki Filistinlilerin öncelik sorunu 24 Mayısta ele alınacak ●

İSRAİL HESABINA CASUSLUK

AA'nın AP Haber Ajansına dayanarak verdiği habere göre, Kahire'de bir Fizik Terapi Enstitüsü Müdürü İsrail lehine casusluk yapmaktan tutuklandı. Hollandalı bir bayanla evli olduğu bildirilen kişinin ismi açıklanmadı, ancak 17 yıldır İsrail hesabına çalıştığı belirtildi.

MISIR'A KARŞI YENİ YAPTIRIMLAR

Suriye Ajansı "Sana", Mısır Haber Ajansı "Mena" ile ilişkilerini kestiğini açıklarken, Ürdün makamları da yayınladıkları resmi bir bildiride, Mısır'da çıkan gazete ve dergilerin ülkeye sokulmasını ve dağıtılmasını yasakladı. Ürdün Enformasyon Bakanlığı Mısır filmlerinin de ülke topraklarına sokulmasını ve gösterilmesini yasakladı.

SEDAT: BOYKOT ETKİSİZ KALACAK

Mısır Devlet Başkanı Enver Sedat, Barış Anlaşması dolayısıyla Mısır'a uygulanan Arap boykotunun gelecek yıl "tarihe karışacağını" söyledi.

Sedat 100 kadar Mısır ve ABD'li iş adamına hitaben yaptığı konuşmada, Arap muhaliflerin tüm çabalarına rağmen Mısır'ın barışı korumaktan vazgeçmeyeceğini bildirdi.

Sedat ABD'li iş adamlarını Mısır'a yatırım yapmaya çağırarak "birlikte kâr edelim" dedi.

ÖZERKLİK GÖRÜŞMELERİ

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance dün yaptığı bir konuşmada, Gazze ve Batı Şeria'daki Filistinlilerin gelecekteki statüsünü belirlemek için görüşmelerin Necef çölündeki Birşiva kentinde, 24 25 Mayıs tarihlerinde Mısır-ABD İsrail yetkilileri arasında başlayacağını söyledi. Vance ABD heyetinin başında kendisinin olacağını sözlerine ekledi.

Öte yandan Vance, İsrail'e petrol satılması için hazırlanan anlaşmaların ayrıntılarının görüşüldüğünü belirtti. ABD Dış İlişkiler Komitesi için hazırlanan bir metin üzerinde konuşan Vance, anlaşmanın iki ay içinde hazırlanabileceğini söyledi. Vance ayrıca, barış anlaşması gereğince Mısır ve İsrail'e 4,8 milyar dolarlık yardım paketi üzerinde de çalışıyor.

Karamanlis, devlet başkanlığı için adaylığını koyacak

● Karamanlis'in Yeni Demokrasi Partisinin kongresinde çeşitli gruplar ortaya çıktı

Yunanistan Başbakanı Karamanlis'in devlet başkanlığına adaylığını koymasının ülke içinde muhalefet yaratmayacağı belirtiliyor.

MİHAİL VASİLYADİS ATİNA'DAN BİLDİRİYOR

Yunanistan'ın AET'ye katılma anlaşmasının imzalanmasından sonra Başbakan Konstantin Karamanlis'in devlet başkanlığına adaylığını koyacağı yolunda söylentiler gittikçe kuvvet kazanıyor.

Gerek Yunan halkının gerekse muhalefet partilerinin bu konuda itirazlarının olmayacağı bildiriliyor. Hatta Papandreu'nun ana muhalefet partisi bunu hararetle istediği öne sürülüyor. Çünkü Karamanlis'in parti başkanlığından ayrılmasının, iktidardaki, Yeni Demokrasi Partisini zayıflatacağı ve onu iç çatışmalara sürükleyeceği hesaplanıyor.

Karamanlis'in partisinin Selanik civarındaki bir kasabada yapılan büyük kongresinde, çeşitli gruplar ortaya çıkmış bulunuyor. Karamanlis'in halefi olması mümkün adaylar arasında ön sırayı üç kişi işgal ediyor. Bunlar Karamanlis'in sürgün yıllarında da yakın arkadaşı olan Dışişleri Bakanı Yorgios Rallis, Savunma Bakanı Avengelos Averof, ve Merkez Partilerinden geçen maliyece ve bugünkü Koordinasyon Bakanı Konstantin Miçatakis'tir.

Miçatakis'i AET'nin, Averof'u ise NATO'nun desteklediği söyleniyor. Daha çok Karamanlis'in ve yakın çevresinin desteğine sahip olan Rallis'in diğer iki adayı geçerek parti başkanlığı ve başbakanlığı elde etmesi ise zor görünüyor. Büyük çekişmenin parti içi desteğe sahip Averof ile ekonomik çevrelerin desteklediği Miçatakis arasında olması bekleniyor. Yeni Demokrasi partisinin büyük kongresindeki konuşmasında Karamanlis'in, "ortanın soluna" değilse bile "ortaya" yakın siyasetler savunması delegeler arasında büyük bir coşkunlukla karşılanmadı. Partiyi tanımlamak için kullandığı "sosyal" sözcüğü hararetle alkışlanmadığı gibi bazı suratların asılmasına da yol açtı.

Buna göre adaylardan "sol"un temsilcisi Miçatakis neticede AET dolayısıyla kazansa bile partinin yönetim organlarına geleneksel "sağın" temsilcisi politikacıların gelmesi bekleniyor.

İktidar sözcülerinin aksi yönde açıklamalarına rağmen, Ana Muhalefet Partisi Başkanı Andreas Papandreu Amerika Birleşik Devletleri senatosu'nun Türkiye'ye yardım konusunda aldığı kararın, Ege'nin iki kıyısında mevcut kuvvet dengesini Türkiye lehine bozduğunu iddia etti.

Finlandiya Devlet Başkanı Kekkonen Bonn'a gitti

FRANKFURT (ÖZEL)

Finlandiya Devlet Başkanı Dr. Urho Kekkonen beş günlük bir resmi ziyaret için Bonn'a gitti. Federal Devlet Başkanı Walter Scheel ile görüşen Kekkonen çeşitli konular üzerinde durduklarını söyledi.

Önceki gün Federal Devlet Başkanının Urho Kekkonen onuruna verdiği akşam yemeği sırasında, Doğu-Batı yumuşaması, 1980'de Madrit'te yapılması gereken "Helsinki kararlarını gözden geçirme toplantısı" üzerine konuşulduğu belirtildi.

Finlandiya Devlet Başkanı 5 günlük ziyareti sırasında Almanya'daki çeşitli siyasi parti başkanlarıyla da görüşecek.

Vance, S. Arabistan'la ilişkilerinin önemli ölçüde bozulduğunu kabul etti

WASHİNGTON (THA)

ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance Mısır-İsrail Barış Anlaşmasının, ABD ile Suudi Arabistan arasındaki ilişkileri önemli ölçüde bozduğunu açıkça kabul etti.

ABD- Suudi Arabistan ilişkilerinin bozukluğu hakkında ilk resmi açıklamayı yapan Vance şunları söyledi

"Gerçekten de aramızda çok derin görüş ayrılıkları bulunmaktadır. Aslında Suudi Arabistan bizim çok iyi ve güvenilir bir müttefikimizdir. Ne yazık ki Suudi Arabistan son zamanlarda bize karşı olan tutumunu önemli ölçüde değiştirmiştir. Bu değişikl özellikle Bağdat'ta Mart ayında düzenlenen Arap ülkeleri ekonomik ve dışişleri bakanları toplantısından sonra görülür biçimde artmıştır."

Vance, Mısır-İsrail Barış Anlaşmasından dolayı Suudi Arabistan'ın Mısır'a ekonomik yardımı kesmemesi ve yardımını sürdürmesine çalışacaklarını söyledi.

İRAN'DA 7 KİŞİ İDAM EDİLDİ

İran'ın Bloksuzluk hareketine girmeye kararlı olduğu yinelendi

TAHRAN (AA)

İran'da Çarşamba sabahı, içlerinde İsrail'le yakın ilişki içinde olan iki tüccarla beraber 7 kişi idam edildi.

Tahran ve Şiraz'da kurşuna dizilerek idam edilenler, "İran'ın plastik kralı" diye bilinen ve İsrail'le sıkı ilişkiler içinde olan Habib Elganiyan, devrik Şah'ın yakın arkadaşı sanayici Rahim Ali Hürrem, Azhari askeri hükümetinin Enformasyon Bakanı General Ebul Hasan Saadetmend, SAVAK görevlileri Muhammet Baki Yazdi, Muhammet Fellah ve Cafer Sukravi, polis yetkilisi Abdül Macidi'dir.

Söz konusu kişiler, cinayet, cinayete karışmak, işkence ve vatana ihanetten ölüm cezasına çarptırıldılar.

Öte yandan İran hükümeti idamları savundu. Tahran radyosundan yapılan açıklamada, "Bu idamlar İranlılara İran devriminin sürekliliğini, caydırıcı gücü ve kararlılığını bir kez daha kanıtlamıştır" denildi.

BLOKSUZLUK

İran İslam Cumhuriyeti'nin Moskova Büyükelçisi, Muhammet Mukri, ülkesinin Bloksuzluk hareketine katılma konusunda kesin kararlı olduğunu söyledi.

"İran'ın hiç bir ülkeye ve bu arada Sovyetler Birliği'ne karşı yeniden askeri bir üs haline dönmesine izin verilmeyeceğini" kaydeden Mukri, "Şahın anti-komünizm yapma hevesi içinde olduğunu, oysa yeni yönetimin tarafsız bir dünya politikası izleyerek Bloksuzluk hareketinde kalacağını" söyledi.

ANAYASANIN ŞEKLİ

İran İçişleri Bakanı Seyit Cevadi'ye dayanarak verdiği haberde "Bambad" gazetesi, İslam Cumhuriyeti Anayasa ön tasarısının iki hafta sonra bölüm bölüm açıklanacağını bildirdi.

Hükümet sözcüsü Amir İntizam ise, daha önce, ön tasarı metninin iki aydan önce açıklanamayacağını söylemişti.

BİR GAZETECİ ÖLDÜRÜLDÜ

"İttilaat" gazetesinin Abadan muhabiri geçtiğimiz salı günü bıçaklanarak öldürüldü. Aynı zamanda İran Ulusal Petrol Şirketinde de çalışmakta olan gazeteci Hüseyin Rahber'in öldürülmesi haberini duyuran Tahran basını, olay hakkında fazla açıklama yapmadı. Sadece gazetecinin evinin önünde ölü bulunduğunu bildirdi.

Bu arada General Garani ve Ayetullah Mutahari'nin öldürülmesini üstlenen tedhişçi "Forgan" örgütünün 7 üyesinin tutuklandığı bildirildi. Geçen hafta da aynı örgütün 8 üyesi tutuklanmıştı.

HÜRREMŞEHR'DE GREV

Hürremşehr Kentinde liman işçilerinin salı günü başlattığı grev sürüyor. Grev yüzünden ticari yaşamın durduğu bildiriliyor.

Ücretlerin "azaltıldığı gerekçesiyle greve giden işçi sayısının 1800 olduğu ve limanda yaklaşık 3 bin kamyonun mahzur kaldığı gelen haberler arasında.

5 kıtadan KISA HABERLER

Aldo Moro anıldı

İtalyan Hıristiyan Demokrat Partisi lideri ve eski Başbakanlardan Aldo Moro'nun Kızıl Tugaylar tarafından kaçırılarak öldürülmesinin birinci yıldönümünde İtalya'nın çeşitli kentlerinde törenler düzenlendi. Hıristiyan Demokrat Partinin şimdiki Başkanı Zaccagnini "bizim için 9 Mayıs tarihi her zaman acı dolu bir anı olarak yaşanacaktır. Moro'nun öldürülmesiyle meydana gelen boşluk da doldurulamamıştır" dedi.

Bu arada siyasal gözlemciler 3-4 Haziran tarihleri arasında yapılacak genel seçimlerde, Hıristiyan Demokrat Partinin oy oranını önemli ölçüde artıracağını ileri sürüyorlar.

Castro ABD'ye gidecek

Birleşmiş Milletlerdeki diplomatik kaynaklara göre, genel kurulun sonbahar toplantı dönemi sırasında Fidel Castro'nun New York'a gelmesi konusunda Amerikan yetkilileriyle BM'deki Küba heyeti arasında temaslar yapılıyor.

Sonbahar toplantı dönemi 18 Eylülde başlayacak ve dışişleri bakanları ve zaman zaman devlet başkanlarının söz aldığı genel kurul görüşmeleri 24 . Eylülden ekim ayı ortalarına kadar sürecek.

İndra Gandi'yi yargılayacak özel mahkemeler kuruluyor

İndra Gandi döneminde 1975-1977 yıllarında ilan edilen sıkıyönetim sırasında işlenen suçları yargılayacak özel mahkemelerin mayıs sonuna kadar kurulacağı bildirildi.

Hindistan Basın Ajansı PTI, Bayan Gandi, oğlu Sencay Gandi, eski Savunma Bakanı Bansi Lal ve diğer yöneticilerin sıkıyönetimde işlenen yirmi çeşit suçtan yargılanacağını belirtti.

Öte yandan geçtiğimiz pazar günü özel mahkemeler aleyhine gösteri yapmaya hazırlandığı sırada yeniden tutuklanan Sencay Gandi önceki gün serbest bırakıldı.

Bu arada İndra Gandi'nin de özel mahkemeleri protesto için 16 Mayısta Yeni Delhi'de bir gösteriye katılacağı açıklandı.

Colombiya'da tutuklulara yapılan işkenceden kaygı duyuluyor

Kolombiya'da 2 bin kişi Devlet Başkanı Jilio Cesar Turbay'a bir mektup göndererek tutuklamalardan ve tutuklulara işkence yapılmasından kaygı duyduklarını bildirdiler.

Avukatlar, mühendisler, siyaset adamları ve rahipler tarafından imzalanan açık mektubun bazı bölümleri "El Colombiano" gazetesinde yayınlandı. Mektupta tutuklulara işkence yapıldığı ve bir kısmının "günlerce gözleri bağlanarak tutulduğu, bazılarının ölümle tehdit edildiği ya da uykusuz bırakıldığı" belirtildi.

Örse çekiç

Gülav Kurnaz

Kehanet mi?

49'a karşı 1

Evet dün Ereğli'de 49'a karşı 1'in yeni bir zaferine daha tanık olduk hep birlikte.

Bir yanda, TİP'lisinden, TSİP'lisine, sözde CHP'lisinden Halkın Kurtuluşçusuna, Dev-Sol'cusuna ve bilmem necisine kadar TKP'nin eteklerine tutunmuş, onun Ereğli toprağından savrulmaması için çalışan 49 grupçuk. Öbür yanda ise Erdemir işçileri. Yani gerçeğin temsilcileri...

Ne oldu TKP'ye? 49 grupçuğun eteklerinden çekiştirmesi kâr etti mi? Bir esti gerçeğin rüzgarı, tekmilini birden savurdu gitti.

***

Bazı arkadaşlar, geçen günkü yazımızdaki bir cümleye takılmışlar. "Adımız gibi biliyoruz. ERDEMİR işçileri Maden-İş'e yetki vermeyecektir" diyorsun. Nasıl bu kadar emin olabiliyorsun? Nasıl böyle kesin konuşabiliyorsun diyorlardı iki gündür.

Oysa bunu söylemek bir kehanet değildi. O cümle ajistasyon için söylenen bir cümle de değildi. Çünkü irade beyanının sonucunu tesadüfler değil, sınıf mücadelesinin kanunları belirliyordu. Ve bu mücadeleyi adım adım izleyenler için sonucu tahmin etmek yazı-tura atmak gibi birşey değildi.

Devrimciler daha 1975 yılında üstüne basa basa şu tespiti yaptılar:

"Maden-İş'in tepesindeki bu bir avuçluk TKP'li çete mutlaka gidecektir. Çünkü bunlar bir avuçtur. Tabandan tamamen kopuktur. İşçi sınıfı, sosyalizm maskesi ardındaki o ihanet şebekesini ergeç teşhis edecek ve Rus uşaklığına hayır diyecektir."

Bu tespit yapıldığı zaman, TKP, DİSK'teki "altın çağını" yaşıyor, kadir-i mutlak görünüyordu. O yıllarda birçok insan için o şaşaalı saltanatın yıkılabileceğini hayal etmek bile güçtü. Nitekim, bu "güçlü" dışgörünüşün etkisiyle, yüzlerce iyi niyetli insan, Güzelce-Meriç-Ertürk kliğinin peşine takılmış gidiyordu. Evet. O zamanın şartlarında, bu kliğin mutlaka yıkılacağını söylemek inanılmaz bir kehanetti. Ama devrimciler, o dönemde esen revizyonist rüzgara rağmen, bu durumun geçiciliğinden hiç bir zaman kuşku duymadılar ve gerçeği cesaretle ellerinde tuttular.

76-77 yılları, revizyonist saltanata karşı, alttan alta tepkinin biriktiği ve yer yer muhalefefe dönüştüğü yıllar oldu. DİSK'li işçiler, revizyonizmi hergün biraz daha kavrıyordu. İşçi sınıfı bu iki yıl içinde üç önemli tecrübe yaşadı. DGM Direnişi, 1 Mayıs '77 ve MESS ihaneti. 77 Sonlarına doğru tabandaki birikim, üst kademelerde de yansımaya başlamıştı. Nihayet, 77 sonunda, bu birikim, Türkler-Ertürk kliğinin DİSK yönetiminden tepetaklak olmasıyla noktalandı.

Bazıları için "anlaşılmaz" olan bu yönetim değişikliği, TKP'nin kaçınılmaz çöküşünü görenler için hiç de anlaşılmaz ya da şaşırtıcı değildi.

İşte o günlerde, devrimciler, bir yandan Baştürk ekibini TKP'ye karşı daha köklü bir mücadeleye çağırırken, bir yandan da maden işçilerinin mücadalesinin belirleyici önemine dikkat çekiyor ve "Revizyonist çetenin belkemiğini maden işçileri kıracaktır" diyorlardı.

Evet açıkça görülüyordu ki, revizyonizme karşı tayin edici savaş bu meydanda olacaktı. Görünüşe bakıldığında DİSK yönetiminden uzaklaştırılan TKP, Maden-İş'te hala iktidardı. Ama bu sadece görünüşte güçlü bir iktidardı. Maden-İş tabanında ise güçlü bir demokrasi rüzgarı esiyor, sendika kaynıyordu. Hele hele MESS ihanetinden sonra artık bu emperyalist ajanlarının uzun süre ayakta kalması imkansızdı.

İşte, ERDEMİR olayı, bu tarihi şartlarda patladı. Dev. Maden-İş'in doğuşu, Maden-İş tabanında, anti demokratik, tasfiyeci ve uşak ruhlu yönetime karşı '74' ten beri biriken tepkinin barikatı bir yerden yıkması olayıydı.

Gazetemiz, Dev Maden-İş olayını daha ilk gününden itibaren böyle kavradı. Ve böyle kavradığı içindir ki, kimileri "yakında yokolup gidecek basit bir sendikal çıkış" gibi görürken, ERDEMİR hareketinin sendikal alanda geleceği temsil ettiğini vurguladı.

ERDEMİR'de patlayan isyan, büyüyecek, yayılacaktı. Çünkü işçi sınıfı içinde gelişen akım, revizyonizm değil, anti-revizyonizmdi. Tasfiyecilik değil, demokrasi özlemi idi. Ve bu hareket, anti-TKP niteliğiyle, Rus uşaklığına, tasfiyeciliğe başkaldıran niteliğiyle, onbinlerce maden işçisinin yüreğinde yatan özlemi ifade ediyordu.

Nitekim, ERDEMİR'de patlayan isyan, aradan sekiz ay geçmeden Silahtar'da vankılandı. Demir Döküm, hani o Ertürklerin kalesi sanılan fabrika ayaklandı.

AYDINLIK, Demir Döküm zaferine kadar uzanan olaylar zincirinin daha ilk halkasında, yani, Celal Alçınkaya'nın görevden alınışında, "Yeni bir ERDEMİR'mi?" diye manşet atmıştı.

Bu bir kehanet miydi? Elbette ki değildi. Belliydi ki, olaylar gelişecek, Demir Döküm yangını büyüyecek ve Demir Döküm mücadelesi zaferle neticelenecekti. 3 ay süren Demir Döküm mücadelesi boyunca, Demir Döküm işçilerinin zaferine olan inancımız bir gün olsun sarsılmadı. Çünkü bu, kof, temelsiz bir inanç değildi. Maden-İş tabanının, Silahtar bölgesinin ve özel olarak da Demir Döküm'ün tahlilinden kaynaklanıyordu.

Derken, ERDEMİR'deki yetki mücadelesi geldi dayandı.

Kimilerine göre, yetki ortadaydı. Maden-İş, her türlü dolabı çevirebilir, sahtecilik, baskı komplo ve hile yapabilir ve yetkiyi alabilirdi. Oysa bu mümkün değildi. Çünkü, rüzgar, bütün Türkiye'de olduğu gibi, Ereğli'de de TKP'den yana değil, ona karşı esiyordu. Evet. TKP, sahte fişler düzenleyebilir, CHP'li saylavları araya sokabilir, Bölge Çalışma'ya baskı yapabilir, İMDER'deki etkinliğini kullanabilir, yetkiyi geciktirebilir, zorlaştırabilir, ama rüzgarı tersine çeviremezdi. Çünkü en nihayet sonucu belirleyen şey, sahtecilik, baskı ve komplo değil, sınıf mücadelesinin kanunlarıydı. Maden-İş ERDEMİR'de yetkiyi bu yüzden alamazdı. Zafer, er ya da geç, zor ama kolay, ama mutlaka, gerçeği elinde tutanların olacaktı.

İşte bizim geçen gün yazdığımız o "iddialı" cümle, bütün bu sebepten, bir kehanet değil, sadece sınıf mücadelesinin defalarca ortaya koyduğu bir gerçeğin vurgulanmasıydı.

Tehdit ve zorbalığın kaçınılmaz sonucu

Sümerbank Defterdarlık'ta 200 işçi yeniden Teksif'e geçti

- İGD'lilerin saldırılarına tepki gösteren işçiler noter aracılığıyla Tekstil'den istifa ettiler
- Önceki hafta Teksif Yöneticisi Hüseyin Biber'e silahla saldıranlardan 3'ü yakalandı

İSTANBUL (ÖZEL)

Eyüp'te kurulu Sümerbank Defterdarlık Fabrikasında çalışan işçilerden bir kısmı, bir süre önce üye oldukları Tekstil Sendikasından istifa ederek Teksif Sendikasına üye oldular. Öte yandan önceki gün aynı fabrikadan 2 işçiyi silahla tehdit eden ve yaralayan 3 kişi yakalanarak gözaltına alındı.

Hafta başında Teksif Eyüp Şubesi yöneticilerinin başlattıkları istifa kampanyası üzerine, 7 Mayıs günü 100'ü aşkın işçi noter kanalıyla Tekstil Sendikasından istifa ettiler. 8 Mayıs günü de kalabalık gruplar halinde şubeye gelen işçiler Tekstil'den istifa ederek Teksif'e kaydoldular. Şube yöneticileri, istifa kampanyasının ilk 2 gününde 200'ü aşkın istifanın olduğunu ve daha önce Tekstil'e geçmiş olan bir kısım işçinin tamamının yeniden Teksif'e dönünceye kadar kampanyayı sürdüreceklerini söylediler.

Hatırlanacağı üzere, bir süre önce İGD ve Dev-Sol'cuların baskı ve tehdetleri sonucu, 1600 işçinin çalıştığı Sümerbank Defterdarlık Fabrikasında işçilerin bir kısmı Tekstil Sendikasına geçmişlerdi. Sahte solcu çeteler, yolları keserek, dayak ve tehditle, işçileri Tekstil'e geçmeleri için zorluyorlardı. Bu zorbaların saldırıları sonucu şimdiye kadar 10'u aşkın işçi yaralanmıştı.

Tehditle üye edildiği Tekstil Sendikasından önceki gün istifa eden bir işçi kendisiyle konuşan muhabirimize şunları anlattı:

"İGD'li denen saldırganlar, bugüne kadar onlarca işçi arkadaşımıza dışardan getirdikleri silahlı sopalı beslemeleri saldırttılar, tehdit ettiler. Zorla bizi Tekstil'e üye ettirdiler. Fakat üye olan işçiler 'Biz korkudan üye olduk. Ama seçimlerde Teksif'e oy vereceğiz' diyorlar."

Bir başka işçi de şunları söyledi:

"Bir aydan beri İGD'lilerin saldırılarından dolayı fabrikada yemek paydoslarında dışarı bile çıkamıyoruz. Evlerimize korkuyla gidiyoruz. Tek tek edreslerimizi alıyorlar. Devamlı ha şimdi önümüze çıkacaklar, silahı dayayacaklar bize, düşüncesiyle gidip geliyoruz. İşçinin Sendikası böyle mi olur? İşçileri savunmak, işçi haklarını korumak bumudur? Söz ve karar tabanındır deyip de böyle baskı tehdit mi yapılır?"

İşçilerin Tekstil'den ayrılıp yeniden Teksif'e dönmeleri üzerine, Şube Başkanı İbrahim Vardar ise şunları söyledi:

"Son günlerde İGD ve Dev-Sol denilen çetelerin, Sümerbank'taki işçileri Teksif'ten Tekstil'e götürmek için gerek işçilerimize gerekse Şube yöneticilerimize yaptığı saldırılara rağmen, Sümerbank işçileri hızla Teksif'te kenetleniyor.

"İşçilerimize bu saldırılar dışardan getirtilen TKP ve Dev-Sol gibi silahlı sopalı ve maskeli çeteler tarafından yapılıyor. Bunlar, kendilerinden olmayan herkese karşı baskı ve terör estiriyorlar.

"Saldırganlar bir avuçtur. Bizi çekmek istedikleri oyuna gelmeyeceğiz. Biz bugüne kadar olduğu gibi, bunların oyunlarına karşı görüşü ne olursa olsun işçilerin birliği ve kardeşliğini sağlamak için mücadele edeceğiz. Biz Teksif-Tekstil ayırımı yapmıyoruz. İşçilere bu tür zorbalık yapanlara karşı bütün işçiler birleşerek mücadele etmelidirler."

3 SALDIRGAN GÖZ ALTINDA

Geçen hafta içinde Teksif Eyüp Şubesi Yöneticilerinden Hüseyin Biber'e ve Süreyya Vardar'a silahla saldıran maskeli şahıslardan 3'ü önceki gün yakalanarak gözaltına alındı. Gözaltına alınan Rahmi Alınan'ın Eyüp Lisesi son sınıf öğrencisi, Demir Güner'in Eyüp'te bir kahvede çalıştığı ve Erdal Babacan'ın boşta gezdiği öğrenildi.

Türk Harb-İş askeri işyerlerinde sözleşme görüşmelerine başladı

Durukan: "İyi bir sözleşme imzalayacağız"

ANKARA (ÖZEL)

Türk Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan Milli Savunma Bakanlığı ile Bakanlığa bağlı işyerlerinde çalışan işçiler adına yapılacak sözleşme görüşmelerinin açılış toplantısında bir konuşma yaptı.

Kenan Durukan "Ülkemizde çalışanların ücret, sosyal haklar ve çalışma koşullarının işverenle karşılıklı saptanmasına olanak sağlayan özgürlükçü demokratik sistemin bütün engellere karşın korunabilmiş olması, çalışanların başarısıdır" dedi.

Sosyo-ekonomik yapıdaki istikrarsızlığa da değinen Durukan "Ulusca özlenen Ulusal Harb Sanayisinin ulusal kalkınmamızın ve işçilerin durumu göz önünde bulundurularak iyi bir toplusözleşme imzalanacağına güvenim tamdır" şeklinde konuştu.

YSE-İş Trabzon Şube Başkanlığına Reşit Erdem seçildi

TRABZON (ÖZEL)

YSE - İş Trabzon Şube Kongresi 6 Mayıs günü üye işçilerin büyük bir çoğunluğunun katılmasıyla yapıldı.

Üç ayrı listenin katıldığı seçimleri demokrat üyelerden oluşan İsmet Reşit Erdem'in grubu kazandı. Yönetim Kurulu asil üyeliklerine İmdat Turan, İ. Hakkı Günal, Yunus Yazıcı, Ali Yalman Zeki Sarı, Mustafa Terzi, Kemal Kaplan getirildiler. Genel Merkez delegeliklerine ise Eski Yönetim Kurulu Başkanı Celal Tuncay ile Mustafa Öztuncel, Mustafa Hallaç, Yıldırım Şensöz ve Özgün Talepoğlu seçildiler.

Kongre'de bir konuşma yapan YSE 10. Bölge Müdürü Acar Coşkun şunları söyledi:

"Dünya büyük bir kargaşalık içindedir. Türkiye'de bu durumdan etkilenmektedir. Zengin hammadde kaynaklarına sahip ülkemiz üzerinde sömürgeci devletler oyun oynuyor, bölmek parçalamak istiyorlar. Ülkemizin varlığı kendi içimizdeki birlik ve beraberliğimizden geçiyor. Bugün halkımızın birlik, beraberlik ve kardeşliğe ihtiyacı vardır."

Tersane işçileri işsizliği protesto gösterisi sırasında...

Danimarka tersane işçileri işsizliğe karşı mücadele ediyorlar

- Gemi işverenleri kendi güçleriyle ayakta duramadıkları halde devletleştirmeye karşı çıkıyor ve buhranın yükünü işçilerin sırtına yıkıyorlar
- İşçiler inşası varım bırakılan gemilerin tamamlanması için gösteriler yaptılar

KEMAL KOÇ, KOPENHAG'DAN BİLDİRİYOR

Danimarka'nın en büyük sanayi dalını oluşturan gemi tersanelerinde son yıllarda, üretimde büyük ölçüde düştü. 1975 yılından şimdiye kadar 6 ile 7 bin civarında gemi tersanesi işçisi işten çıkarıldı ve hâlâ çıkarılıyor. İşten çıkarılmaları protesto için tersane işçileri birkaç kez gösteri yaptılar.

Tersane işçileri bu gemi fabrikalarının devletleştirilmesini ya da devletin maddi destek vermesini istiyorlar. Ancak gemi işverenleri bu işyerlerinin devletleştirilmesine ve devletin destek olmasına karşı. Geçen hafta Danimarka'nın en büyük gemi tersanesi olan BUİRMEİSTER WAİN fabrikasında çalışan 1 400 işçi, meclis binasının önünde bir gösteri düzenlediler.

Gösteri yapan işçiler BURMA ve SUDAN'a bağış olarak devlet tarafından yaptırılan ve daha sonra işverenler tarafından yapımı yarıda bıraktırılan 4 ticaret gemisinin tamamlanmasını istediler. Şayet bu gemilerin yapımı devam etmezse bu işyerinde çalışan yaklaşık 1 600 işçiyi işveren işten çıkaracak. Ayrıca Danimarka'nın ikinci büyük gemi tersanesi olan AALBORG VAERFT fabrikasında dış ülkelere satış olmadığı için kapanma tehlikesi belirdi. Burada da 1 200 işçi işten çıkarılıyor. HELSİNGOR ve NAKSOV şehirlerindeki gemi tersanelerinin de yeni sipariş olmadığı için yaklaşık 2000 işçiyi işten çıkaracağı bildiriliyor.

Böylece tüm gemi tersanelerinde çalışan yaklaşık 4 800 işçi gelecek bir iki yıl içinde işten atılacak.

1979 yılında 1978 yılına nazaran işçilerin dörtte biri çalışabiliyor. Birçok küçük gemi tersanesi de kapandı. 1975'deki ekonomik bunalımdan beri dış ülkelerden ısmarlama hızla düştü.

Danimarka tersanelerinde bunalım, uluslararası gemi tersanelerinin buhranına bağlıdır. Birçok ülke gemi sanayilerini ayakta tutabilmek için millileştirme yoluna gittiler. Bunalımdan evvel Danimarka gemi üretiminin yarısından fazlasını dış ülkelere satıyordu.

1978 yılında ise dış satış yüzde 9'a düştü. Danimarka'nın en büyük gemi tersaneleri özel şirketlerin elindedir. Gemi işverenleri doğrudan devletleştirmeye karşı veya devletin destek olmasına karşı çıkıyorlar. Kendi boylarına ayakta duracak güçleri ise yok! Kârlarına öncelik vererek birçok işçinin işten atılmasına sebep oldular ve en büyük zarar işçilere yüklenmiş oldu.

Danimarka tersane işçilerinin işsizliğe karşı mücadelesi önümüzdeki dönem daha da sertleşecek.

EGE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRÜ PROF, DR. BİLGEHAN:

Silahlı çatışma yaratanlar polis ve jandarmanın geri çekilmesini engellediler

- Eczacılık Fakültesi Dekanı Necmettin Zeybek: "Bütün öğrencilerin öğretim sorumluluğunu duyması gerekir"

İZMİR (ÖZEL)

Ege Üniversitesinde İGD'lilerin saldırısı üzerine bir açıklama yapan Rektör Prof. Dr. Hakkı Bilgehan şöyle dedi:

"Bir süredir üniversitemizde bir sessizlik vardı. Bu öğretim yılının, huzur içinde bitirileceği için seviniyorduk. Ancak hiç beklemediğimiz bir anda sözlü olarak başlayan ve silahlı çatışmaya dönüşen olaylar oldu. Yönetim kurulumuz bu şartlarda öğretimin sürdürülemeyeceğini tespit etti. Ancak bu konuda bütün değerlendirmeleri yapacak, yeniden öğrenimin süreceğini tespit ettiğimizde üniversiteyi açacağız."

Rektör Bilgehan, polis ve jandarmanın üniversiteyi terk etmesi konusunda da "polis ve jandarma uzun bir dönemdir baskıcı bir tutum göstermiyordu. Hatta yavaş yavaş geri çekiliyordu. Ancak bundan sonra böyle olmayacak" dedi.

Olaylarla ilgili görüşlerini aldığımız Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Dekanı Necmettin Zeybek ise "polis ve jandarma bir yerde olay yoksa orayı terkeder. Böyle olaylar polis ve jandarmayı üniversiteye davet ediyor. Üniversitemizde böyle olayların çıkması çok üzücü. Zaten öğrenim yeterli değil. Bir de böyle olaylar çıkınca öğrenim yapılamıyor, dersler aksıyor. Öğrenci yetiştirilemiyor. Bütün öğrencilerimizin öğretim sorumluluğunu duyması gerekir. Siyasi görüşleri olabilir. Ancak bunları çözmenin yolu bu tür çatışmalar değildir. Kimse bir başkasını benim fikirlerimi kabul edeceksin diye fiili olarak zorlayamaz." dedi.

Evren ve Şahinkaya NATO Askeri Komite Toplantısı için Brüksel'de

BRÜKSEL (ÖZEL)

Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kenan Evren ve Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya dün Brüksel'e geldiler.

Orgeneral Evren ve Şahinkaya, bugün ve yarın Avrupa Müttefik Kuvvetleri Yüksek Komutanlığı karargahında yapılacak Shapex-79 tatbikatını izleyecekler.

Orgeneral Evren daha sonra 14 Mayısta NATO Askeri Komite toplantısına katılacak.

Orgeneral Evren ve Orgeneral Şahinkaya'nın 16 Mayıs günü Türkiye'ye dönmeleri bekleniyor.

Öte yandan Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Tahsin Şahinkaya Brüksel'den sonra, Amerikan Hava Kuvvetleri Komutanlığının çağrılısı olarak 12 Mayısta Washington'a gidecek.

Orgeneral Şahinkaya, Washington'da Amerikan Hava Kuvvetleri Komutanı ile görüştükten sonra, ABD'nin öteki kentlerine de giderek Amerikan Hava Kuvvetleri kuruluşlarında incelemeler yapacak. Şahinkaya 20 Mayısta Türkiye'ye dönecek.

14 Mayısta yapılacak NATO Savunma Bakanları toplantısına ise bu yıl Türkiye Savunma Bakanı Neşet Akmandor başkanlık edecek. Savunma Bakanları toplantısında Yunanistan'ın NATO'nun askeri kanadına dönmesi sorunun ele alınması bekleniyor. NATO üyesi ülkeler Türkiye'den bu konudaki itirazını geri almasını istiyorlar.

AET TÜRKİYE'NİN İSTEKLERİNİ BENİMSEMEDİ

Dün Brüksel'de aylık olağan toplantısını yapan Ortak Pazar Dışişleri Bakanları Konseyi topluluğun önümüzdeki dönemde Türkiye'ye karşı izleyeceği tutumu belirledi.

AET Konseyinin aldığı kararlarla Türkiye'nin isteklerine verilen cevaplar özet olarak şöyle:

1) Türkiye-AET ilişkilerinde katma protokol gereğince uygulanması belirlenen gümrük indirimleri ve buna bağlı diğer yükümlülükler 1983 yılına kadar karşılıklı olarak dondurulacak.

2) Taraflar 1982 yılından itibaren katma protokolde yer alan maddelerin bir bölümünü ya da tümünü gözden geçirmek üzere görüşmelere başlayacaklar.

3) Türkiye'nin AET ülkelerine sattığı tarım ürunlarine uygulanacak kademeli gümrük indirimi karşılıklı anlaşmalardan sonra 1984 yılından sonra yürürlüğe girebilecek.

4) Üçüncü Mali Protokole ek olarak ve "özel fon" niteliği taşıyan yaklaşık 100 milyon dolarlık bir ek yardım önümüzdeki iki yıl içinde AET tarafından Türkiye'ye verilecek. Bu yardımın OECD çerçevesi içinde Türkiye'ye yapılacak olan yardıma AET'nin katkısı olarak ele alınacağı sanılıyor.

5) Türkiye ile AET arasında 4. bir mali protokol imzalanacak ve bu yeni protokolün hacminin önceki yıllara oranla daha geniş tutulmasına çalışılacak. Böylelikle Dokuzlar Dışişleri Bakanları Konseyi yükümlülüklerin ancak karşılıklı dondurulması ve sınırlı miktarda orta vadeli proje kredilerinin verilmesi dışında Türkiye'nin geçtiğimiz ekim ayında AET'den talep ettiği istek ve ödünlere olumlu olarak tanımlanabilecek hiç bir cevap vermemiş oluyor.

Bilindiği gibi 23 Kasım 1970'te Türkiye ile AET arasında imzalanan katma protokolün günün koşullarına uydurulması ve Türkiye'nin daha avantajlı bir duruma geçmesi için Ankara hükümetleri sürekli olarak AET nezdinde girişimlerde bulunmuşlardı. Türkiye'nin ekim ayındaki son isteklerinden sonra AET Konseyinin Türkiye'nin yükümlülüklerinin 5 yıl süreyle tek taraflı olarak dondurulmasını kabul etmeyişi ve bunun ancak karşılıklı olarak ve katma protokolün yeniden gözden geçirilmesi şeklinde bir onaylama yolunu seçmesi Türkiye-AET ilişkilerinin yeni bir dönemin eşiğinde olduğu izlenimini veriyor.

Nitekim Konsey çevrelerine çok yakın bir gözlemci önceki gün bu gerçeği şu sözlerle dile getirdi: "1982'de başlayacak görüşmelerde Federal Almanya'nın Türk işçilerinin serbest dolaşımı konusundaki endişelerini diğer AET ülkelerinin paylaşmayacağını sanmak bir vanılgı olur".

YORUM

Dağ fare mi doğurdu?

HADİ ULUENGİN

AET Dışişleri Bakanlarının Türkiye hakkında aylardır beklenen kararı dün nihayet alındı. Bu kararların özellikle hayal kurma olanağı son derece yüksek Türk devlet adamları tarafından olumlu olarak nitelenebileceğini sanmıyoruz. Dün açıklanan kararlardan sonra "Dağın fare doğurduğu"'nu düşünenler olacaktır.

Oysa son 6 aylık Türkiye-AET ilişkileri ve günbegün ortaya çıkan gelişmelere bir göz atanlar durumun aslında hiç de öyle olmadığını göreceklerdir.

Geçen ekim ayında Belçika başkentine gelen bir Türk heyetinin AET'den önümüzdeki 5 yıl için yaklaşık 5 milyar dolar talep etmesinden bu yana 7 ay geçti. Bu dönem içinde AET Türkiye'de en çok sözü edilen konulardan biri oldu. Her ay toplanan AET Konseyleri, karar ha çıktı, ha çıkacak diyerek gazetelerin baş köşelerinde, manşetlerinde yer aldı. Kimileri, ödün verdiler, vermediler; tekstili gümrük indirimine soktuk, sokuyoruz; krediyi bağışa çevirdik, çeviriyoruz, diye kendilerini avutup durdu. Baktı ki işler sarpa sardı, yetkili devlet adamlarımızdan bazıları, "AET bizi hayal kırıklığına uğratırsa COMECON da var" gibilerden, "paşavari" demeçler verip böylelikle Ortak Pazar'ın Türkiye konusunda vereceği kararı etkileyeceklerini sandılar.

Oysa Topluluk Dışişleri Bakanlarının önceki gün Brüksel'de Türkiye konusunda almış oldukları karar artık yeni ve boş hayallere yer bırakmayacak kadar açık. Ekim ayında talep edilen isteklerden hemen hemen hiç biri kabul edilmedi. Türkiye'nin yıllardır değiştirilmesini istediği katma protokolün 1982'de yeniden gözden geçirilmesi Türkiye'nin isteminin tersine ancak Türkiye ve AET'nin birbirlerine olan yükümlülüklerinin karşılıklı olarak dondurulması şartıyla konsey tarafından benimsendi.

Üç yıl sonra başlayacak yeni müzakereler döneminde de Türkiye'nin isteklerinin, özellikle serbest dolaşım ve tarım ürünlerine uygulanacak gümrük indirimi konularının topluluk tarafından şartsız olarak benimseneceğini sanmak yeni bir safdillik örneği olacak.

Üzerinde o kadar ısrarla durulan mali yardım konusunda da Türkiye'nin istekleri gerçekleşmiş değil. Üçüncü mali protokole ek olarak konan ve geçen ay Lüksemburg'da yapılan Konsey Toplantısında benimsendiği açıklanan 100 milyon dolarlık özel fonun bile ancak IMF'nin yeşil ışık yakması halinde ve OECD çerçevesi içinde Türkiye'ye yapılacak yardıma AET'nin bir katkısı şeklinde verileceği söylentileri Brüksel'deki topluluk çevrelerinde dolaşmaya başladı.

Acaba ülkemiz açısından ortaya çıkan bu olumsuz durumu AET ülkelerinin Türkiye'ye karşı anlayışsız ve umursamaz bir tavır aldıklarını söyleyerek açıklamakla yetinebilir miyiz? Kanımızca hayır. Ekim ayında Türk heyeti 8 milyarlık öneri paketini AET'ye sunmaya geldiği gün yaptığımız bir yorumda bugüne dek Ankara'da işbaşına gelen hükümetlerin AET konusunda sürekli olarak hayalci, muğlak ve zaman kazanmaya yönelik bir siyaset izlediklerini belirtmiştik. AET karşısında alınması gereken tavrın Türkiye'nin Üçüncü Dünya ile birleşmeye yönelik, diğer Batılı sanayileşmiş ülkelerle eşitlik ve karşılıklı yarar temelinde yürütmesi gereken bir dış politikanın genel çizgisinden ayrılmaması gerektiğini vurgulamıştık. Aradan geçen 7 aylık dönem bu gerekliliği doğruladı. Bir yandan sürekli denge ve şantaj politikası; öte yandan AET'ye tam üyelik ve milyarlarca dolara varan yardım hayalleri Bunların birlikte yürüyemeyeceğini, AET'nin yardım ve döviz yumurtlayan bir tavuk olmadığını, Brüksel'de son alınan kararlar ister istemez hükümete gösterdi.

Artık kaybedecek zaman yoktur. Dağ fare doğurmamıştır. Önüne çıkan her yüksekçe tepeyi bir yanardağ sanıp döviz ve yardım lavları salmasını bekleyenlerin düş kırıklığına uğradıkları gerçektir. Şimdi hükümet pireye kızıp yorganı yakmamak için, Üçüncü Dünya ülkeleriyle bütünleşmeli, bu bütünleşmenin avantajlarından yararlanarak Ortak Pazar ile eşitlik ve karşılıklı yarara dayanan ilişkiler kurmalı ve AET'ye tam üyelik hayallerini bir kenara iterek günün koşullarına uygun bir politika izlemelidir.

Timurağaoğlu: "Doğu Anadolu sınırındaki mayınlar temizlenmelidir"

ANKARA (ÖZEL)

MSP Mardin Milletvekili Abdulkadir Timurağaoğlu Doğu Anadolu sınırımızdaki mayınların temizlenmesini ve parçalanmış ailelerin birleştirilmesini istedi.

Timurağaoğlu basına yaptığı açıklamada şunları belirtti.:

"Doğu Anadolu'da yaşayan vatandaşlarımıza reva görülen zulüm, insan haklarına aykırıdır. İnanç ve akrabalık bağlarıyla bağlı olduğumuz Güney Doğu Anadolu sınırındaki ülkelerle aramızda bulunan mayınların hâlâ temizlenmemiş olması dostluk ve iyi niyetle bağdaşamaz..

DOLARIN FİYATI BUGÜNDEN İTİBAREN 42 TL

ANKARA (ÖZEL)

Bir ay kadar önce Merkez Bankası tebliğiyle dolara uygulanacak 10 liralık prim uygulaması bu sabahtan itibaren sona erdi. Bugünden 10 Hazirana kadar Merkez Bankasında bozdurulacak dolarlara 5 liralık prim uygulanacak. Böylece doların resmi fiyatı 47 liradan 42 liraya düşürülmüş oldu.

Buna karşılık halk arasında Tahtakale Merkez Bankası olarak bilinen karaborsada ise dolar fiyatı hâlâ eski yüksekliğini koruyor. Doların fiyatının günden güne değiştiği ve bugünlerde 50 liranın üzerinde işlem gördüğü bildiriliyor.

Bir ay önce başlatılan bu uygulamayla hükümet önemli miktarda döviz sağlanabileceğini savunmuştu. Giren döviz miktarında bir artış olmasına rağmen bu miktar beklenilene ulaşamadı. Bu uygulamayla bir ayda 210 milyon dolarlık bir döviz girişi sağlandı.

Bu sabahtan itibaren bu tür dövizlere uygulanacak yeni fiyatlar şöyle:

ABD doları 42.10, Batı Alman Markı 22.05, Avustralya Doları 46.64, Avusturya Şilini 3.00, Belçika Frangı 1.40, Danimarka Kuronu 7.89, Fransız Frangı 9.49. Hollanda Florini 20.12, İsveç Kuronu 9.35, İsviçre Frangı 24.15, 100 İtalyan Lireti 4.91, Kanada Doları 33.78, İngiliz Sterlini 79.59. Suudi Arabistan Riyali 11.60.

10 MAYIS 1933

Hitler faşizminin Propaganda Bakanı Goebbels, Berlin Üniversitesinin önündeki meydanda 20 bin kitabı yaktırmıştı

Fikir özgürlüğünden yana olan herkesin lanetle andığı gün

● Yakılan kitaplar arasında Einstein, Zweig, Remarque, London, Marks, Lenin, Stalin, Wells, Zola, Gide gibi ünlü yazarların eserleri vardı

● Yakılan kitaplardan yükselen ateşin karşısında keyifle gülen Goebbels, "Artık Alman halkının ruhu kendi ifadesini yeniden bulabilir" diyordu

● Cengiz Han'ın Moğolları Anadolu'da İslam kültürünü yakıp yıkmıştı. Ovid'in, Galile'nin, John Milton'un, Paskal'ın, Defoe'nin, Swift'in, Voltaire'nin, Rousseau'nun, Kant'ın eserleri de yakılmıştı. Ancak hiç bir baskı özgür düşüncenin yayılmasını engelleyemedi

KİTAP YAKMA

Emrettiğinde rejim zararlı bilgiyle dolu kitapların
Halk önünde yakılmasını ve her yerde
Öküzler kitap dolu arabaları
Odun yığınlarına çekmek zorunda kaldığı zaman,
Bir kovulmuş yazar, en iyilerinden biri, listesini
Gözden geçirirken yakılanların dehşetle farketti unutulduğunu
Kendi kitaplarının Masasına koştu
Öfkeden uçarak ve bir mektup yazdı baştakilere.
Yakın beni! diye yazdı kanatlanan kalemiyle, yakın beni!
Hep gerçeği söylemedim mi kitaplarımda? Şimdiyse
Bir yalancıymış gibi davranıyorsunuz bana.
Emrediyorum size:
Yakın beni!

BERTOLT BRECHT

10 Mayıs 1933'te Naziler tarafından kitapları yakılan ünlü yazar Bertolt Brecht'in bu olay üzerine yazdığı şiir.

HABER MERKEZİ

Yıl 1933. Mayısın 10'u. Gece zifiri karanlık. Berlin Üniversitesinin önündeki meydan birden alev seline boğuluyor. Hitler faşizminin propaganda bakanı Goebbels, nazilere 20 bin kitabın yakılması emrini veriyor. Meydana yığılmış 20 bin kitap bir anda bütün ülkenin üzerine çöken bir yangın haline geliyor. Ve Goebbels kitaplarla birlikte halkın beyninde yaşayan fikirleri de yakabildiğini zannederek yüzüne bir gülüş oturtup şöyle haykırıyordu:

"Artık Alman halkının ruhu kendi ifadesini yeniden bulabilir"

Goebbels, "Alman halkının ruhunun faşizme boyun eğmesi" için Einstein, Zweig, Remargue, London, Marks, Lenin, Stalin, Wells, Zola, Gide ve daha nice ünlü yazarın eserlerini yaktırdı. Ancak faşistler kitapları yakarlarken aynı zamanda bütün dünya halklarının yüreğinde zaptedilemez özgürlük ateşini de yakıyorlardı ve nitekim o yakıcı ateşte kül oldular.

İlk çağlardan bugüne fikir düşmanlığı yapanlar, kitap yakanlar, kitap yasaklayan, toplatanların yaptıkları yanlarına kâr kalmadı. Ne Anadolu kültürünü yakıp yıkan, Cengiz Han'ın moğolları, ne yasak kitaplar listesi yayınlayan, kitap yakan engizisyon mahkemeleri, ne Hitler faşizmi, ne 12 Mart dönemi düşünceye kilit vuramadılar, özgür düşüncenin yayılmasını durduramadılar, yaktıkları ateşlerle özgürlük ateşini söndüremediler.

Nazilerin ilk kitap yakma eylemlerinin yıldönümü nedeniyle ne dediler?

TALIP APAYDIN

"Kitap insanlığın belleğidir"

10 Mayıs 1933 de naziler kendi dünya görüşlerini içeren, yayan kitapları değil, toplumdan yana, sosyalist görüşlü kitapları yaktılar. Eski yeni demediler, öyle sandıkları sanat, bilim dallarında yazılmış her türden kitapları yaktılar, ortadan kaldırmak istediler. Bir zayıflığın, korkunun belirlenmesidir bu, yani sosyalizm karşısında faşizm düşünce olarak zayıftır, savunulması olanaksızdır. Kitap yakılarak bu öfke açığa vurulmaktadır. İnsancıl düşünce, her çağda faşist eğilimli kişiler ve örgütler tarafından kaba güçle ezilip yok edilmek istenmiştir. Nedeni budur. Düşünerek, tartışarak yenme olanağı yoktur. Faşizm onun için saldırgandır acımasızdır.

Kitap insanlığın belleğidir. Gelmiş geçmiş tüm kültürlerin birikimidir. Şimdiye değin insan ne düşünebildiyse kitaplara geçirmiştir. Kitapları yakmak, insanın en yüce tarafı olan düşünceye düşman olmak demektir. Zaten faşizmin bir özelliği de budur, İnsanlığın düşmanlığıdır. İnsana saygısızlıktır.

Yazık ki 10 Mayıs 1933 olayı ne ilk, ne sondur. Dünyanın çeşitli yerlerinde benzer olaylar yenilenip durmaktadır. Bütün bunlara karşın, insanlar varoldukça insan düşüncesi de varolacaktır. Çeşitli anlatım yollarıyla ama en başta kitapla düşündüğünü söylemeye, yaymaya devam edecektir. Tarihsel gelişim içinde kitap yakmak, insanlığın bir tökezlemesinden başka birşey değildir. Asıl olan sağlıklı yürüyüştür.

ADNAN BINYAZAR

"Yazarın en büyük silahı kitaptır"

Bizde kitap kıyımının en somut örneği 12 Mart döneminde görüldü. 12 Mart insan kıyımından çok, kitap kıyımıdır.

Birtakım aydınlar açıkça kitap yırttılar. Bahçede açtıkları kuyulara soktular, kitapları çatı katlarına koydular. Tabi gelenler ilk defa kitaba bakıyorlardı. Nitekim 12 Mart'ın faşist güçlerinin yıkımının bu en büyük nedenidir, kitapla oynanmaz. Hangi çağda olursa olsun, kitapla oynayanlar mutlaka hüsrana uğrarlar. Çünkü kitabın insan yaşamında, toplum yaşamında uygarlıkta bir sonsuzluğu vardır. Bugün yasaklarsınız, yarın o kitap size en büyük ışıkları gösterecektir. O bakımdan bir ülkede kitap yasaklamak, düşünce yüzünden insanların içeri alınması, bence insanlık suçu gibi birşeydir. Çünkü kitap insan beyninin ürünüdür. Beyni hapsetmektir, beyni idam etmektir. Ama bunun her zaman tepkisi ters olmuştur. Ne kadar yakılırsa kitap o kadar ürer, ne kadar öldürülmek istenirse o kadar dirilir. Kitabın böyle bir özelliği vardır. Bugün bu uygulama yapılıyorsa, tabii ki yanlış bir uygulamadır, biz bu uygulamayı hiç bir zaman hayır olarak göremeyiz. Herkes düşüncesini söylesin, demokratik bir ülkede birinci ilke düşünce özgürlüğüdür. Beyinlerin özgürlüğüdür. Beyinlerin özgürlüğünün kısıtlandığı bir yerde gerçek anlamıyla demokrasiden, özgürlükten bahsedilemez. 12 Martı bir karagün olarak anıyoruz. Niye karagün olarak anıyoruz? Kitaba yönelen, düşünceye yönelen, bu karagünleri yaratmanın özlemini duyanlar kuşkusuz her zaman olacaktır. Ama bunların karşısına her zaman düşüncenin gücü çıkacaktır. Bu sonuç düşüncenin gücünün zaferi olacaktır.

Yazarın en büyük silahı kitaptır. Bu silahını elinden bırakamayacaktır, bırakmayacaktır. Bu silah insanları öldüren, kıyıma uğratan bir silah değildir. Hangi kitap olursa olsun, yani düşünce ürünü olan her şey bize mutlaka aydınlık günleri gösterecektir. Yazarın amacı budur.

MUZAFFER ERDOST

"Kitaplar yakıldı ama ilerici düşünceler yok edilemedi"

10 Mayıs 1933 kitap katliamı, faşizmin özünü simgelemesi açısından tarihsel olduğu kadar güncel bir önem taşır. Kuşkusuz burada, her kitap yakılmadı, örneğin "Kavgam" yakılmadı. Burada devrimci, demokrat, ilerici düşünceler taşıyan kitaplar yakıldı. Bir başka deyişle, ilerici düşünceleri, kitap biçiminde, kitlelere ve geleceğe taşıyan araçlar yakıldı. Düşünce, çeşitli maddi taşıyıcılarla ifade edilir ve açıklanır. Bu ifade ve iletim araçlarının birçoğu egemen sınıfın denetimi altındadır. Kitap, egemen sınıfın en zor denetleyebildiği bir düşünce ve iletim aracıdır. Üstelik kitap, düşüncelerin, yaygınlığına olduğu kadar derinliğine en büyük boyutlarıyla iletilebildiği bir araçtır. Her yere girebilir, bozulmadan yüzyıllarca kalabilir. 10 Mayıs 1933 kitap katliamını gerçekleştiren faşistler, kitap yakmakla doğaldır ki, bu kitapları mutlak olarak yakamayacaklarını biliyorlardı ve bu düşünceleri mutlak olarak öldüremeyeceklerini de bilmiş olmaları gerekirdi.

Ama şurasını tarih bir kez daha yazdı ki, toplumun gelişmesine karşı çıkan her siyasal zor, ergeç yakılmaya mahkumdur. Yakılan başlangıçta kitaplar oldu, ilerici düşüncelerin üretimi bir süre yavaşladı, ilerici düşüncelerin kitlelere alıştırılmasının modern yöntemleri ortadan kaldırıldı; ama ilerici düşünceler yokedilemedi, ilerici düşüncelerin üretimi durdurulamadı.

(Dergi ve gazeteler hariç) kitap yazarları ve çevirmenleri hakkında açılan davalar, 1971 Martı öncesine göre azalmıştır, ama kitap okuru, tüm yasal güvencesine karşın, aldığı kitabı muhafaza etme güvencesine sahip değildir. Özellikle öğrenci gençlik bu baskının ağırlığı altındadır. Bugün olmazsa yarın şu nedenle olmazsa bir başka nedenle, kitap bulundurduğu için gözetilme tehdidi altındadır. Bu tehdit, bugün yeniden, daha geniş boyutlara ulaştırılmıştır.

AHMET TANER KIŞLALI

"Düşünce, anlatım ve eleştiri özgürlüğü sınırsız olmalıdır"

CHP programında da belirtildiği gibi, özgürlük, insan kişiliğinin düşüncesinin ve kavrayışının, insan yeteneklerinin ve yaratıcılığının engelsiz ve sürekli gelişebilmesi için başta gelen koşuldur. İnsanın da toplumun da kendini aşabilmesinin gereğidir.

Özgürlükçü demokrasinin temel kuralı olan düşünce, anlatım ve eleştiri özgürlüğü sınırsız olmalıdır. Bunun, insanın, toplumun ve tüm insanlığın ilerleyebilmesinin bilgi ve bilim sınırlarının genişletilebilmesinin gereği olduğuna inanıyorum.

Kültür Bakanlığının geçmiş yıllarda yasal neden olmaksızın kütüphanelerden toplatılmış yayınların belirlenmesi amacıyla sürdürdüğü çalışmalar sonuçlanmış ve bu durumdaki yayınlar tekrar kolleksiyonlarından çıkarıldıkları kütüphanelere geri gönderilmiştir.

Öte yanda yasak yayınlar sorunu çeşitli yönleriyle irdelenmek ve bu konuda bakanlıkça izlenecek yolu saptamak üzere Adalet İçişleri Bakanlıkları ile Yargıtay Başkanlığı Yüksek Hakimler Kurulu, Siyasal Bilgiler ve Hukuk Fakültesinin de görüşü istenmiş; konunun adı geçen resmi kuruluşlar ve diğer kurumlarda görevlendirilecek uzmanların oluşturacağı bir kurulca ele alınması kararlaştırılmıştır.

CAHIT KÜLEBI

"Kitap yakmak, Nazilerin, barbarların işidir"

Özgür İnsan'da 4 yıl önce SA'nın öyküsü adlı bir yazım çıkmıştı. Bilmem o yazıyı okuyanlar var mı daha o zamanda bu günkü sorunları nasıl yansıttığımı göreceklerdir. SA'nın öyküsü içinde kitap yakmakta vardı. Kitap yakmak insanlığın uygar dönemlerinin hiç birinde uygulanmamıştır. Bunu naziler ve barbarlar yaptı. Türkiye'deki düşünce özgürlüğüne gelince hükümetlerimizin görüş açıları zaman ve koşullara göre yön değiştiriyor, bir önceki hükümeti eleştiren muhalefet iktidar olunca eleştirdiği uygulamaları kendisi uyguluyor.

12 Mart dönemi daha öncede birçok kere raslandığı gibi kitap yakma dönemi olmuştur. Ancak kitapları yalnız hükümetler değil hoşgörü sahibi olmayan bir takım okumuşların da yaktıkları kanısındayım.

Düşüncelerinden ötürü çevirmenler ve yazarlar hakkında ceza uygulamaları üzücüdür. Ancak bu işlem yasalara dayanılarak yapılıyor. Bence uygulayıcılar değilde yasalardaki hükümleri eleştirmek ve kaldırmak gerekir kanısındayım.

ÜLKÜ TAMER

"Düşünce özgürlüğünün kısıtlanmaması gerektiğini bugün ilkokul öğrencileri bile savunuyor"

Bu konularda o kadar çok şey söylendi ki, yeni ne ekleyebilirim? Düşünce özgürlüğünün, söz özgürlüğünün kısıtlanmaması gerektiğini bugün ilkokul öğrencileri bile savunuyor.

İşte 10 yaşında bir çocuğun sözleri: "Şuna inanıyorum ki, Abdi İpekçi'nin ışık olduğu söz ve yazı özgürlüğünü diğer yazar ağabeylerim yerde bırakmayacak, bu ışık biz yurt çocuklarına daha parlak ve aydınlık yollar açacaktır. Bu ışığı çağdaş düşünmeyen, boş kafalı geri insanlar söndüremeyecektir. Umarım o ve onun gibi düşünenler ve düşündüklerini serbestçe yazanlar, bu kötüleri de kurtaracaktır; çünkü, onların başka kurtuluş yolu olmadığına inanıyorum."

"Özgür bir devlette herkes istediğini düşünür ve düşündüğünü söyler." Spinoza "Tractatus Theologico-Politicus" "Düşünceler dört duvar arasına kapatılamaz. Herkesi ilgilendire konular üstünde açıkça konuşmanın ve yazmanın zamanıdır artık. Zaferi kazanacak olan yalnızca doğru olandır."

JOHN MİLTON-1644

11 yaşında bir çocuğun yazdıkları: "Söz özgürlüğü olmazsa, ulusumuz büyüyeceği yerde küçülür. Dünya gözünde küçük, gelişmemiş bir ulus olarak kalır. Ulusumuzun büyümesi ancak söz özgürlüğüyle gerçekleşebilir."

12 yaşında bir öğrencinin görüşleri: "Konuşmayı ve yazmayı kısıtlamak, bir insanın düşüncesini kısıtlamak demektir. Düşünceye karşı çıkmak, insanlığa karşı çıkmak demektir."

14 yaşında bir öğrencinin sözleri: "Herkes istediğini düşünmek, istediğine inanmak, kendine özgü siyasal bir düşünceye bağlanmak, istediğini eleştirmek hak ve özgürlüklerine sahiptir. Herhangi bir kişinin düşüncesinden ötürü yargılanıp cezalandırılmaması gerekir."

Bunları "Milliyet Çocuk Dergisi"nin 30 Nisan 1979 tarihli sayısından aldım. "Söz Özgürlüğü Neden Gereklidir?" konusundaki yarışmaya gönderilen yazılardan yaptığım bu seçmelere eklenecek ne var ki?

CENGIZ TUNCER

"Bu yoldan hiç bir gelişmenin engellenebileceğine inanmıyorum"

Kuşkusuz insanlık tarihinin kitap yakan ilk zorbası Hitler değildi. Nitekim sonuncusu da olmadı. Ben faşizmin geçmişteki kaynağı ile gelecekteki uzantısının doğru değerlendirilmesine önem veriyorum. Bu yüzden de faşizmi belirli bir zaman dilimine has bir olgu gibi gösteren odaklandırmalardan sakınıyorum. Bence bütün kurumlara, kurallara ve değerlere sızmış olan faşizmden arınmak özgür düşünceyi güçlendirmekle sağlanabilir. Bunun yollarından biri de daha çok kitap, daha iyi kitaptır.

Yasaklamalar görece yargılara dayanan şeyler. Sanıyorum yönetimi elinde bulunduranlar sonsuza kadar bazı şeyleri yasaklamak bazı düşünceleri engellemek için, kutsal bahaneler bulmakta zorluk çekmeyeceklerdir. Ben hangi nedenle olursa olsun kitap toplanmasına, düşüncenin kovalanmasına karşıyım. Bu yoldan hiç bir gelişmenin engellenebileceğine inanmıyorum. Ama engellemeye çalıştığım bir gelişme yok da ondandır belki.

MEHMET ALI YALÇIN

"Karanlık bir dönemi, yakılan kitapların alevleri hiç bir zaman aydınlatmıyor"

Faşizmin belli öğelerinden biri de insanları belirli yönde şartlandırmaktır. Kafaları aydınlatan kitapları zararlı bir araç olarak gösterip yok etmek faşizmin ilkelerindendir. Hitler 1933'de iktidara geldikten sonra ilk iş olarak milyonlarca kitabı yaktırdı. Bizde de buna benzer olay 12 Mart'ta görüldü. Kitap düşmanlığı öylesine boyutlara ulaştı ki; halk, evlerindeki kitapları yakmak zorunda kaldı!... Toplattırılan yüzbinlerce kitap da hamur haline getirildi!. Ama ne var ki o dönemden hemen sonra biraz nefes alır hale gelince, yakılan, yaktırılan kitapların alevleri hiç bir zaman aydınlatmıyor..Kitap toplatma gibi bir olay batı demokrasilerinde bile yok. Türkiye'de ise; hangi düşüncede bir iktidar olursa olsun, siyasal liderler ne söylerlerse söylesinler, kitabın toplatmanın önüne geçilemiyor. Fikir düşmanlığı öylesine boyutlara ulaşmış ki, bürokrasinin çarkı içinde kitap tehlikeli bir araç gibi sürekli takibe uğruyor. Toplattırılıyor, yazarı ya da çevirmeni yargılanıyor, mahkum ediliyor.

Uygulamada terslikler de göze çarpıyor. Müsadere edilen bir kitap hakkında toplatma kararı da olmasa, polis listesine girince toplattırılıyor. Beş yıl önce beraat etmiş bir kitabın o tarihten bu yana yapılan yeni baskıları bile eski listelere dayanılarak toplattırıldığına her gün tanık olmaktayız.

Kitabın toplattırılması, kitabın yargılanması, fikir düşmanlığının en belirgin örneğidir. Demokratik anlayışla bağdaştırma olanağı yoktur. Anayasaya aykırı olan anti-demokratik kanunların kaldırılması şarttır.

"Ne mümkün zülm ile bidatı hürriyet
Çalış idraki kaldır muktedir isen ademiyetten"

NAMIK KEMAL

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Kitapları da yakarlar

"1933 yılının 10 Mayıs akşamı Hitler'in Başbakan olmasından dört buçuk ay sonra, Berlin'de Orta Çağlardan beri karşılaşılmayan bir sahne görüldü. Gece yarısına doğru binlerce öğrenci ellerinde meşalelerle Unter Der Linden Caddesinden Berlin Üniversitesi meydanına geldiler. Meydanda büyük bir yığın halinde toplanılmış kitapların üzerine meşalelerini attılar. Kitap yığınından alevler yükselirken, alevlerin ortasına yeni yeni kitaplar attılar. Yirmi bin kadar kitap yakıldı. Başka şehirlerde de buna benzer sahneler düzenlendi. Kitap yangını başlamıştı." (William L.Shirer, Nazi İmparatorluğu, Cilt 1, Sayfa 383)

Aralarında Albert Einstein, Erich Maria Remargue, Weimar anayasasını hazırlayan ünlü hukuk bilgini Preuss, Jack London, Upton Sinclair, Freud, Gide, Zola ve Proust'un kitapları da bulunan yığın küllenirken, Hitler'in propaganda Bakanı Geobbels şöyle diyordu: "Artık Alman halkının ruhu kendi ifadesini yeniden bulabilir. Bu alevler yalnız eski bir çağın sonunu aydınlatmakla kalmıyor, aynı zamanda yeni bir çağa da ışık tutuyor.

Yani onlar öylesine karanlık içindeydiler ve kafalarını öyle bir karanlık bürümüştü ki, aydınlanabilmek için bile ancak kitapları yakmaktan medet umabiliyorlardı!

Böylece "yeni bir çağ" dedikleri "kitap yakma çağı" ile birlikte tarihin kapkara sayfalarına geçtiler...

* * *

10 Mayıs, aynı zamanda devrimci şair arkadaşımız Gani Bozarslan'ın da birinci ölüm yıldönümü.

Her yıl, O nun öldürülüşünü de Nazilerin ilk kitap yakışıyla birlikte hatırlayacağız.

Gani öldüğünde kaleminde sekiz yıllık bir zincir taşıyordu Lenin'in "Örgütlenme Üzerine" adlı kitabının çevirisini yayınladığı için 142. maddeden mahkum edilmişti. Buna rağmen yılmadı. Şiirlerini yazmaya devam etti. Kürt yazarlarının eserlerini Kürtçeden, Türkçeye kazandırmaya devam etti. Öldüğü anda bile cebinden o gün yazdığı bir şiir çıkmıştı.

Türkiye'de bugün belki kitap yakılmıyor ama, insanlar hâlâ yazarken de, okurken de endişe içindeler. Yazanlar hangi kanun maddesinden kollarına kelepçe takılacağını düşünüyor. Okuyanlar okudukları kitabı nereye saklayacaklarını. Herhangi bir yerde arama yapıldığı zaman hem silah aranıyor, hem de "yasak yayın"

Fikir özgürlüğüne çok saygılı parlamentomuz ise, bunca zamandan sonra çıkara çıkara, ancak yazı işleri müdürlerinin hapis cezalarını belli bazı şartlar altında para cezasına çeviren bir kanun çıkarabiliyor. "fikir suçu" denilen gariplik yine var, yazar ve çizerler için yıllarca hapis cezası yerli yerinde duruyor.

Ama belki de Nazilerin kitap yakmasının yıldönümünde kendilerini "biz, hiç değilse kitap yakmıyoruz" diye savunuyorlardır!..

* * *

Fahrenheit-451 adlı bir film seyretmiştim. Filmde evlerden kitaplar toplanıyor, ve 451 Fahrenheit ısı derecesinde yakılıyordu. Ama halk gizli gizli ormanlara çekilerek kitapları ezberliyordu. Kimisi Einstein'i, kimisi Marks'ın Kapitalini.

İnsanlar, kitap yakılarak fikirlerin yok edilemeyeceğini ortaya koyuyorlardı. Olayın 21. yüzyılda cereyan edeceğini canlandıran film, hem Nazilerin kitap yakmasına karşı sembolik bir eleştiri getiriyor, hem de bu barbarlığın gelecekte de tekrarlanabileceğinden kuşku duyulduğunu ortaya koyuyordu.

Kitapların ve fikirlerin yok edilmeye çalışılması kimseye hayır getirmez. Kitapları da yaktılar ama fikirleri öldüremediler.

Düzeltme: Dünkü yazımızda 'MHP'de bizi CIA ajanlığıyla suçlayıp bazı güçler tarafından kovulduğumuz yalanlarını piyasaya sürüyor" şeklindeki cümlede "kovulduğumuz" kelimesinin doğrusu "korunduğunuz" olacaktır. Düzeltir, özür dileriz.

İNSAN ESKİSİ

Gülseli İNAL

ESKİ diye çürüğe çıkardı beni oğullarım. Basbayağı insan eskisi. İşe yaramaz dişsiz, gözsüz, dermansız bir eski kadınsın; artık işe yaramazsın, yaşa burada tek başına dediler. Dünyadan itildim artık. Gözlerimin bu dünyada en çok neye takıldığını size söyleyeyim mi? Evimin arkasından gözüken, birden bire beliren deniz. Gri, mavi, ak köpüklü deniz. Tek gözlü evim eski mezarlığın karşısında. Er kişi korkar bu mezarlıktan. Ben korkmuyorum ama ben de toprağa basamaz oldum artık. Bir korkudur alıyor beni ayağım toprağa değince. Ateşe değmiş gibi hemen çekiyorum. Ürküyorum bu karanlıktan. Ölmek istiyorum da, toprak altındaki hayatı hiç istemiyorum.

Manda yürekli oğullarım beni eski mezarlığa gömeceklermiş. Midye dolu eski mezarlığa. Manda oğullarım size sesleniyorum; O mezarlık çok eski zamanlardan kalma. İnsanlık varolduğundan beri o mezarlık varola geldi. Belki büyük komutanlar, büyük savaş erleri yatıyor orada. Asırlar boyu mezarlık olarak yaşadı orası. Olsun ben yine de istemem midyeli mezarlığı, yattığım toprağın üstü saf toprak olsun isterim. Midyeli toprak istemem. Çağların midyeleri bunlar. Onlar mı örtecek üstümü manda yürekli oğullarım; Bir zamanlar denizmiş bu mezarlığın olduğu yer. Sonra yer yarılmış, gök yer birbirine girmiş; Deniz, işte şimdi gördüğünüz gibi çekilmiş. Ama herkese göre ne yer yarılmış ne de ortalık birbirine girmiş. Bütün bunları ben uydurmuşum. Deniz usul usul çekilir mi? Deli deniz bu, umman bu. Dünyada uslu uslu çekilmemiştir. Yer gök yarılmıştır da sular göklerden çağıldamıştır da, toprak yarılmıştır da deniz öyle çekilmiştir. Her şeyi her bir nesneyi önüne katıp götürmüştür de öyle çekilmiştir. Deniz bu ak, mavi, yeşil deniz. Manda yürekli oğullarımdan daha dost daha bir yakın deniz. Sen hiç öyle usul usul çekilir misin . Gümbür gümbür çekilmişsindir. Geride midye kabuklarını, ıstakozlarını, ölü yosunlarını bırakarak, ve de adını. Günlerce yer gök inlemiştir. Bütün yaratıklar kaçmıştır önünden. Bazıları da sularına kapılmıştır. Şimdi çekildiğin tepeler kırmızı, içi sedefli midyelerle dolu, yüz yılların midyeleriyle dolu. Onlar yaşayacak ben ölüp gideceğim. Giderkende sizlere küs gideceğim manda yürekliler.

Yine de ben midyeli mezarlığa gömülmek istemem. Hiç tanıdığım yok ki orada. Yüzyıllık ölüleri neyleyim. Hani bizim köyden Hasibe ile bebesi. Hani nerede kısır karı , doğumda ölen? Hani nerede Ürküş karı, Kargabacak Nuri? Ölüsü çukurda bulunan Çoban Veli? Yok hiç biri orada değil. Onların yanını isterim. Benim yaşımda kim kaldı bu köyde? Hepsi göçüp gittiler.

Yeryüzüne oyulmuş bir çukur gibiyim şimdi.

Manda yürekli oğullarım beni iyi dinleyin. Bir rüzgar esse evim Kafama inecek Dünyada elle tutulur hiç bir şeyim kalmayacak. En çok da şu mısır kazanına ağıt yakacağım. Ağzımdaki iki dişle bile mısır öğütmeyi unutmadım. Unuttuğum nice şey var. Niceleri arasında bir ufak bebe bile var. Gençliğimde koluma bir gün aldığım sonra yitirdiğim. Toprakla boğuşmaktan, ekinle uğraşmaktan, damımızı kurmak için çabalamaktan bütün içim sarkmıştı da bu çocuk ölür, içinde yaşamaz, seni de alır götürür demişlerdi de inanmamıştım. Yalnızca bir gün gelmiştik göz göze ufak bebemle. Sonra göçüp gitmişti. Daha ağzı süt bile kokmadan ana memesine sarılmadan göçmüştü. Onu bile unuttum da mısır çiğnemeyi hiç mi hiç unutmadım. İki dişle öğüt ha öğüt.

Onu bile elimden almak istiyor oğullarımın karıları. Gelinlerim, dünya cadıları, cehennem gözcüleri, yamaç kartalları. Ben ölünce sardığımı açarlar, içinden kuru elmalarımı çıkarırlar. Hepsini yere atarlar.Oysa nasıl da özenle bezenle çamaşırlarımın arasına yerleştirmiştim. Sandık, çamaşırlar kuru elma koksun diye. Kuru elma kokusundan ne anlar biçareler. Varsa yoksa pazarlardan alınmış kokular gözde şimdiki karılarda. Şişe şişe, sarı, ağır kokular yayılır ortalığa odalarından.

En çok, en çok şu kara ocağın üstündeki kara mısır tenceresi yüreğimi dağlar, evim başıma yıkılırsa, evim rüzgarların elinde yıkılıp bin parça olursa sizlere sorarım manda yürekliler. Ben de evim gibi rüzgarların elinde yitip gidebilirim ya, dayanıyorum. Midyeli mezarlığa gömülmek istemiyorum. Yaşam akıp gidiyor işte.

Evimin hemen yanında eski bir liman yıkıntısı var. Deniz çekilmeden önce limanmış burası. Sonra gümbür gümbür çekilince deniz ortada kalmış fıkara. Bana öyle yakın ki, hemen avluda. Kırmızı yumurta taşlarla örülmüş kat kat. Zaman zaman akşamları üstüne çıkıp denizi seyre dalarım. Yumurta taştan liman eskisi, görmüş geçirmiş gibi durur da karşımda, şaşar kalırım. Şaşar kalırım; ağzı, yüzü, dili var gibi gelir bana.

Manda yürekli oğullarım sizlerden hayır yok bana. Yazları kazandığım bir kaç kuruşu gıdım gıdım yiyorum. Bu dünyada yapa yalnız soluk alıyorum. Dünyaya oyulmuş, içi ot dolmuş bir çukurum ben. Kim ne derse desin, ben bir oyuğum, her gün daha da çukura kaçan. Yüzümdeki kırışıklar senelerin rüzgarlarıyla dolu. Ellerime güneş işlemişte işlemiş. Hele yüreğim, yüreklerin en dağlısı, en yalnızı.

Manda yürekli oğullarım elma kokan sandığımı açmayın. İçinden kuru elmalarımı çıkarmayın. Çamaşırlarımı, bir de kokulu çarşı sabunumu dağıtmayın. Başka neyim kaldı ki bu dünyada onlardan başka. Ağzım çukura kaçtı. Gözlerimden kan çekilmez oldu. Birazdan tepelerin ardından sarı renkli kehribar gibi ay çıkar da yüreğimi bir gülüş kaplar. Güldüğüm zaman artık ağzım dudaklarım değil içim acı acı gülüyor. Tüm dünya acılarını ben çektim. Tüm kainatın acıları bana yüklendi. Acıdan yüzüm gözüm kavruk, içim kavruk.

Bugünlerde de sarı, sapsarı şu ay. Üstelik tepsi gibi de.Önce midyeli mezarlığın üstünde dolaşıyor sonra yükseliyor. Önce orada yatanlara hayat veriyor sonra bana.

Geçenlerde bir kadın iskeleti buldular orada asırlardır yatan . Başucunda takıları, kabı kacağı. Sonra bir de mermerden insan başı dudağının, burnunun bir kenarı kırık. Midyeli mezarlık dolu, insan dolu,iskelet dolu.

Kemiklerimden gençliğimde sesler çıkardı kütür kütür. Şimdi ise kollarımdan seda geliyor. Sedanın gelmesi pek iyi sayılmaz bizim köyde. Bu artık, altmış iki yıllık yaşamım sona eriyor demektir. Üstümden bunca hıdırellez geçti. Her hıdırellez birşeylerimi aldı götürdü. Bu beden onca fırtınalara dayanır mı artık.

Manda yürekli oğullarım, sandığımı açıp karıştırmak, içindekileri ortalığa yaymak, mis gibi kuru elma kokusunu nefeslemek öyle güzel ki. Her açılışında içinden yayılan eski kumaş kokusu, elma kurusu kokusu, sarhoşa çeviriyor beni. Baygın bir koku yayılıyor ortalığa. Karılarınızın pazarlardan aldığı sarı, ağır kokulara benzemez bu koku. Bir başkadır. Sarar insanın bedenini. Yerleşir insanın tenine.

Geçen gün göçmen mahallesi üstünden geçerken Nesibenin kızını aşiftelik yaparken gördüm. Bir de o yapış yapış pazar kokularından sürmemiş mi Aşiftenin teki. Işi gücü göz süzmek. Gece yarıları oğlanlarla buluşup onları baştan çıkarmak. Gece yarıları oğlanlarla buluştuğunu köy halkı bilmiyor mu sanki! Bir de çeşmebaşı sohbetleri var ki şimdiki karıların, kovalarından sular akıp dereler oluşturuyor da hâlâ çene yarıştırıyorlar. Benim zamanımda kadın çalışır, kadın eker, kadın biçerdi. Geceleri de kimseyle buluşmaya zaman kalmazdı.

Manda yürekliler, akgözlüler, leşbekleyenler, kalınyürekliler. Geceleri denizden tüm ışığa kesmiş bir motor pata pata geçiyorda bunu pek hayra yormuyorum. Tüm ışık gecenin içine yayılıyor balıkçı motorundan. Büyük bir top ışık gibi uzaklaşıyor denizde ,arkasında ışıktan bir çizgi bırakarak. Birden bire beliriyor denizde, Her gece aynı saatte ve aynı dünya saatine uygun. Aynı ahır zaman içinde. Her gece biri dürtüyor da ben de kalkıp oturuyorum yatağın içinde.

Tüm ışıktan motoru yok olana dek izliyorum Gözlerimi alamıyorum ondan. Beni çağırır gibi bir hali var her gece. Ama gitmiyorum. Balıkçı motoru denizci takası gibi birşey. Sanki döne döne uzaklaşıyor oradan, denizin üstünden. Geceleri deniz bir ürkünç, bir ürkünç. Bilinmez bir boşluk sanki

Sen Nazire kadın, diyorum kendi kendime bu maviliğin gizleri çözülmedi ki, gökyüzünün de. Nazire'ye sorarsanız belki bir gün çözülecek. Gün ola. Ya şimdi? Ben Nazire iken çözemedim bunca dünya bilgisiyle, bunca dünya deneyiyle siz mi çözeceksiniz? Ben her türlü acıyı, cefayı, müşkülü yaşamış biri, her türlü insan acısını, eziyeti terkedilmişliği...

Şu ıhlamur ormanından insanı bayıltan bir koku geliyor ki. İnsanın tüm bedeni ıhlamur kokuyor. Ihlamur ormanında ne geyikler dolaşır ne de baykuşlar öter. Sessiz tek başına bir ormandır o. Ortalığa yaydığı koku içini gıcıklar insanın. Sarı başlıdır orman. Sapsarı bir başı vardır. Akşam yıldızı tam ormanın karşı yerinden parlar. Akşam yıldızı da tek başına dolaşır gözyüzünde. Doğada ki bütün tek başına olanlar benim gibidir yeryüzünde. Bir terkedilmişlik sarmıştır hepsini.

Şu ıhlamur ormanının kokusuna bakın; Baygınlık veriyor insana. Ihlamur kokuları coşkun ırmakların suları gibi sarıyor bedenimi.

Şimdi biriniz gelseniz anakadın deseniz nen var nen yok, seni uzun süre aramadık. Gönlümüz seni istedi. Sesini duymak, ocağının sıcaklığını duymak, aşından yemek istedik. Çivit boyalı, ayçiçeği saplı evinde bir gece kalsak da senin sıcak nefesini duysak, deseniz. Yüreğim kıpırdamaz. Gözlerim bile yerinden oynamaz. Acılarla doğurdum, aksitümü verdim gürül gürül, yıkadım, akladım, pakladım gece gündüz uyanıkgöz dolaştım.

Sizleri doyurmak için katı yarılmış toprağı tırnaklarıma varıncaya değin kazdım. Saban işlemez , susuz, çatlak topraklardan ürün almak için terimi akıttım onca. Terle karışık toprak ürün verirse size aş yaptım, vermezse ağıt yaktım.

Şimdi kalkıp gelseniz de, anakadın deseniz de ben artık yeryüzüne oyulmuş derin bir çukurum. Üstümden onca hıdırellez geçmiş, iki dişiyle mısır çiğnemeye uğraşan kocamış bir kadınım ben. Bu koca dünyadan iz bırakmadan geçen, yüzü çizik içinde Nazire kadınım ben. Manda yürekli oğullarımın sancısını çeken biriyim ben.

"1. ULUSLARARASI ÜÇÜNCÜ DÜNYA SİNEMASI ŞENLİĞİ" PARİS'TE YAPILDI

Yusuf Şahin'in en önemli filmlerinden "Toprak" (1969) da Mısır adına şenlikte gösterilen filmler arasındaydı.

Şenlikte Türkiye'yi "Fıratın Cinleri" temsil etti

PARİS (ÖZEL)

11 Nisan- 1 Mayıs tarihleri arasında Paris'te "Birinci Uluslararası Üçüncü Dünya Sinema Şenliği" yapıldı. Üçüncü Dünya Sinema Şenliği Birliği adlı bir örgüt tarafından düzenlenen şenlikte 100'ü aşkın film sunuldu.

Şenlikte şu ülkelerin filmleri yer aldı: Afrika'dan Kamerun, Benin, Fildişi Kıyısı, Etyopya, Gabon, Gana, Yukarı Volta, Mali, Moritanya, Nijer, Nijerya, Mozambik, Tunus, Fas, Cezayir; Latin Amerika'dan Venezüela, Meksika, Peru, Brezilya, Arjantin, Orta Doğu'dan Türkiye, Mısır, Suriye, Irak, Filistin, Asya'dan;Çin Halk Cumhuriyeti, Kore Demokratik Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Taylan, Filipinler, Endonezya, Moğolistan ve Sri Lanka.

Şenliğe filmleriyle en yoğun biçimde katılan ülkeler Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan ve Mısır oldu. Senegal'den Osman Semben, Hindistan'dan Satyajit Ray, Mısır'dan Yusuf Şahin, şenlikte filmleri gösterilen tanınmış yönetmenler arasındaydı.

Birinci Uluslararası Üçüncü Dünya Sinema Şenliğinde Türkiye, Korhan Yurtsever'in "Fıratın Cinleri" adlı filmiyle temsil edildi. Ancak filmin şenliğin başlamasından iki gün önce Paris'e gönderilmesi, şenlik broşürlerinde "Fıratın Cinleri" hakkında geniş bilgi verilmemesine neden oldu. Şenlik nedeniyle ülke sinemalarını ve filmlerini tanıtan 32 sayfalık büyük boy gazetede Türkiye' ve "Fıratın Cinleri" yalnızca isim olarak yer alabildi.

7den 70e spor... 7den 70e spor...

Altay yıllardır, İzmir'de, Fenerbahçe'yi yenemiyordu

Fenerbahçe İzmir'den bu kez yenik ayrıldı 2-1

İZMİR

HAKEMLER: İhsan Türe 3, Oğuz Özden 3, Engin Kurt 3.

ALTAY: Alptuğ 3, Sabahattin 2, Bilal 3, Zafer 3, Mithat 2, Şeref 3, Murat 2, Nevruz 2, Bora 3, Akif 2, B. Mustafa 3.

FENERBAHÇE: İvançeviç 3, Onur 2, Coşkun 2, Erol 2, Yenal 2, Tuna 2, A.Kemal 2, Önder 2, Raşit 2, Engin 3, Şevki 2.

Yıllardan beri Fenerbahçe'yi yenemeyen Altay, Türkiye Kupası finalinin ilk maçında rakibini 2-1 yenmeyi başardı.

İlk yarıda büyük bir hırsla oyuna başlayan Altay, henüz 4. dakikada, B.Mustafa'nın pasını Murat değerlendiremeyince mutlak bir golden oldu.

14. dakikada Nevruz'un gol fırsatını kaçırmasından bir dakika sonra, Şeref'in hatalı pasını yakalayan Engin önemli bir fırsatı değerlendiremedi.

34. dakikada, bu kez Nevruz'un geri pasını yakalayan Engin güzel bir plase ile takımını 1-0 öne geçirdi.

40. dakikada B.Mustafa'nın köşe atışını iyi takip eden Zafer, Altay'ın beraberlik golünü attı. İlk yarı bu skorla 1-1 bitti.

İkinci yarıda Altay etkili oyununu sürdürdü. 56. dakikada Altaylı Akif önemli bir fırsatı değerlendiremedi. 74. dakikada önemli bir fırsat yakalayan Engin'de aynı şekilde başarılı olamadı. 80. dakikada Bora, çapraz bir şutla taraftarlarının yıllardır beklediği galibiyet golünü attı. Maç 2-1 Altay'ın galibiyeti ile sona erdi.

Kulüpleri Şevki, Sedat-3 ve Engin'in sırtından milyonlarca lira kazanacak

İSTANBUL (ÖZEL)

Avrupa'nın ünlü takımlarının talip olduğu Şevki ,Sedat 3 ve Engin kulüplerine milyonlarca lira kazandıracaklar.

Şevki ve Sedat 3'ün transferi konusunda henüz kesin bir anlaşma sağlanmamış olmasına rağmen bu futbolcuların transfer olacaklarına kesin gözüyle bakılıyor.

Fenerbahçe Kulübünün, Engin'in sırtından 4 milyon 175 bin lira kazanması ve ayrıca ağustos ayında Hertha Berlin'le İstanbul'da yapılacak olan özel maçın bütün gelirini alması kesinleşti.

Hertha Berlin'le yapılan anlaşmadan sonra Fenerbahçe Kulübü Başkanı Faruk Ilgaz "Hem Kulübümüz hem futbolumuz yönünden kazançlı olayında Engin'in başarısı hepimizi bir kere daha mutlu edecektir." dedi.

Öte yandan Engin'in dışında eğer anlaşma sağlanırsa Fenerbahçe Kulübü Şevki'nin de sırtından 3 milyon lira civarında bir gelir elde edecek.

SEDAT 3'ÜN TRANSFERİ

İspanya'nın ünlü Zaragosa takımının Sedat 3'ün transferi için Bursaspor'a 100 bin dolar vermeyi, Bursasporla oynayacakları bir maçın hasılatını bırakmayı ve ayrıca Sedat 3'e 4 milyon lira vereceği öğrenildi.

Ancak Bursaspor Kulübü Başkanı Süleyman Kurtçu'nun Zaragosa kulübünün bu teklifini çıktığımız bu transfer yetersiz bulduğu ve Sedat 3 için net 120 bin dolar ve bir maç hasılatının Bursaspor'a bırakmasını istediği öğrenildi.

Bursaspor'un 120 bin dolar da diretmesi üzerine Zaragosa Kulübü yöneticileri bu konudaki kesin kararlarını 15 gün sonra bildireceklerini belirttiler.

Fenerbahçe Engin için Hertha Berlin'le anlaştı.

Şevki'nin transfer olup olmayacağı bir süre sonra belli olacak.

önce dostluk

Gül Yenici

Altın yumurtlayan tavuklar...

Engin, Şevki ve Sedat 3 son günlerin en fazla sözü edilen futbolcuları.

Avrupa'nın üç takımı talip bu futbolculara. Engin'e. Almanya'nın Hertha Berlin Takımı, Şevki'ye bir İskoç takımı, Sedat 3'e İspanya'nın ünlü Zarogosa Takımı,

Kısa bir süre önce imzalanan anlaşmaya göre Engin'in Hertha Berlin'e gitmesi kesinleşti. Yapılan anlaşmaya göre Hertha Berlin Fenerbahçe'ye 4 milyon 175 bin lirayı döviz olarak ödeyecek. Ayrıca ağustos ayı içinde Hertha Berlin ile yapılacak özel karşılaşmanın bütün geliri de Fenerbahçeye kalacak. Bu transferden Engin 150 bin mark alacak.

Öte yandan İskoçlar Şevki için önümüzdeki günlerde İstanbul'a gelecekler. Anlaşma sağlandığı takdirde Fenerbahçe bu futbolcunun sırtından da yaklaşık 3 milyon liralık bir gelir elde edecek.

Yabancıların transfer etmeye çalıştığı diğer bir isim ise Bursasporlu Sedat 3. İspanya'nın ünlü Zarogosa Takımı Sedat 3 için Bursaspor'a 10 milyon lira teklif ediyor. Zarogosa bu işi halletmek için geçtiğimiz günlerde Bursa'ya bir temsilcisini gönderdi. Temsilci Bursaspor Başkanı Süleyman Kurtçu ile görüştü fakat kesin bir şey elde edemedi. Ancak Kurtçu'nun "Sedat 3'ü satarak alacağımız transfer bedeliyle üç klas futbolcu, transfer etmeyi düşünüyoruz" şeklinde açıklaması bu teklife büyük ölçüde açık kapı bırakır nitelikte..

Kısacası Fenerbahçe ve Bursaspor zamanında bu futbolcular için harcadığı parayı kat kat geri alacaklar. Tabi bu futbolcuların sırtından kazanılan milyonlarca lira kulüp yönetimindeki kişilerin ceplerini iyice şişerecek...

Şimdi, bu paraların yönetimdeki bazı kişilerin ceplerine gitmesi de nerden çıkıyor, diye akla bir soru gelebilir. Bunun cevabı çok açık. Örneğin çeşitli kongrelerde ve yönetim değişikliğinin olduğu zamanlarda kulübün kendi yönetiminde bulunan bazı kişilere milyonlarca lira borcu olduğu ortaya çıkıyor.

Hatta zaman zaman kulüp yoneticileri kime, nereye borçlu olduklarını fazla açmadan gazetelere borç içinde yüzdüklerini ifade eden demeçlerde veriyorlar.

AMATÖR KULÜPLER ANLATIYOR

"Maçlarımızın tehir edilmesi maddi açıdan çok zarar etmemize neden oluyor"

Tarabya Kulübü

Tarabya Futbol Takımı

Tarabya Spor Kulubü Başkanı Hasan Akyıldız, kulübün öz geçmişi hakkında, bize şu bilgileri verdi.

"Tarabya spor kulübü 1946 yılında kuruldu. Futbolun dışında Basketbol, Voleybol, Boks, Güreş dallarında hazırlık çalışmaları yapıyoruz. Bizden önceki Yönetim Kurulu bu konularda faaliyet göstermek için herhangi bir adım atmamış, Tabii bunun maddi sorunları da yok değil.

Kurulduğumuzdan bugüne sürekli olarak 2. ve 3. Amatör kümede mücedele ettik."

Hasan Akyıldız, başarılı olabilmek için, tesis ve maddi yardım sağlanması gerektiğini belirterek şöyle devam etti:

"Maçlarımızın tehir olması bizi üzüyor. Çünkü zaten hiç bir dayanağı olmayan amatör kulüpler, bir yığın para ödeyerek maçlarına geliyor. Oynamadığımız zaman maddi açıdan zarar etmiş oluyoruz..Bir dönemler sporculara serbest giriş kartları veriliyordu...Sporcuların tek dayanağı olan bu kartları da ellerinden aldılar."

Hasan Akyıldız da amatör kulüplere maddi manevi destek sağlanması gerektiğini belirterek "Ancak bu şekilde başarı sağlanabilir." dedi.

hentbol 3

Hazırlayan: Kenan Nacır

Açık alan ve salon hentbolü

Açık alan hentbolü özellikle Almanya'da gelişme olanağı bulurken salon hentbolü'de Kuzey Avrupa ülkelerinde taraftar buluyor. Ve Kuzey Avrupa ülkeleri bu oyunu, dünyaya ilk tanıtan ülkeler arasına giriyorlar.

Hentbolde ilk dünya şampiyonası 1938 yılında Berlin'de düzenleniyor. 10 ülkenin katıldığı şampiyonada Almanya ilk dünya şampiyonluğunu kazanıyor.

Ancak 1939'da patlak veren II. Dünya Savaşı nedeni ile dünya hentbolü ilk duraklama devrine giriyor.

5-6 yıl süre duraklamadan sonra 1946 yılında Kopenhag'da 8 ülkenin katıldığı, bir kongre gerçekleştiriliyor. Danimarka, İsveç, İsviçre, Finlandiya Norveç, Hollanda, Polonya ve Fransa'nın katıldığı kongrede yeni Uluslararası Hentbol Federasyonunun kurulması sağlandı. (IHF)

Çok kısa zamanda hentbol yeniden gelişme ve büyüme ortamı buldu. Ve IHF'ye bağlı birçok ülkede oynanır hale geldi.

1954 yılında İsveç'te yapılan Dünya Salon Hentbolü birinciliğine 11 ülke katılırken, 1970'te Fransa'da yapılan birinciliklere 25 ülke katıldı.

1972 Münih, Olimpik Salon Hentbol Turnuvası başarılı bir sınav verdi ve Hentbolü tüm spor yetkililerine gereğince tanıttı.

Bu turnuvadan sonra Uluslararası Olimpiyat Komitesi (İOK), hentbolün sürekli olarak olimpik spor olmasını karara bağladı. Yıllardır yapılan çalışmalar ve uğraşılar sonunda amacına ulaşmış oldu.

Günümüzde, hentbol oldukça popüler olan bir spor dalıdır. Uluslararası Hentbol Federasyonuna bağlı 65'i aşkın ülke 3 milyona yakın hentbolcü, 250 bin kadar hentbol takımının var olduğu biliniyor. Bu kitleyi ve sporu destekleyen insanların sayıları milyonları aşıyor, Uluslararası Hentbol Federasyonunun merkezi İsviçre'de BASEL'dir.

Yurt dışında çeşitli nedenlerle bulunan sporcularımız, spor eğitimcilerimiz hentbolü tanıma olanağı buldular ve ülkemizde oynanması için bazı ön çalışmalar yaptılar.

Yurt dışında (Almanya) öğrenim yapan üç asker beden eğitimi öğretmeni 1934 yılında yurda dönüşlerinde hentbol konusunda bazı yeni bilgiler getirdiler. Çalışma alanları daha çok askeri okullar olduğu için belli bir çevrenin dışına çıkamadılar.

Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi bölümü öğretmenlerinin çabalarıyla beden eğitimi bölümü öğrencilerine oyun dersleri sırasında tanıtıldı ve öğretildi. Ancak yeterince gelişme ve yayılma şansı bulamadı.

Türkiye'de açık alan hentbolü ilk kez 1938 yılında resmen oynanmaya başladı. Bu yıllarda Federasyon Başkanlığı görevini Vedat Abut yürütüyordu. Daha sonraları bu görev Faik Gökay tarafından yürütülmeye başladı.

1958 yılında Federasyon iki bölüme ayrıldı. Voleybol ve eltopu (VEF) adlı bir federasyon kuruldu.

Kulüplerarası açık alan hentbolü Türkiye Birinciliği hemen hemen her yıl yapılmaya başlandı. Bu karşılaşmaların tümünü Harp Okulu Takımı kazandı. Ankara'da kulüplerarası mahalli liglerde kuruldu.

(VEF) Voleybol -Eltopu Federasyonu daha çok voleybola önem verdi. Hentbolü yürütemez hale geldi

1970 yılında Federasyon Kurulu görevden alındı ve hentbol bütünüyle yürürlükten kaldırıldı. Her türlü yetersizliğe rağmen hentbol Türkiye'de azda olsa kendine taraftar buldu ve yarışmalar yapılır hale gelmeye başladı.

Türkiye'de 1960-1962 yıllarında iki kez hakemlik kursu açıldı ve kurs öğretmenliğini İbrahim Şelet yaptı.

Yarın: Salon Hentbolünün Türkiye'ye girişi

Bursa'da bir fabrikaya para

(Baştarafı 1. sayfada)

lis memuru öldü.

Bosaş İplik Fabrikasında çalışanlara dağıtılmak üzere bankadan çekilen 2,5 milyon liranın üzerindeki parayı getirmekte olan Hakkı Yıldız'ın kullandığı 34.TU.010 plakalı otomobil, sanayi bölgesi girişinde iki kişi tarafından soyulmak istendi. Arabanın şoförü paralarla kaçmayı başarırken, arabada bulunan Emniyet 3. Şubede görevli Muammer Sencer adında evli ve iki çocuk babası polis memuru SSK Hastanesine kaldırılırken yolda öldü.

Fabrikaya parayı sağ salim getiren Hakkı Yıldız ise şok geçirdi.

Öte yandan Çınar Lisesinde gece dersten çıkan öğretmenlere açılan yaylım ateşi sonucunda bir öğretmen öldü iki öğretmen yaralandı.

Emniyet yetkililerinden alınan bilgiye göre olay, önceki gece saat 02.00 sıralarında okulun dağıldığı saatlerde oldu. Sağ görüşlü oldukları bildirilen Bekir Yücel, İbrahim Coşkun, Ömer Parlar adlı öğretmenler özel arabalarına binerek evlerine gitmeye hazırlandıkları bir sırada karanlık bir köşeden kimliği bilinmeyen kişilerce yaylım ateşine tutuldular.

Öğretmenlerden Bekir Yücel aldığı yaralarla olay yerinde öldü. Ömer Parlar ve İbrahim Coşkun ise yaralanarak Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırıldılar. Olayla ilgili soruşturmaya başlandı.

Bursa Eğitim Enstitüsü son sınıf öğrencisi Aydın Kamburoğlu dün Hamzabey mahallesindeki evine giderken kimliği belirlenemeyen iki kişinin saldırısı sonucu vurularak öldürüldü. Olay yerinde 10 boş mermi kovanının bulunduğunu ve kaçan saldırganların aranmasına başlandığı bildirildi.

BALIKESİR MHP İL BAŞKANI VE YARDIMCISI TUTUKLANDI

5 Mayıs günü Türkeş'in Balıkesir'e gelmesi nedeni ile kitleleri kanunsuz yürüyüşe sevketmek ve kanunsuz yürüyüş yapmaktan sanık olarak aranan MHP Balıkesir İl Başkanı Nadir Geraraslan ile MHP 2. Başkanı Halil Karaçalı dün, Balıkesir Sulh Ceza Mahkemesince tutuklandılar.

Ayrıca olaya karıştıkları saptanan ÜGD Balıkesir Şube Başkanı Sıtkı Şeremetçi ile 38 ÜGD üyesinin de serbest bırakıldıkları ve tutuksuz olarak yargılanacakları öğrenildi.

ERZİNCAN'DA

Erzincan'da MHP'nin aktif elemanlarından biri olarak tanınan diş doktoru Özer Tüzün'ün arabasında ve evinde yapılan aramalarda bir mavzer, bir tabanca, bir av tüfeği, 250 kadar G-I mermisi, piyade mermi kutusu, dürbün, askeri bot, elbise, uyku tulumu ve üç adet çadır bulundu.

Diş doktoru Özer Tüzün'ün evinde ele geçirilen ordu malı malzemelerle ilgili olarak bazı askerlerin gözaltına alındığı, olayla ilgili soruşturmanın sıkıyönetim komutanlığınca sürdürüldüğü öğrenildi.

ADANA'DA 5 KOMANDO YAKALANDI

Adana'nın Narlıca ve Mithatpaşa Mahallelerinde İlerici ve Yurtsever kişilerin devam ettiği iki kahveyi tarayarak 7 kişiyi öldürmekten aranan 4 komando yakalandı. Evde yapılan aramada çeşitli olaylarda kullanılan 5 tabanca, 47 mermi ve çeşitli maskeler ele geçirildi.

Öte yandan, Sakarya Mahallesinde bir eve bomba atarak Salih Esin ve Mustafa Eker isimli kişilerin yaralanmasına neden olduğu bildirilen ülkücü Fahri Ilıkova'da yakalandı.

İZMİR'DE

Ege Üniversitesi'nde önceki gün İGD'liler ile Halkın Kurtuluşçuları arasında başlayan ve 2'si ağır 10 öğrencinin yaralanmasıyla sonuçlanan olaylarla ilgili olarak gözaltına alınan 416 öğrenciden 344'ü savcılıkça, 72'si ise nöbetçi mahkemece serbest bırakıldı.

İGD'lilerin öğrencilere saldırısının öncüsü oldukları öne sürülen ve olaydan sonra kaçan 5 kişi hakkında ise Bornova Nöbetçi Mahkemesi tarafından gıyabi tutuklama kararı alındı.

NAZİLLİ'DE

TSİP Nazilli İlçe Merkezi önceki gece silahlı ve sopalı kişilerin saldırısına uğradı. Saldırı sonucunda parti üyesi olan Ahmet Taşer adlı işçi yaralandı ve ilçe binasında bulunan çok sayıda eşya tahrip edildi.

Olaydan sonra saldırganlardan PİM (Pahalılık ve İşsizlikle Mücadele Derneği) üyesi beş kişi yakalandı.

ANKARA'DA

Devlet Bakanı Mustafa Kılıç'ın koruma polisi Nihat Tomaçin'i önceki gün evinin önünde bağlayarak tabanca ve otomatik silahını alanlardan bir kişinin Merkez Valilerinden birinin oğlu olduğu tespit edildi.

Kimliğinin açıklanmasında sakınca görülen kişiyle ilgili soruşturmanın sürdüğü bildirildi.

İSTANBUL'DA

Devrimci Gençlik Birliği, Yönetim Kurulu üyesi Aydın Özdemir, dün saat 17.45 sıralarında Aksaray'da Dernek binasından çıktığı sırada Devrimci Halkın Yolu grubundan olan Mehmet Akbal ve yanındaki bir kişinin saldırısına uğradı.

Olaydan sonra kaçan saldırganlar hakkında soruşturmaya başlandı.

ÖRNEK MAHALLESİNDE BİR KAHVE TARANDI BİR KİŞİ ÖLDÜ

Kısıklı Örnek Mahallesinde bir kahveye kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından açılan ateş sonucu bir kişi öldü, bir kişi de ağır biçimde yaralandı.

Polis, saldırı sırasında ölen Rasim Altıntop'un ayakkabıcı, yaralanan Abidin Adalı'nın ise trikotajcı olduğunu belirtti.

TELEVİZYON

18.30 HABERLER
18.35 SİNBAT'IN SERÜVENLERİ
19.00 FLÜT ÖĞRENİYORUM
19.30 KLASİK MÜZİK
20.00 SÖYLEŞİ: Programın ''Olmaya Devlet Cihanda'' adını taşıyan bölümünde yine Tevfit Çavdar ve Mümtaz Soysal söyleşecekler
20.30 HABERLER
21.15 BEŞ DAKİKA: Kuduz tehlikesi, kuduz hastalığı ve sonuçları konu ediliyor.
21.35 AŞK GEMİSİ
22.30 HABER PROGRAM
23.20 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış
05.05 Türküler
06.02 Günaydın
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.00 Kısa Haberler
09.02 Halk Müziğine Gönül verenler
09.20 Çocuklar İçin
09.40 Arşivden Mikrofona
10.01 Arkası Yarın
11.05 Hafif Batı Müziği
11.20 Beraber ve Solo Şarkılar
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
14.32 Birlke Birlke
15.00 Kısa Haberler
15.01 Yaşayan Hukuk
15.40 Hafif Müzik
16.05 Türküler Geçidi
17.00 Kısa Haberler
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
18.16 Laf Lafı Açar
19.00 HABERLER
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
20.15 Sılaya Dönüş
20.35 Saz Eserleri
21.02 Radyo Tiyatrosu
22.00 Kısa Haberler
22.40 Şarkılar
23.00 HABERLER
23.10 Türküler Geçidi
24.00 Kısa Haberler
00.02 Gece Yarısından Sonra
00.40 Küçük Konser
01.00 Kapanış
01.05-05.00 Gece yarısı

TRT 2

08.00 Açılış
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Sabah Konseri
10.00 Şarkılar
10.30 Yaşayan Ekonomi
11.40 Sılaya Dönüş
12.20 Şarkılar
12.40 Türküler ve Oyun havaları
13.00 HABERLER
13.30 Olayların İçinden
14.00 Türküler Geçidi
16.00 Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
17.00 Şarkılar
17.30 Küçük Konser
18.30 Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planımız
18.50 Hafif Müzik
19.00 HABERLER
19.45 Türküler
20.00 Fasıl
20.45 İsmet Akyol dan Türküler
21.00 Çevre Sorunları
21.35 Türküler ve Oyun Havaları
22.30 Türküler Geçidi
23.00 Solistlerden Şarkılar
23.30 HABERLER
23.35 Hafif Müzik
23.55 Kapanış

TRT 3

08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
10.00 Keman Soloları
10.30 Çeşitli Melodiler
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Konser Saati
14.30 Caz Müziği
15.00 Günün Konseri
16.00 Müzik
17.00 Türkçe Haberler
17.06 Sizler İçin
18.00 Stüdyo FM
19.00 Bir Konser
20.30 Caz Konseri
21.00 Büyük Eserler
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
22.06 Gecenin Getirdikleri
23.00 Perşembe Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Ecevit...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

konulu oturumda konuşacak.

Çarşamba günkü oturumda, Avrupa Parlamentosu seçimlerinden sonra Konseyin alacağı biçim ve oynayacağı rol üzerinde duruldu. İsviçreli liberal temsilci Walter Hoffer'in Avrupa Parlamentosunun rolü üzerine hazırladığı rapor tartışıldı. Parlamentonun yetkilerinin artması bekleniyor. Bu artış gerçekten karar sahibi bir parlamentoyu getirecek. Bugün ''Güney-Kuzey işbirliği'' üzerine yapılacak oturumda Portekiz (PSD) Sosyalist Parti Temsilcisi Reci Machete'nin raporu tartışılacak. Yine CHP'li Besim Üstünel'in Kuzey-Güney işbirliğinin ekonomik yanı üzerine hazırladığı rapor tartışılacak. Besim Üstünel'in raporundan sonra tahminen saat 12.00 sıralarında Ecevit konuşma yapacak. Besim Üstünel'in raporunda özellikle AET'ye üye olan ülkelerle üye olmayan ülkeler arasındaki işbirliğinin öneminin vurgulanacağı bildiriliyor.

Kamran İnan...

(Baştarafı 1. sayfada)

ABD'nin Türkiye'ye müttefik gözüyle değil bir üs gözüyle baktığını söyleyen İnan daha sonra şöyle dedi:

''Kuzey Atlantik ittifakında Türkiye için 150 milyon doların pazarlığı yapılırken Mısır'a 4 milyar 500 milyon dolar verilmesini anlamak mümkün değildir. Kendimize karşı güvenimizi muhafaza edersek bütün bu güçlükleri aşarız. Ankara'da güçlü bir hükümet Amerika'nın yukarıdan bakış açısını değiştirebilir.''

Gani Bozarslan'ı ölümünün 1. yılında saygıyla anıyoruz

Devrimci Şair arkadaşımız Gani Bozarslan'ı bir yıl önce bugün yitirmiştik. 1 Şubat 1954' de Lice'de doğan Gani Bozarslan genç yaşında sanatla ilgilenmeye başlamış, çeşitli dergilerde şiirleri yayınlanmıştı.

12 Mart döneminden itibaren devrimci fikirleri savunan Gani Bozarslan 1975'de kurduğu Bora Yayınevi'nde kitaplar yayınlamış ve Lenin'in ''Örgütlenme Üzerine'' kitabı nedeniyle 7,5 yıl hapis cezasına çarptırılmıştı.

Titiz çalışması ve sade yaşamı ile tam bir kültür emekçisi olan Gani Bozarslan, özellikle Kürt sanatı üzerine çok değerli araştırmalar yapmış, Ciğerhun'un Lenin Şafağı, Erep Şemo'nun ''Kürt Çoban'' adlı eserlerini ve Kürt Şairi Feki Teyran'ın şiirlerini usta bir dille Türkçeye çevirmişti.

Sanat alanında feodalizme, emperyalizme ve revizyonizme karşı kararlı bir mücadele yürüten Gani Bozarslan revizyonizmin etkisindeki ayrılıkçı Kürt akımları ile de arasına, kesin bir sınır çekmiş ve her iki halkın Türkiye İşçi Köylü Partisi önderliğinde birleşmesini her türlü cereyana göğüs gererek savunmuştu.

Gani Bozarslan ölü olarak bulunduğu sırada, 'Memo Alan'' adlı büyük Kürt klasiğini hazırlıyordu. Şiirleri ölümünden sonra 'Parti, Günışığı, Nardalı'' adıyla Aydınlık yayınlarından, yayınlandı. ''Hopalı Rüstemin Kızı'' adlı şiiri Sarper Özsan tarafından beste haline getirilmiş olan Gani Bozarslan'ın çeşitli çevirileri de bulunuyor.

TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİNİN AÇIKLAMASI

Türkiye İşçi Köylü Partisi, ''Gani Bozarslan dosyası da adliyenin tozlu rafları arasında terkedilmiştir'' dedi.

Devrimci Ozan Gani Bozarslan'ın geçen 10 Mayısta öldürülmesinin 1. yıldönümü dolayısıyla bir açıklama yapan TİKP. aradan bir yıl geçmesine rağmen hiç bir açıklama yapılmadığını, Bozarslan dosyasının da tozlu raflarda kaldığını belirtti.

Açıklamada, devrimci ozan, kültür araştırmacısı ve yayıncı Gani Bozarslan'ın TİKP üyesi olduğu belirtiliyor ve şu görüşlere yer veriliyor:

''Arkadaşımız Gani son nefesini verene dek Türkiye halkının devrimci birliğini ve yurdumuzun bağımsızlığını savundu. 24 yıla sığan kısacık hayatı boyunca devrimci kültür hazinemize değerli yapıtlar kazandırdı.''

Gani Bozarslan için TİKP 12 Mayıs Cumartesi günü Ankara'da bir tören düzenledi.

Alyanak'ın...

(Baştarafı 1. sayfada)

Kongresinde, Demokratik Sol grupla beraber çalışan Alyanak'ın, merkezciler tarafından eleştirilmesinden sonra alındı. Alyanak, il köngresinde kurultay kongresi bile seçilemeyince şimdiye kadar işbirliği yaptığı TKP yanlısı danışmanların işine son vermek zorunda kaldı. CHP Genel Merkezi ve İzmir İl yönetimi, özellikle Belediyeye işçi alımında İGD'li militanlara kapıları açmaları nedeniyle, söz konusu danışmanların atılması için Alyanak'a baskı yapıyorlardı. TKP'lilerin İzmir bölgesindeki faaliyetleri ve Alyanak'ın bunlara tanıdığı imkanlar, CHP İl Kongresinde de gündeme getirilmiş, Genel Sekreter Üstündağ bu konuda ağırlığını koyacağını belirtmişti.

ÖMER DEMİRCİOĞLU KİMDİR?

CHP ve İzmir Belediyesinde TKP hesabına yürüttüğü faaliyetlerden dolayı tepki çeken Demircioğlu, parti aleyhinde çalıştığı için bir süre önce CHP'den atıldı. Fakat Demircioğlu, Parti ile hiçbir ilişkisi kalmadığı halde CHP içindeki faaliyetlerini sürdürdü.

Petkim-İş İzmir şubesi başkanlığı da yapan Ömer Demircioğlu, Belediye başkanlığı seçimlerinde İGD'nin desteğini sağladığı için Alyanak tarafından Belediye' de başkan danışmanlığına getirildi. İlkokul mezunu olduğu halde bu göreve getirilen Demircioğlu'nun Belediyede yaptığı tek iş, İGD'li militanların Belediyede ise alınmalarını sağlamaktı.

Mısır'ın...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

rans sözcüsü Kasım Zhiri gizli oturumdan sonra basına bir demeç vererek, Mısır'ın üyeliğinin askıya alındığını resmen açıkladı.

Oylamaya Umman Sultanlığı katılmadı. Üç Afrika ülkesi Gabon, Zambiya ve Senegal de, ABÖ'ye danışmak üzere oy kullanmadı.

HASAN'IN KONUŞMASI

İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları 10. Konferansını açarken bir konuşma yapan Fas Kralı 2. Hasan, İslam dünyasının, Filistin sorununa bir çözüm bulunması için uygun bir yol izlenmediğini söyledi. Bu durumu kınayan 2. Hasan, ''Filistin halkı boş vaadlerin kurbanı oldu. Biz hepimiz değişik tondan şarkılar söyledik'' dedi.

2. Hasan, dünyadaki bir milyon Müslümanın Filistin halkı için birleşmesi gerektiğini söyleyerek, ''Konferansın yapabileceği en önemli işlerden birisi, Filistin sorununa açık, kesin ve etkin bir çözüm önerisi getirmektir'' dedi.

Filistinlilerin kendilerini yönetebilecek durumda olduklarını söyleyen 2. Hasan, Filistin için asgari bir plan yapılması gerektiğini belirtti.

KONFERANSIN AÇILIŞI

Konferans, 8 Mayıs günü Kongre Sarayında Kur'anı Kerim okunarak açıldı. Bundan sonra bir önceki Konferansın başkanı kısa bir konuşma yaptı ve başkanlık divanının seçimine geçildi. Konferansın açılış oturumuna Uganda ve İran katılamadı. İran'ın daha sonra Konferans çalışmalarına katılacağı belirtildi.

Konferans sözcüsü açılıştan önce verdiği demeçte, Mısır'ın İslam Konferansından çıkarılacağını söyledi. Hazırlık Komitesi de Mısır'ın üyeliğinin askıya alınmasını Konferansa önermeye karar vermişti.

Uganda'nın durumu ise kesinlik kazanmadı.

TARTIŞILACAK SORUNLAR

Suudi Arabistan'ın, büyükelçilikleri Kudüs'te bulunan ülkelere, büyükelçiliklerini Tel Aviv'e taşımaları yolunda bir çağrı yapacağı sanılıyor.

Kıbrıs, Eritre, Afganistan ve Filipinler, Cibuti'ye mali yardım, ABÖ ile ilişkiler gibi konular Konferansta ele alınacak. Ekonomik ve kültürel konuda cok sayıda önerinin de gündeme gelmesi bekleniyor.

ÖKÇÜN'ÜN KONUŞMASI

Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, dün konferansta bir konuşma yaptı.

Ökçün konuşmasında, Türkiye'nin Orta Doğu'da gerçek ve kalıcı bir barışın sağlanmasına büyük önem verdiğini ancak bunun için sorunların köküne inilmesi gerektiğini belirtti. Sorunun temelinde Filistin halkının çektiği sıkıntıların yattığını belirten Ökçün, Filistinlilere kendi kaderini tayin, kendi devletini kurma hakkının verilmesi gerektiğini bildirdi.

Kuvvet kullanarak toprak edinilmesine karşı olduğunu belirten Ökçün İsrail'in işgal altındaki Arap toprakları ve Kudüs'ten çekilmesinin önemine değindi. Ökçün İsrail'in Arap topraklarında yeni yerleşim merkezleri kurma girişimlerini Türkiye'nin kınadığını belirtti.

Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, konuşmasında Mısır-İsrail anlaşmasının bölgede beklenen adil ve kapsamlı bir barışın sağlanmasına yol açacağı konusunda kuşkusu olduğunu da açıkladı.

Ökçün, Türkiye'nin FKÖ'yü Filistin'in tek yasal temsilcisi olarak tanıdığını da sözlerine ekledi.

KAYIP— Nüfus hüviyet cüzdanımı kaybettim. Yenisini alacağımdan hükümsüzdür.

Nuri ATEŞ

ERDEMİR işçisi yetki sorununu çözmüştür

(Baştarafı: 1. Sayfada)

canla bekleşen büyük işçi topluluğuna şu haber ulaştı:

''Devrimci Maden-İş 2948, T. Maden-İş 2443; 500 fark yaptık''

Ortalığı büyük bir coşku ve bayram sevinci kapladı... Geceyarısının sessizliğini bir alkış tufanı yırttı... Yorgun ve gergin bir bekleyiş yerini birbirleriyle kucaklaşmaya, sarılmaya, tam bir zafer havasının tanımlanması zor manzarasına bıraktı!

Zonguldak Bölge Çalışma Müdürlüğünün Ereğli Demir-Çelik İşletmelerinde Devrimci Maden-İş Sendikasıyla T.Maden-İş Sendikası arasındaki yetki anlaşmazlığı sorununa bir açıklık getirmek için 7 Mayıs 1879 günü 39 iş müfettişinin nezaretinde uyguladığı ''durum tespitinin'' sonuçları yukardaki rakamlarla resmen de ilan edilmişti.

Gerçi ortaya çıkan ''rakamlar'' ilk bakışta yetki için ilgili yasa ve mevzuatın aradığı ''toplam isci sayısının yarıdan bir fazlasına'' ulaşılamamış olduğunu gösteriyordu. Ama, bu durum, meselenin özünü çok iyi bilen işçilerin zafer havasına girmesine hiç de engel değildi

İşçinin bildiği şuydu

Her şeyden önce, Erdemir'de fiili güç ve sayısal üstünlüğün yalnız ve yalnız Devrimci Maden-İş'te olduğu dostun düşmanın gözleri önünde kanıtlanmıştı. Güçlü olan T. Maden-İş'teki sahte TKP çetesinin kof şamatası değıl, ışçının kararı ve azmiydi.

Bundan başka:

* Zonguldak Bölge Çalışma Müdürlüğüne 7040 (yanlış okumuyorsunuz, yedi bin kırk) üye fişi vererek ''ezici bir farkla'' yetkiyi aldığını günler öncesinden bildirileriyle, yayınlarıyla ilan eden T. Maden-İş'in büyük çaplı sahtekarlığı, resmen ve fiilen tescillenmişti. T. Maden-İş'in ''durum tespitinde'' aldığı oy, topu topu 2443 (evet, iki bin dörtyüz kırk üç)te kalmıştı. 7040 nerde 2443 nerde! Sahtekarlık oranını siz hesaplayın...

* ''Durum tespitinin uygulanmasının karakterinden gelen birçok bürokratik engel ve başka bazı faktörler, ilk adımda, işçi iradesinin gerekli sayısal düzeye görünürde de ulaşabilmesini engellemiştir. Ne var ki bu aşamadan sonra gerçekleştirilebilecek herhangi bir ''irade beyanı'' veya başka benzer bir yöntemle tekrar işçinin özgür iradesine başvurulduğunda Devrimci Maden-İş Sendikası ve işçiler sözkonusu engelleri de aşacak. Salt çoğunluğa gerçekten ulaşmış olduğunu gösterebilecektir. Kaldı ki, durum tespiti sonuclarından alınan ilhamla tekrar evrak üzerinde yapılabilecek ciddi-gercekten ciddi- bir incelemede, T. Maden-Iş ın Erdemir'dene kadar azınlığa düştüğü ve Devrimci Maden-Iş in gerekli sayısal düzeye ulaşmış olduğunu saptamak da mümkündür.

* Çeşitli nedenlerle şimdiye kadar gerek T. Maden-İş bünyesinde kalan, gerekse hiç bir sendikaya üye olmamış bir kısım işçinin Devrimci Maden-İş Sendikası saflarında kenetlenmesi bu günden itibaren daha da hızlanacak, dolayısıyla, sonuca ulaşmanın bütün şartları fazlasıyla elde edilmiş olacaktır.

İşte bu ve benzer gerçekleri tahlil etmesini çok iyi bilen işçinin, kendi zaferini şimdiden kutlamasından daha haklı ve daha yerinde bir davranış olamazdı.

Nitekim, Devrimci Maden-İs Genel Başkanı Şükrü Özbayrak da gerçek durumu aynı anda işçiye (alkışlarla kesilen) şu özlü cümleyle ifade etti: 'Erdemir işçisi yetkiyi fiilen sendikamıza vermiştir. Bu yetkiyi herhangi bir yolla elimizden alacak güç, Ereğli'ye giremez''

Kısacası Erdemir'de fiili güç ve sayısal üstünlük Devrimci Maden-İş tedir. Önemli olan da budur. Erdemir işçisi bu gücünü ve kararını -kım ne kadar isteyecekse o kadar-sayıya çevirmesinin yolunu bulur T. Maden-İş istediği kadar bin bir türlü 'numarayla' bunu sürüncemeye sokmaya çalışsın (kı buna şimdiden sıvandı) sonunda varılacak yer burasıdır.

Bizim içten dileğimiz, yetkili merci ve kişilerin de bu durumu kavraması ve gereksiz baş ağrılarına neden olmadan işçinin istek ve iradesi doğrultusunda yasalar ve dürüstlük ne gerekiyorsa, öyle davranmalarıdır.

TİKP: ''Kitap yangınını 46. yılında nefretle anıyoruz''

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü Partisi, 46 yıl önce Hitler'in Berlin'de kitap yaktırmasının yıldönümünde bir açıklama yaparak, bu olayı nefretle andığını bildirdi.

Yapılan açıklamada, Hitler ve Mussolini'den kalma 141 ve 142. maddelerin Türkiye'de düşünce özgürlüğünü hâlâ zincir altında tuttuğuna işaret edilerek, kitap ve dergi toplatmalarına, yazı işleri müdürlerinin mahkum edilmesine, kitaplara el konulmasına karşı çıktı.

''10 Mayıs 1933 Hitler'in Berlin'de ''kitap yangınını başlattığı gündür. Başbuğ Hitler'in demokratik kültüre karşı giriştiği barbarlığı 46. yılında nefretle anıyoruz.

Hitlerlerin, Mussolinilerin yıkılışları üzerinden yıllar geçmiş olmasına rağmen, 141 ve 142. maddeler, Türkiye'de düşünce özgürlüğünü hâlâ zincir altında tutmaktadır. Kitaplar dergiler hâlâ yasaklanmakta, yazı işleri müdürleri mahkum edilmekte, kitaplara el konulmaktadır.

Nitekim Türkiye İşçi Köylü Partisi, Tuzluçayır Parti Lokalinde 16 Şubat 1979 günü yapılan aramada suç unsuru bulunduğu iddiasıyla kitaplara el konulmuştur. Hitler'in demokratik kültüre karşı giriştiği barbarlığın 46. yılında, hâlâ kitaplarda, düşüncede suç aramak Türkiye için bir yüz karasıdır. El konan ve hâlâ geriverilmeyen 271 kitaptan bazılarının isimlerini bir utanç belgesi olarak sunuyoruz:

Haydari Kampı - T. Kornaros Felsefenin Başlangıç İlkeleri Politzer, Emperyalizm-Lenin, Bıçağın Sırtındaki Türkiye- S. Genç, Bizim Köy - M. Makal, Doğru Eylem Nedir - D. Perinçek, Anarşinin Kaynağı ve Devrimci Siyaset, D. Perinçek, Bozkurt Efsaneleri -D. Perinçek, Kemalist Devrim - D. Perinçek, Son Şiirler - Nazım Hikmet, Boğazlar Meselesi Lozan ve Montrö MHP Raporu, Hasretinden Prangalar Eskittim A. Arif, Yeniden Doğarız Ölümlerde - P. Neruda TİKP Program ve Tüzük, Binboğalar Efsanesi - Y. Kemal, Spartakus - Kölelerin İsyanı, Demir Ökçe-J. London, Savaşa ve Faşizme Karşı Birleşik Cephe - Dimitrof, Kültür Sanat ve Edebiyat Üzerine-Mao Zedung, Seçme Eserler - Mao Zedung, Ana - Gorki, Türkiye Üzerine - Marks-Engels-Lenin Anadolu İhtilali - S. Selek, Yedi Asılmışların Hikayesi - K. Tahir, Yaralısın - E. Öz, Dost Dost İlle Kavga - E. Gökçe, Evlerden Biri - O. Kemal, İnsanın Türeyişi-Darvin, Tanrıların Arabaları- E. Von Daniken, Musa'nın Mapushanesi - H. İzzettin Dinamo

ERDEMİR'de...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

T.Maden-İş'ten çok sayıda işçinin kesin bir şekilde ayrılmak istediğini bu nedenle istifa ve kayıt kampanyasının açılmasını talep ettiler.

T.MADEN-İŞ YETKİ SORUNUNU MAHKEME YOLUYLA UZATMAK İSTİYOR

Öte yandan 8 Mayıs günü akşam üstüne kadar derin bir sessizliğe bürünen T.Maden-İş öğleden sonra bildiri dağıtarak yetki meselesini mahkemeye götüreceğini, işi uzatacağını ifade etti. İrade beyanının gerçeği yansıtmadığını ileri sürdü.

T.Maden-İş yöneticilerinin bu tutumu işçiler tarafından tam bir şaşkınlık örneği olarak niteleniyor. Diğer yandan irade beyanından bir gün önce bildiri dağıtan İGD'lilerle görülen CHP Zonguldak milletvekili Kemal Anadol'un Ereğli'den ansızın ayrıldığı, kendisinin nereye gittiğinin öğrenilemediği belirtiliyor. Genel kanıya göre Dev. Maden-İş 12 Mayısa kadar sürecek olan istifa kampanyası sonucu T. Maden-İş'i nisaptan düşürebileceği söz konusu ediliyor.

Ökçün ve...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

masta elde ettikleri sonuçlar gözden geçirilecek.

AĞIRLIK KIBRIS MESELESİNDE

Ancak siyasal gözlemciler bu buluşmada ağırlık taşıyan konunun Kıbrıs sorunu olduğuna işaret ediyorlar. Kıbrıs'ta Denktaş ile Kipriyanu arasındaki görüşmeye bir hafta kala Türkiye ve Yunanistan Dışişleri Bakanları sorunun çözümünü kolaylaştırmak için neler yapabileceklerini görüşecekler.

Özellikle Yunanistan'ın Kipriyanu'nun tutumu üzerinde çok etkili olduğu ve Kipriyanu'ya Türk tarafı ile anlaşması için telkinlerde bulunduğu belirtiliyor. Rallis'in, Ökçün'den de aynı tutumu benimseyerek, Denktaş nezdinde benzer girişimde bulunulmasını isteyeceği ifade edildi.

Öte yandan, Waldheim'in Özel Siyasi İşler Yardımcısı Perez de Cuellar, adadaki temaslarını tamamlayarak Lefkoşe'den ayrıldı. Adadan ayrılmadan önce bir demeç veren de Cuellar, temaslarının olumlu sonuç verdiğini, Denktaş-Kipriyanu görüşmesinin ve Waldheim'in Kıbrıs'a gelmesinin kesinleştiğini söyledi. de Cuellar Kıbrıs'ta Denktaş ve Kipriyanu ile yaptığı görüşmeler hakkında Waldheim'a bir rapor verdi.

EDEK LİDERİ KARAMSAR

Kıbrıs Rum Sosyalist Edek Partisi Lideri Lissaridis, toplumlararası görüşmelerin yeniden başlatılması amacıyla yapılacak Denktaş-Kipriyanu zirvesinin başarı olasılığının olmadığını söyledi.

AKEL'İN TUTUMU

Moskova yanlısı Akel Partisinin Genel Sekreteri Papayuannu ise zirve toplantısı ve toplumlararası görüşmelerin başlatılması için gerekli ortamın bulunduğunu söyledi. Papayuannu, Denktaş-Makarios arasında varılan ilke anlaşmasının Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs'la ilgili kararlarına tamamen uygun olduğunu da sözlerine ekledi.

Öte yandan Kıbrıs'ta bulunan Türk birliklerinin geri çekilmesi işlemine bugün de devam edilecek. 750 kişilik bir birlik Gazi Magosa Limanından hareket edecek. Bugünkü geri çekilme işlemiyle Kıbrıs'tan çekilen asker sayısı 18 bin 750'ye ulaşacak.

Kitap yangını

(Baştarafı 1. Sayfada)

daha niceleri.

10 Mayıs bir ibret günü. Hele 141-142'lerin düşünceye zincir vurduğu bir Türkiye'de unutulmaması gereken bir gün.

12 Mart döneminde ülkemizde yaşanan olaylar, 10 Mayıs 1933 günü Almanya'sından çok farklı değildi.

12 Mart faşizmi, yayınevlerinin depolarından, evlerden, kitapçılardan vb. topladığı on binlerce kitabı sıkıyönetim karargahlarının bodrumlarına yığıyordu. Ama o kitaplar oralarda bile halkın eline ulaştı. 229. Piyade Alayının hapishanesinde tek başıma kaldığım günlerde, Giresunlu bir nöbetçi, o kitapları alıp okuduklarını söylüyordu.

Bilim düşmanlığı, demokratik kültürü hedef alan barbarlık, ülkemize az acı günler yaşatmadı.

Ne kanuna, ne kitaba, ne bilime, ne de düşünce özgürlüğüne sığan uygulamalar bugün de devam ediyor. Okuyan ve düşünen insanlarımızın, kitaplarını kömürlüklere, samanlıklara, tavan aralarına saklamak zorunda kalması, ülkemiz için yüz karasıdır.

Cinayetlerin ve kanlı terörün alıp yürüdüğü bir ülkede, evlere girer girmez ilkönce kitap dolabını aramak, kitabevlerinin raflarında ne varsa çuvallara doldurup götürmek, zorbalığı temel alan ortaçağ karanlığının eseri değil de nedir?

Ülkücü komandosu ve sahte solcu zorbasıyla, kanlı terörün uygulayıcıları da kitaba saldırıyor.

Terörün ve zorbalığın hedefi zaten düşünceye kilit vurmak. Peki bu zorbalığa karşı aynı işleri yaparak mücadele edilebilir mi? Düşünce özgürlüğüne, bilimin aydınlığına, demokratik kültüre sarılmayanlar, nasıl olacaktır da cinayetleri ve terörü önleyeceklerdir?

Türkiye'nin birçok yerinde sık sık yaşanan olaylara bir örnek vereceğim:

Bundan birkaç ay önce, Türkiye İşçi Köylü Partisinin, Ankara Tuzluçayır Semtindeki lokalinde arama yapan sıkıyönetim, kitaplıkta bulunan yazılı ne var ne yok hepsini aldı götürdü. Bir sorumlu arkadaşın isteği üzerine, orada yalnız bir bloknot geri veriliyor. O da içinde yazı olmadığı için, 272 adet kitaba ''tetkik edilmek üzere'' istisnasız el kondu.

Kitapların iade edilmesi için bugüne kadar ısrarla yaptığımız başvurular hâlâ sonuçsuz kalmaktadır. Bu 272 kitabın listesi ülkemizin kanayan bir yarası, bir utanç listesidir.

Cinayet ve katliamların önüne geçilmeyen bir ülkede, savcıların önlerine getirilen çuval çuval kitapların içinden ''yasak kitap'' aramaları ne acı bir manzaradır.

Bir yandan da ülkemizde düşünce hayatının cansızlığından, kültürel gerilikten ve yaratıcı bilimsel çalışmanın olmayışından yakınıyoruz.

* * *

Cengiz Hanın Moğolları, girdikleri şehirlerde İslam uygarlığına ait ne varsa yakıp yıktılar. En başta da kütüphaneleri ve medreseleri.

Ortaçağ Hıristiyanlığı kitaba karşı az engizisyon zulmü uygulamadı. Naziler ise, barbarlara ve ortaçağ yobazlığına rahmet okuttular. Ama ne barbarlık, ne ortaçağ zulmü, ne de Hitler faşizmi bilimi ve özgür düşünceyi yıkamadılar, kendileri yıkılıp gittiler.

Gerçi bugün ülkemizde ne Cengiz Han barbarlığı, ne ortaçağ Hıristiyanlığı, ne de Hitler faşizmi hüküm sürüyor. Fakat akşam haberlerinde sık sık dinlediğimiz ''yasak kitap'' kavramı, bütün köhnemişliği ile tarihin kara sayfalarını hatırlatıyor.

''Yasak kitap'' kelimeleri, güzel Türkiyemize yakışmıyor. Bu ortaçağ kokan kavramı, Yedikule zindanları gibi bir yere kaldırmalı ve gelecek kuşakların geçmişten ibret alması için orada muhafaza etmeliyiz.

Kitaba ''yasak'' diyen bir ülke, ortaçağ zorbalığını yasaklayamaz.

Mersin Ağır Ceza Yargıcının...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

rafsızlığı ile tanındığını belirtti. Kılıç konuşmasını şöyle sürdürdü: ''Adalete kurşun sıkanlar hukukun üstünlüğünün ilelebet süreceğini bilmelidir. Kaba kuvvet hukukla bağdaşamaz. Acımasız saldırılar hakimleri görevlerinden alıkoyamaz.''

Oğullarının ve diğer yakınlarının gözyaşları ile alınan cenaze daha sonra Hacı Bayram Camiine götürüldü. Cenaze namazından sonra da asri mezarlıkta toprağa verildi.

PERİNCEK'İN MESAJI

Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanı Doğu Perinçek, Adalet Bakanı Mehmet Can'a Yargıtay Başkanı Cevat Menteş'e ve Yüksek Hakimler Kurulu Başkanı Mazhar Budak'a birer telgraf çekerek, Mersin 1.Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Halit Velioğlu'nun katledilmesini nefretle kınadığını ve derin üzüntüyle başsağlığı dilediğini iletmiştir.

Aydınlık
Genel Yönetmen
ORAL ÇALIŞLAR

Sahibi: BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına FERİT İLSEVER
Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54
ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı, Kat: 3, No: 16, Tel: 17 493
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78, 6 Frankfurt / M 60, Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95, Rue dela Jonguiere 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles, Tel: 026472120
İSVEÇ: Gürgün Duvgrand 5/A 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296628
HOLLANDA: Bildstr. 53 Utrecht, Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes I 1020 Renens, Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 450 TL, 6 aylık 900 TL, 1 yıllık 1800 TL
Yurtdışı: 3 aylık 675 TL, 6 aylık 1350 TL, 1 yıllık 2700 TL
Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (santimi) 250 TL
3.5.7. sayfalar (santimi) 300 TL
Yayın İlanı (santimi) 100 TL
" " (Yayın Sayfasında)(santimi) 30 TL
Doğum, Evlenme, Ölüm (5 snt.) 350 TL
Küçük İlanlar (kelimesi) 5 TL

22340—410

Bursa'da bir fabrikaya para

(Baştarafı 1. sayfada)

lis memuru öldü.

Bosaş İplik Fabrikasın da çalışanlara dağıtılmak üzere bankadan çekilen 2,5 milyon liranın üzerindeki parayı getirmekte olan Hakkı Yıldız'ın kullandığı 34.TU.010 plakalı otomobil, sanayi bölgesi girişinde iki kişi tarafından soyulmak istendi. Arabanın şoförü paralarla kaçmayı başarırken, arabada bulunan Emniyet 3. Şubede görevli Muammer Sencer adında evli ve iki çocuk babası polis memuru SSK Hastanesine kaldırılırken yolda öldü.

Fabrikaya parayı sağ salim getiren Hakkı Yıldız ise şok geçirdi.

Öte yandan Çınar Lisesinde gece dersten çıkan öğretmenlere açılan yaylım ateşi sonucunda bir öğretmen öldü iki öğretmen yaralandı.

Emniyet yetkililerinden alınan bilgiye göre olay, önceki gece saat 02.00 sıralarında okulun dağıldığı saatlerde oldu. Sağ görüşlü oldukları bildirilen Bekir Yücel, İbrahim Coşkun, Ömer Parlar adlı öğretmenler özel arabalarına binerek evlerine gitmeye hazırlandıkları bir sırada karanlık bir köşeden kimliği bilinmeyen kişilerce yaylım ateşine tutuldular.

Öğretmenlerden Bekir Yücel aldığı yaralarla olay yerinde öldü. Ömer Parlar ve İbrahim Coşkun ise yaralanarak Tıp Fakültesi Hastanesine kaldırıldılar. Olayla ilgili soruşturmaya başlandı.

Bursa Eğitim Enstitüsü son sınıf öğrencisi Aydın Kamburoğlu dün Hamzabey mahallesindeki evine giderken kimliği belirlenemeyen iki kişinin saldırısı sonucu vurularak öldürüldü. Olay yerinde 10 boş mermi kovanının bulunduğunu ve kaçan saldırganların aranmasına başlandığı bildirildi.

BALIKESİR MHP İL BAŞKANI VE YARDIMCISI TUTUKLANDI

5 Mayıs günü Türkeş'in Balıkesir'e gelmesi nedeni ile kitleleri kanunsuz yürüyüşe sevketmek ve kanunsuz yürüyüş yapmaktan sanık olarak aranan MHP Balıkesir İl Başkanı Nadir Geraraslan ile MHP 2. Başkanı Halil Karaçalı dün, Balıkesir Sulh Ceza Mahkemesince tutuklandılar.

Ayrıca olaya karıştıkları saptanan ÜGD Balıkesir Şube Başkanı Sıtkı Şeremetçi ile 38 ÜGD üyesinin de serbest bırakıldıkları ve tutuksuz olarak yargılanacakları öğrenildi.

ERZİNCAN'DA

Erzincan'da MHP'nin aktif elemanlarından biri olarak tanınan diş doktoru Özer Tüzün'ün arabasında ve evinde yapılan aramalarda bir mavzer, bir tabanca, bir av tüfeği, 250 kadar G-I mermisi, piyade mermi kutusu, dürbün, askeri bot, elbise, uyku tulumu ve üç adet çadır bulundu.

Diş doktoru Özer Tüzün'ün evinde ele geçirilen ordu malı malzemelerle ilgili olarak bazı askerlerin gözaltına alındığı, olayla ilgili soruşturmanın sıkıyönetim komutanlığınca sürdürüldüğü öğrenildi.

ADANA'DA 5 KOMANDO YAKALANDI

Adana'nın Narlıca ve Mithatpaşa Mahallelerinde İlerici ve Yurtsever kişilerin devam ettiği iki kahveyi tarayarak 7 kişiyi öldürmekten aranan 4 komando yakalandı. Evde yapılan aramada çeşitli olaylarda kullanılan 5 tabanca, 47 mermi ve çeşitli maskeler ele geçirildi.

Öte yandan, Sakarya Mahallesinde bir eve bomba atarak Salih Esin ve Mustafa Eker isimli kişilerin yaralanmasına neden olduğu bildirilen ülkücü Fahri Ilıkova'da yakalandı.

İZMİR'DE

Ege Üniversitesi'nde önceki gün İGD'liler ile Halkın Kurtuluşçuları arasında başlayan ve 2'si ağır 10 öğrencinin yaralanmasıyla sonuçlanan olaylarla ilgili olarak gözaltına alınan 416 öğrenciden 344'ü savcılıkça, 72'si ise nöbetçi mahkemece serbest bırakıldı.

İGD'lilerin öğrencilere saldırısının öncüsü oldukları öne sürülen ve olaydan sonra kaçan 5 kişi hakkında ise Bornova Nöbetçi Mahkemesi tarafından gıyabi tutuklama kararı alındı.

NAZİLLİ'DE

TSİP Nazilli İlçe Merkezi önceki gece silahlı ve sopalı kişilerin saldırısına uğradı. Saldırı sonucunda parti üyesi olan Ahmet Taşer adlı işçi yaralandı ve ilçe binasında bulunan çok sayıda eşya tahrip edildi.

Olaydan sonra saldırganlardan PİM (Pahalılık ve İşsizlikle Mücadele Derneği) üyesi beş kişi yakalandı.

ANKARA'DA

Devlet Bakanı Mustafa Kılıç'ın koruma polisi Nihat Tomaçin'i önceki gün evinin önünde bağlayarak tabanca ve otomatik silahını alanlardan bir kişinin Merkez Valilerinden birinin oğlu olduğu tespit edildi.

Kimliğinin açıklanmasında sakınca görülen kişiyle ilgili soruşturmanın sürdüğü bildirildi.

İSTANBUL'DA

Devrimci Gençlik Birliği Yönetim Kurulu üyesi Aydın Özdemir, dün saat 17.45 sıralarında Aksaray'da Dernek binasından çıktığı sırada Devrimci Halkın Yolu grubundan olan Mehmet Akbal ve yanındaki bir kişinin saldırısına uğradı.

Olaydan sonra kaçan saldırganlar hakkında soruşturmaya başlandı.

ÖRNEK MAHALLESİNDE BİR KAHVE TARANDI BİR KİŞİ ÖLDÜ

Kısıklı Örnek Mahallesinde bir kahveye kimlikleri belirlenemeyen kişiler tarafından açılan ateş sonucu bir kişi öldü, bir kişi de ağır biçimde yaralandı.

Polis, saldırı sırasında ölen Rasim Altıntop'un ayakkabıcı, yaralanan Abidin Adalı'nın ise trikotajcı olduğunu belirtti.

TELEVİZYON

18.30 HABERLER
18.35 SİNBAT'IN SERÜVENLERİ
19.00 FLÜT ÖĞRENİYORUM
19.30 KLASİK MÜZİK
20.00 SÖYLEŞİ: Programın "Olmaya Devlet Cihanda" adını taşıyan bölümünde yine Tevfit Çavdar ve Mümtaz Soysal söyleşecekler
20.30 HABERLER
21.15 BEŞ DAKİKA: Kuduz tehlikesi, kuduz hastalığı ve sonuçları konu ediliyor.
21.35 AŞK GEMİSİ
22.30 HABER PROGRAM
23.20 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış
05.05 Türküler
06.02 Günaydın
07.30 HABERLER
07.40 Sabahtan Sabaha
09.00 Kısa Haberler
09.02 Halk Müziğine Gönül verenler
09.20 Çocuklar İçin
09.40 Arşivden Mikrofona
10.01 Arkası Yarın
11.05 Hafif Batı Müziği
11.20 Beraber ve Solo Şarkılar
12.10 Öğle Üzeri
13.00 HABERLER
14.32 Birike Birike
15.00 Kısa Haberler
15.01 Yaşayan Hukuk
15.40 Hafif Müzik
16.05 Türküler Geçidi
17.00 Kısa Haberler
17.02 Akşama Doğru
18.01 Çocuk Bahçesi
18.16 Laf Lafı Açar
19.00 HABERLER
20.02 Çocuklar İçin On Dakika
20.15 Sılaya Dönüş
20.35 Saz Eserleri
21.02 Radyo Tiyatrosu
22.00 Kısa Haberler
22.40 Şarkılar
23.00 HABERLER
23.10 Türküler Geçidi
24.00 Kısa Haberler
00.02 Gece Yarısından Sonra
00.40 Küçük Konser
01.00 Kapanış
01.05-05.00 Gece yarısı

TRT 2

08.00 Açılış
08.02 Gün Başlıyor
09.00 Olayların İçinden
09.30 Sabah Konseri
10.00 Şarkılar
10.30 Yaşayan Ekonomi
11.40 Sılaya Dönüş
12.20 Şarkılar
12.40 Türküler ve Oyun havaları
13.00 HABERLER
13.30 Olayların İçinden
14.00 Türküler Geçidi
16.00 Şarkılar
16.20 Arkası Yarın
17.00 Şarkılar
17.30 Küçük Konser
18.30 Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planımız
18.50 Hafif Müzik
19.00 HABERLER
19.45 Türküler
20.00 Fasıl
20.45 İsmet Akyol dan Türküler
21.00 Çevre Sorunları
21.35 Türküler ve Oyun Havaları
22.30 Türküler Geçidi
23.00 Solistlerden Şarkılar
23.30 HABERLER
23.35 Hafif Müzik
23.55 Kapanış

TRT 3

08.00 Sabah Konseri
09.00 Türkçe Haberler
10.00 Keman Soloları
10.30 Çeşitli Melodiler
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Türkçe Haberler
12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz
13.00 Konser Saati
14.30 Caz Müziği
15.00 Günün Konseri
16.00 Müzik
17.00 Türkçe Haberler
17.06 Sizler İçin
18.00 Stüdyo FM
19.00 Bir Konser
20.30 Caz Konseri
21.00 Büyük Eserler
22.00 Türkçe Haberler
22.03 İngilizce Haberler
22.06 Gecenin Getirdikleri
23.00 Perşembe Konseri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Ecevit...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

konulu oturumda konuşacak.

Çarşamba günkü oturumda, Avrupa Parlamentosu seçimlerinden sonra Konseyin alacağı biçim ve oynayacağı rol üzerinde duruldu. İsviçreli liberal temsilci Walter Hoffer'in Avrupa Parlamentosunun rolü üzerine hazırladığı rapor tartışıldı. Parlamentonun yetkilerinin artması bekleniyor. Bu artış gerçekten karar sahibi bir parlamentoyu getirecek. Bugün "Güney-Kuzey işbirliği" üzerine yapılacak oturumda Portekiz (PSD) Sosyalist Parti Temsilcisi Reci Machete'nin raporu tartışılacak. Yine CHP'li Besim Üstünel'in Kuzey-Güney işbirliğinin ekonomik yanı üzerine hazırladığı rapor tartışılacak. Besim Üstünel'in raporundan sonra tahminen saat 12.00 sıralarında Ecevit konuşma yapacak. Besim Üstünel'in raporunda özellikle AET'ye üye olan ülkelerle üye olmayan ülkeler arasındaki işbirliğinin öneminin vurgulanacağı bildiriliyor.

Kamran İnan...

(Baştarafı 1. sayfada)

ABD'nin Türkiye'ye müttefik gözüyle değil bir üs gözüyle baktığını söyleyen İnan daha sonra şöyle dedi:

"Kuzey Atlantik ittifakında Türkiye için 150 milyon doların pazarlığı yapılırken Mısır'a 4 milyar 500 milyon dolar verilmesini anlamak mümkün değildir. Kendimize karşı güvenimizi muhafaza edersek bütün bu güçlükleri aşarız. Ankara'da güçlü bir hükümet Amerika'nın yukarıdan bakış açısını değiştirebilir."

Gani Bozarslan'ı ölümünün 1. yılında saygıyla anıyoruz

Devrimci Şair arkadaşımız Gani Bozarslan'ı bir yıl önce bugün yitirmiştik. 1 Şubat 1954' de Lice'de doğan Gani Bozarslan genç yaşında sanatla ilgilenmeye başlamış, çeşitli dergilerde şiirleri yayınlanmıştı.

12 Mart döneminden itibaren devrimci fikirleri savunan Gani Bozarslan 1975'de kurduğu Bora Yayınevi'nde kitaplar yayınlamış ve Lenin'in "Örgütlenme Üzerine" kitabı nedeniyle 7,5 yıl hapis cezasına çarptırılmıştı.

Titiz çalışması ve sade yaşamı ile tam bir kültür emekçisi olan Gani Bozarslan, özellikle Kürt sanatı üzerine çok değerli araştırmalar yapmış, Ciğerhun'un Lenin Şafağı, Erep Şemo'nun "Kürt Çoban" adlı eserlerini ve Kürt Şairi Feki Teyran'ın şiirlerini usta bir dille Türkçeye çevirmişti.

Sanat alanında feodalizme, emperyalizme ve revizyonizme karşı kararlı bir mücadele yürüten Gani Bozarslan revizyonizmin etkisindeki ayrılıkçı Kürt akımları ile de arasına, kesin bir sınır çekmiş ve her iki halkın Türkiye İşçi Köylü Partisi önderliğinde birleşmesini her türlü cereyana göğüs gererek savunmuştu.

Gani Bozarslan ölü olarak bulunduğu sırada, "Memo Alan" adlı büyük Kürt klasiğini hazırlıyordu. Şiirleri ölümünden sonra "Parti, Günışığı, Nardalı" adıyla Aydınlık yayınlarından, yayınlandı. "Hopalı Rüstemin Kızı" adlı şiiri Sarper Özsan tarafından beste haline getirilmiş olan Gani Bozarslan'ın çeşitli çevirileri de bulunuyor.

TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİNİN AÇIKLAMASI

Türkiye İşçi Köylü Partisi, "Gani Bozarslan dosyası da adliyenin tozlu rafları arasında terkedilmiştir" dedi.

Devrimci Ozan Gani Bozarslan'ın geçen 10 Mayısta öldürülmesinin 1. yıldönümü dolayısıyla bir açıklama yapan TİKP. aradan bir yıl geçmesine rağmen hiç bir açıklama yapılmadığını, Bozarslan dosyasının da tozlu raflarda kaldığını belirtti.

Açıklamada, devrimci ozan, kültür araştırmacısı ve yayıncı Gani Bozarslan'ın TİKP üyesi olduğu belirtiliyor ve şu görüşlere yer veriliyor:

"Arkadaşımız Gani son nefesini verene dek Türkiye halkının devrimci birliğini ve yurdumuzun bağımsızlığını savundu. 24 yıla sığan kısacık hayatı boyunca devrimci kültür hazinemize değerli yapıtlar kazandırdı."

Gani Bozarslan için TİKP 12 Mayıs Cumartesi günü Ankara'da bir tören düzenledi.

Alyanak'ın...

(Baştarafı 1. sayfada)

Kongresinde, Demokratik Sol grupla beraber çalışan Alyanak'ın, merkezciler tarafından eleştirilmesinden sonra alındı. Alyanak, il köngresinde kurultay kongresi bile seçilemeyince şimdiye kadar işbirliği yaptığı TKP yanlısı danışmanların işine son vermek zorunda kaldı. CHP Genel Merkezi ve İzmir İl yönetimi, özellikle Belediyeye işçi alımında İGD'li militanlara kapıları açmaları nedeniyle, söz konusu danışmanların atılması için Alyanak'a baskı yapıyorlardı. TKP'lilerin İzmir bölgesindeki faaliyetleri ve Alyanak'ın bunlara tanıdığı imkanlar, CHP İl Kongresinde de gündeme getirilmiş, Genel Sekreter Üstündağ bu konuda ağırlığını koyacağını belirtmişti.

ÖMER DEMİRCİOĞLU KİMDİR?

CHP ve İzmir Belediyesinde TKP hesabına yürüttüğü faaliyetlerden dolayı tepki çeken Demircioğlu, parti aleyhinde çalıştığı için bir süre önce CHP'den atıldı. Fakat Demircioğlu, Parti ile hiçbir ilişkisi kalmadığı halde CHP içindeki faaliyetlerini sürdürdü.

Petkim-İş İzmir şubesi başkanlığı da yapan Ömer Demircioğlu, Belediye başkanlığı seçimlerinde İGD'nin desteğini sağladığı için Alyanak tarafından Belediye de başkan danışmanlığına getirildi. İlkokul mezunu olduğu halde bu göreve getirilen Demircioğlu'nun Belediyede yaptığı tek iş, İGD'li militanların Belediyede ise alınmalarını sağlamaktı.

Mısır'ın...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

rans sözcüsü Kasım Zhiri gizli oturumdan sonra basına bir demeç vererek, Mısır'ın üyeliğinin askıya alındığını resmen açıkladı.

Oylamaya Umman Sultanlığı katılmadı. Üç Afrika ülkesi Gabon, Zambiya ve Senegal de, ABÖ'ye danışmak üzere oy kullanmadı.

HASAN'IN KONUŞMASI

İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları 10. Konferansını açarken bir konuşma yapan Fas Kralı 2. Hasan, İslam dünyasının, Filistin sorununa bir çözüm bulunması için uygun bir yol izlenmediğini söyledi. Bu durumu kınayan 2. Hasan, "Filistin halkı boş vaadlerin kurbanı oldu. Biz hepimiz değişik tondan şarkılar söyledik" dedi.

2. Hasan, dünyadaki bir milyon Müslümanın Filistin halkı için birleşmesi gerektiğini söyleyerek, "Konferansın yapabileceği en önemli işlerden birisi, Filistin sorununa açık, kesin ve etkin bir çözüm önerisi getirmektir" dedi.

Filistinlilerin kendilerini yönetebilecek durumda olduklarını söyleyen 2. Hasan, Filistin için asgari bir plan yapılması gerektiğini belirtti.

KONFERANSIN AÇILIŞI

Konferans, 8 Mayıs günü Kongre Sarayında Kur'anı Kerim okunarak açıldı. Bundan sonra bir önceki Konferansın başkanı kısa bir konuşma yaptı ve başkanlık divanının seçimine geçildi. Konferansın açılış oturumuna Uganda ve İran katılamadı. İran'ın daha sonra Konferans çalışmalarına katılacağı belirtildi.

Konferans sözcüsü açılıştan önce verdiği demeçte, Mısır'ın İslam Konferansından çıkarılacağını söyledi. Hazırlık Komitesi de Mısır'ın üyeliğinin askıya alınmasını Konferansa önermeye karar vermişti.

Uganda'nın durumu ise kesinlik kazanmadı.

TARTIŞILACAK SORUNLAR

Suudi Arabistan'ın, büyükelçilikleri Kudüs'te bulunan ülkelere, büyükelçiliklerini Tel Aviv'e taşımaları yolunda bir çağrı yapacağı sanılıyor.

Kıbrıs, Eritre, Afganistan ve Filipinler, Cibuti'ye mali yardım, ABÖ ile ilişkiler gibi konular Konferansta ele alınacak. Ekonomik ve kültürel konuda çok sayıda önerinin de gündeme gelmesi bekleniyor.

ÖKÇÜN'ÜN KONUŞMASI

Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, dün konferansta bir konuşma yaptı.

Ökçün konuşmasında, Türkiye'nin Orta Doğu'da gerçek ve kalıcı bir barışın sağlanmasına büyük önem verdiğini ancak bunun için sorunla rın köküne inilmesi gerektiğini belirtti. Sorunun temelinde Filistin halkının çektiği sıkıntıların yattığını belirten Ökçün, Filistinlilere kendi kaderini tayin, kendi devletini kurma hakkının verilmesi gerektiğini bildirdi.

Kuvvet kullanarak toprak edinilmesine karşı olduğunu belirten Ökçün İsrail'in işgal altındaki Arap toprakları ve Kudüs'ten çekilmesinin önemine değindi. Ökçün İsrail'in Arap topraklarında yeni yerleşim merkezleri kurma girişimlerini Türkiye'nin kınadığını belirtti.

Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün, konuşmasında da Mısır-İsrail anlaşmasının bölgede beklenen adil ve kapsamlı bir barışın sağlanmasına yol açacağı konusunda kuşkusu olduğunu da açıkladı.

Ökçün, Türkiye'nin FKÖ'yü Filistin'in tek yasal temsilcisi olarak tanıdığını da sözlerine ekledi.

ERDEMİR işçisi yetki sorununu çözmüştür

(Baştarafı: 1. Sayfada)

canla bekleşen büyük işçi topluluğuna şu haber ulaştı:

"Devrimci Maden-İş 2948, T. Maden-İş 2443; 500 fark yaptık"

Ortalığı büyük bir coşku ve bayram sevinci kapladı.. Geceyarısının sessizliğini bir alkış tufanı yırttı...Yorgun ve gergin bir bekleyiş yerini birbirleriyle kucaklaşmaya, sarılmaya, tam bir zafer havasının tanımlanması zor manzarasına bıraktı!

Zonguldak Bölge Çalışma Müdürlüğünün Ereğli Demir-Çelik İşletmelerinde Devrimci Maden-İş Sendikasıyla T.Maden-İş Sendikası arasındaki yetki anlaşmazlığı sorununa bir açıklık getirmek için 7 Mayıs 1879 günü 39 iş müfettişinin nezaretinde uyguladığı "durum tespitinin" sonuçları yukardaki rakamlarla resmen de ilan edilmişti.

Gerçi ortaya çıkan "rakamlar" ilk bakışta yetki için ilgili yasa ve mevzuatın aradığı "toplam işci sayısının yarıdan bir fazlasına" ulaşılamamış olduğunu gösteriyordu. Ama, bu durum, meselenin özünü çok iyi bilen işçilerin zafer havasına girmesine hiç de engel değildi

İşçinin bildiği şuydu:

Her şeyden önce, Erdemir'de fiili güç ve sayısal üstünlüğün yalnız ve yalnız Devrimci Maden-İş'te olduğu dostun düşmanın gözleri önünde kanıtlanmıştı. Güçlü olan T. Maden-İş'teki sahte TKP çetesinin kof şamatası değil, işçinin kararı ve azmiydi.

Bundan başka:

* Zonguldak Bölge Çalışma Müdürlüğüne 7040 (yanlış okumuyorsunuz, yedi bin kırk) üye fişi vererek "ezici bir farkla" yetkiyi aldığını günler öncesinden bildirileriyle, yayınlarıyla ilan eden T. Maden-İş'in büyük çaplı sahtekarlığı, resmen ve fiilen tescillenmişti. T. Maden-İş'in "durum tespitinde" aldığı oy, topu topu 2443 (evet, iki bin dörtyüz kırk üç)'te kalmıştı. 7040 nerde 2443 nerde! Sahtekarlık oranını siz hesaplayın...

* "Durum tespitinin uygulanmasının karakterinden gelen birçok bürokratik engel ve başka bazı faktörler, ilk adımda, işçi iradesinin gerekli sayısal düzeye görünürde de ulaşabilmesini engellemiştir. Ne var ki bu aşamadan sonra gerçekleştirilebilecek herhangi bir "irade beyanı" veya başka benzer bir yöntemle tekrar işçinin özgür iradesine başvurulduğunda Devrimci Maden-İş Sendikası ve işçiler sözkonusu engelleri de aşacak. Salt çoğunluğa gerçekten ulaşmış olduğunu gösterebilecektir. Kaldı ki, durum tespiti sonuclarından alınan ilhamla tekrar evrak üzerinde yapılabilecek ciddi-gerçekten ciddi- bir incelemede, T. Maden-İş ın Erdemir'de ne kadar azınlığa düştüğü ve Devrimci Maden-İş'in gerekli sayısal düzeye ulaşmış olduğunu saptamak da mümkündür.

* Çeşitli nedenlerle şimdiye kadar gerek T. Maden-İş bünyesinde kalan, gerekse hiç bir sendikaya üye olmamış bir kısım işçinin Devrimci Maden-İş Sendikası saflarında kenetlenmesi bu günden itibaren daha da hızlanacak, dolayısıyla, sonuca ulaşmanın bütün şartları fazlasıyla elde edilmiş olacaktır.

İşte bu ve benzer gerçekleri tahlil etmesini çok iyi bilen işçinin, kendi zaferini şimdiden kutlamasından daha haklı ve daha yerinde bir davranış olamazdı.

Nitekim, Devrimci Maden-İş Genel Başkanı Şükrü Özbayrak da gerçek durumu aynı anda işçiye (alkışlarla kesilen) şu özlü cümleyle ifade etti: "Erdemir işçisi yetkiyi fiilen sendikamıza vermiştir. Bu yetkiyi herhangi bir yolla elimizden alacak güç, Ereğli'ye giremez"

Kısacası Erdemir'de fiili güç ve sayısal üstünlük Devrimci Maden-İş tedir. Önemli olan da budur. Erdemir işçisi bu gücünü ve kararını -kim ne kadar isteyecekse o kadar-sayıya çevirmesinin yolunu bulur T. Maden-İş istediği kadar bin bir türlü 'numarayla' bunu sürüncemeye sokmaya çalışsın (ki buna şimdiden sıvandı) sonunda varılacak yer burasıdır.

Bizim içten dileğimiz, yetkili merci ve kişilerin de bu durumu kavraması ve gereksiz baş ağrılarına neden olmadan işçinin istek ve iradesi doğrultusunda yasalar ve dürüstlük ne gerekiyorsa, öyle davranmalarıdır.

TİKP:"Kitap yangınını 46. yılında nefretle anıyoruz"

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye İşçi Köylü Partisi, 46 yıl önce Hitler'in Berlin'de kitap yaktırmasının yıldönümünde bir açıklama yaparak, bu olayı nefretle andığını bildirdi.

Yapılan açıklamada, Hitler ve Mussolini'den kalma 141 ve 142. maddelerin Türkiye'de düşünce özgürlüğünü hâlâ zincir altında tuttuğuna işaret edilerek, kitap ve dergi toplatmalarına, yazı işleri müdürlerinin mahkum edilmesine, kitaplara el konulmasına karşı çıktı.

"10 Mayıs 1933 Hitler'in Berlin'de "kitap yangınını başlattığı gündür. Başbuğ Hitler'in demokratik kültüre karşı giriştiği barbarlığı 46. yılında nefretle anıyoruz.

Hitlerlerin, Mussolinilerin yıkılışları üzerinden yıllar geçmiş olmasına rağmen, 141 ve 142. maddeler, Türkiye'de düşünce özgürlüğünü hâlâ zincir altında tutmaktadır. Kitaplar dergiler hâlâ yasaklanmakta, yazı işleri müdürleri mahkum edilmekte, kitaplara el konulmaktadır.

Nitekim Türkiye İşçi Köylü Partisi, Tuzluçayır Parti Lokalinde 16 Şubat 1979 günü yapılan aramada suç unsuru bulunduğu iddiasıyla kitaplara el konulmuştur. Hitler'in demokratik kültüre karşı giriştiği barbarlığın 46. yılında, hâlâ kitaplarda, düşüncede suç aramak Türkiye için bir yüz karasıdır. El konan ve hâlâ geriverilmeyen 271 kitaptan bazılarının isimlerini bir utanç belgesi olarak sunuyoruz:

Haydari Kampı - T. Kornaros Felsefenin Başlangıç İlkeleri Politzer, Emperyalizm-Lenin, Bıçağın Sırtındaki Türkiye- S. Genç, Bizim Köy - M. Makal, Doğru Eylem Nedir - D. Perinçek, Anarşinin Kaynağı ve Devrimci Siyaset, D. Perinçek, Bozkurt Efsaneleri -D. Perinçek, Kemalist Devrim - D. Perinçek, Son Şiirler - Nazım Hikmet, Boğazlar Meselesi Lozan ve Montrö MHP Raporu, Hasretinden Prangalar Eskittim A. Arif, Yeniden Doğarız Ölümlerde - P. Neruda TİKP Program ve Tüzük, Binboğalar Efsanesi - Y. Kemal, Spartakus - Kölelerin İsyanı, Demir Ökçe- J. London, Savaşa ve Faşizme Karşı Birleşik Cephe - Dimirtrof, Kültür Sanat ve Edebiyat Üzerine- Mao Zedung, Seçme Eserler - Mao Zedung, Ana - Gorki, Türkiye Üzerine - Marks-Engels- Lenin Anadolu İhtilali - S. Selek, Yedi Asılmışların Hikayesi - K. Tahir, Yaralısın - E. Öz, Dost Dost İlle Kavga - E. Gökçe, Evlerden Biri - O. Kemal, İnsanın Türeyişi- Darvin, Tanrıların Arabaları- E. Von Daniken, Musa'nın Mapushanesi - H. İzzettin Dinamo

ERDEMİR'de...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

T.Maden-İş'ten çok sayıda işçinin kesin bir şekilde ayrılmak istediğini bu nedenle istifa ve kayıt kampanyasının açılmasını talep ettiler.

T.MADEN-İŞ YETKİ SORUNUNU MAHKEME YOLUYLA UZATMAK İSTİYOR

Öte yandan 8 Mayıs günü akşam üstüne kadar derin bir sessizliğe bürünen T.Maden-İş öğleden sonra bildiri dağıtarak yetki meselesini mahkemeye götüreceğini, işi uzatacağını ifade etti. İrade beyanının gerçeği yansıtmadığını ileri sürdü.

T.Maden-İş yöneticilerinin bu tutumu işçiler tarafından tam bir şaşkınlık örneği olarak niteleniyor. Diğer yandan irade beyanından bir gün önce bildiri dağıtan İGD'lilerle görülen CHP Zonguldak milletvekili Kemal Anadol'un Ereğli'den ansızın ayrıldığı, kendisinin nereye gittiğinin öğrenilemediği belirtiliyor. Genel kanıya göre Dev. Maden-İş 12 Mayısa kadar sürecek olan istifa kampanyası sonucu T. Maden-İş'i nisaptan düşürebileceği söz konusu ediliyor.

Ökçün ve...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

masta elde ettikleri sonuçlar gözden geçirilecek.

AĞIRLIK KIBRIS MESELESİNDE

Ancak siyasal gözlemciler bu buluşmada ağırlık taşıyan konunun Kıbrıs sorunu olduğuna işaret ediyorlar. Kıbrıs'ta Denktaş ile Kipriyanu arasındaki görüşmeye bir hafta kala Türkiye ve Yunanistan Dışişleri Bakanları sorunun çözümünü kolaylaştırmak için neler yapabileceklerini görüşecekler.

Özellikle Yunanistan'ın Kipriyanu'nun tutumu üzerinde çok etkili olduğu ve Kipriyanu'ya Türk tarafı ile anlaşması için telkinlerde bulunduğu belirtiliyor. Rallis'in, Ökçün'den de aynı tutumu benimseyerek, Denktaş nezdinde benzer girişimde bulunulmasını isteyeceği ifade edildi.

Öte yandan, Waldheim'in Özel Siyasi İşler Yardımcısı Perez de Cuellar, adadaki temaslarını tamamlayarak Lefkoşe'den ayrıldı. Adadan ayrılmadan önce bir demeç veren de Cuellar, temaslarının olumlu sonuç verdiğini, Denktaş-Kipriyanu görüşmesinin ve Waldheim'in Kıbrıs'a gelmesinin kesinleştiğini söyledi. de Cuellar Kıbrıs'ta Denktaş ve Kipriyanu ile yaptığı görüşmeler hakkında Waldheim'a bir rapor verdi.

EDEK LİDERİ KARAMSAR

Kıbrıs Rum Sosyalist Edek Partisi Lideri Lissaridis, toplumlararası görüşmelerin yeniden başlatılması amacıyla yapılacak Denktaş-Kipriyanu zirvesinin başarı olasılığının olmadığını söyledi.

AKEL'İN TUTUMU

Moskova yanlısı Akel Partisinin Genel Sekreteri Papayuannu ise zirve toplantısı ve toplumlararası görüşmelerin başlatılması için gerekli ortamın bulunduğunu söyledi. Papayuannu, Denktaş-Makarios arasında varılan ilke anlaşmasının Birleşmiş Milletlerin Kıbrıs'la ilgili kararlarına tamamen uygun olduğunu da sözlerine ekledi.

Öte yandan Kıbrıs'ta bulunan Türk birliklerinin geri çekilmesi işlemine bugün de devam edilecek. 750 kişilik bir birlik Gazi Magosa Limanından hareket edecek. Bugünkü geri çekilme işlemiyle Kıbrıs'tan çekilen asker sayısı 18 bin 750'ye ulaşacak.

Kitap yangını

(Baştarafı 1. Sayfada)

daha niceleri.

10 Mayıs bir ibret günü. Hele 141-142'lerin düşünceye zincir vurduğu bir Türkiye'de unutulmaması gereken bir gün.

12 Mart döneminde ülkemizde yaşanan olaylar, 10 Mayıs 1933 günü Almanya'sından çok farklı değildi.

12 Mart faşizmi, yayınevlerinin depolarından, evlerden, kitapçılardan vb. topladığı on binlerce kitabı sıkıyönetim karargahlarının bodrumlarına yığıyordu. Ama o kitaplar oralarda bile halkın eline ulaştı. 229. Piyade Alayının hapishanesinde tek başıma kaldığım günlerde, Giresunlu bir nöbetçi, o kitapları alıp okuduklarını söylüyordu.

Bilim düşmanlığı, demokratik kültürü hedef alan barbarlık, ülkemize az acı günler yaşatmadı.

Ne kanuna, ne kitaba, ne bilime, ne de düşünce özgürlüğüne sığan uygulamalar bugün de devam ediyor. Okuyan ve düşünen insanlarımızın, kitaplarını kömürlüklere, samanlıklara, tavan aralarına saklamak zorunda kalması, ülkemiz için yüz karasıdır.

Cinayetlerin ve kanlı terörün alıp yürüdüğü bir ülkede, evlere girer girmez ilkönce kitap dolabını aramak, kitabevlerinin raflarında ne varsa çuvallara doldurup götürmek, zorbalığı temel alan ortaçağ karanlığının eseri değil de nedir?

Ülkücü komandosu ve sahte solcu zorbasıyla, kanlı terörün uygulayıcıları da kitaba saldırıyor.

Terörün ve zorbalığın hedefi zaten düşünceye kilit vurmak. Peki bu zorbalığa karşı aynı işleri yaparak mücadele edilebilir mi? Düşünce özgürlüğüne, bilimin aydınlığına, demokratik kültüre sarılmayanlar, nasıl olacaktır da cinayetleri ve terörü önleyeceklerdir?

Türkiye'nin birçok yerinde sık sık yaşanan olaylara bir örnek vereceğim:

Bundan birkaç ay önce, Türkiye İşçi Köylü Partisinin, Ankara Tuzluçayır Semtindeki lokalinde arama yapan sıkıyönetim, kitaplıkta bulunan yazılı ne var ne yok hepsini aldı götürdü. Bir sorumlu arkadaşın isteği üzerine, orada yalnız bir bloknot geri veriliyor. O da içinde yazı olmadığı için. 272 adet kitaba "tetkik edilmek üzere" istisnasız el kondu.

Kitapların iade edilmesi için bugüne kadar ısrarla yaptığımız başvurular hâlâ sonuçsuz kalmaktadır. Bu 272 kitabın listesi ülkemizin kanayan bir yarası, bir utanç listesidir.

Cinayet ve katliamların önüne geçilmeyen bir ülkede, savcıların önlerine getirilen çuval çuval kitapların içinden "yasak kitap" aramaları ne acı bir manzaradır.

Bir yandan da ülkemizde düşünce hayatının cansızlığından, kültürel gerilikten ve yaratıcı bilimsel çalışmanın olmayışından yakınıyoruz.

* * *

Cengiz Hanın Moğolları, girdikleri şehirlerde İslam uygarlığına ait ne varsa yakıp yıktılar. En başta da kütüphaneleri ve medreseleri.

Ortaçağ Hıristiyanlığı kitaba karşı az engizisyon zulmü uygulamadı. Naziler ise, barbarlara ve ortaçağ yobazlığına rahmet okuttular. Ama ne barbarlık, ne ortaçağ zulmü, ne de Hitler faşizmi bilimi ve özgür düşünceyi yıkamadılar, kendileri yıkılıp gittiler.

Gerçi bugün ülkemizde ne Cengiz Han barbarlığı, ne ortaçağ Hıristiyanlığı, ne de Hitler faşizmi hüküm sürüyor. Fakat akşam haberlerinde sık sık dinlediğimiz "yasak kitap" kavramı, bütün köhnemişliği ile tarihin kara sayfalarını hatırlatıyor.

"Yasak kitap" kelimeleri, güzel Türkiyemize yakışmıyor. Bu ortaçağ kokan kavramı, Yedikule zindanları gibi bir yere kaldırmalı ve gelecek kuşakların geçmişten ibret alması için orada muhafaza etmeliyiz.

Kitaba "yasak" diyen bir ülke, ortaçağ zorbalığını yasaklayamaz.

Mersin Ağır Ceza Yargıcının...

(Baştarafı: 1. Sayfada)

rafsızlığı ile tanındığını belirtti. Kılıç konuşmasını şöyle sürdürdü: "Adalete kurşun sıkanlar hukukun üstünlüğünün ilelebet süreceğini bilmelidir. Kaba kuvvet hukukla bağdaşamaz. Acımasız saldırılar hakimleri görevlerinden alıkoyamaz."

Oğullarının ve diğer yakınlarının gözyaşları ile alınan cenaze daha sonra Hacı Bayram Camiine götürüldü. Cenaze namazından sonra da asri mezarlıkta toprağa verildi.

PERİNCEK'İN MESAJI

Türkiye İşçi Köylü Partisi Başkanı Doğu Perinçek, Adalet Bakanı Mehmet Can'a Yargıtay Başkanı Cevat Menteş'e ve Yüksek Hakimler Kurulu Başkanı Mazhar Budak'a birer telgraf çekerek, Mersin 1.Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Halit Velioğlu'nun katledilmesini nefretle kınadığını ve derin üzüntüyle başsağlığı dilediğini iletmiştir.

Aydınlık

Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Sahibi: BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına FERİT İLSEVER
Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54
ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı, Kat: 3, No: 16, Tel: 17 493
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95, Rue dela Jonguiere 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 026472120
İSVEÇ: Gürgün Duvgrand 5/A 1 tr. 17236 Sundbyberg Tel: 08/296628
HOLLANDA: Bildstr. 53 Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes 1 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 450 TL, 6 aylık 900 TL, 1 yıllık 1800 TL
Yurtdışı: 3 aylık 675 TL, 6 aylık 1350 TL, 1 yıllık 2700 TL
Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (santimi) 250 TL
3.5.7. sayfalar (santimi) 300 TL
Yayın İlanı (santimi) 100 TL
" " (Yayın Sayfasında)(santimi) 30 TL
Doğum, Evlenme, Ölüm (5 snt.) 350 TL
Küçük İlanlar (kelimesi) 5 TL

22340—4101

304 idam istenen davanın dosyasını açıyoruz

T.C.
ADANA - K. MARAŞ - G. ANTEP VE URFA İLLERİ
SIKIYÖNETİM KOMUTANLIĞI ASKERİ SAVCILIĞI
ADANA

İDDİANAME

KAHRAMANMARAŞ TOPLUMSAL OLAYLARI)

K.MARAŞ DOSYASI

"Cuma günü saat 17:00'de sanık MEHMET TAŞKESEN'in postanenin bulunduğu kesimde 15-16 yaşlarında 50-60 kişilik bir grubun "TAŞKESEN" diye bağırarak yaklaşması üzerine iki kez ateş ettiği, kurşunlardan birinin tesadüfen oradan geçmekte olan Hacı Ergen isimli mağdura isabet edip...hayati tehlike geçirmeyen mağdurun sol elinde hareket güçlüğünün meydana geldiği...anlaşılmıştır"

Ellerinde bayraklar da bulunan saldırgan topluluk Yürükselim'e doğru ilerledi

22 Aralık 1978 Cuma günü Saat 17.00'de sanık Mehmet TAŞKESEN'in postahanenin bulunduğu kesimde, 15-16 yaşlarındaki 50-60 kişilik bir grubun doğru "TAŞKESEN" diye bağırarak yaklaşması üzerine yanında taşıdığı ve bilirkişi mütalası uyarınca 6136 S.K.nun şumulüne giren Çekoslovak malı 7.65 çapındaki tabanca ile topluluğu hedef alarak iki kez ateş ettiği, kurşunlardan birisinin tesadüfen oradan geçmekte olan Hacı ERGEN isimli mağdura isabet edip sol koltuk altı çukuruna yakın bir yerden girip sırtından çıktığı, hayati tehlike geçirmiyen mağdurun sol elinde hareket güçlüğünün meydana geldiği, sanığın tabancası ile kaçarak olay yerine yakın bir yerde tanımadığı bir eve sığınıp görevli jandarmalarca yakalandığı, ikrarı, yazılı deliller, doktor raporu, tanık Ali Fahri ŞİRİKÇİ, İrfan YÜCEL, Abdullah ARICI, Atilla OLCAY'ın ifadeleri ve zabıt varakasından anlaşılmıştır.

Sanığın kendisine yaklaşmakta olan topluluğu hedef seçip iki kez ateş etmesi öldürme kastıyla hareket ettiğini göstermektedir. Hedef şahıs olarak belli olmamakla beraber topluluktan herhangi birisidir. Sanığın, topluluğun üzerine doğru gelmesinin dolayısıyla haksız tahrikin etkisiyle hareket ettiği, ancak iki kez silahını ateşledikten sonra silah seslerinin duyulması, jandarmanın harekete geçmesi, kurşunun öldürücü nahiyeye isabet etmemesi nedenleriyle icra hareketlerinin bitip neticenin gerçekleşmediği kanaatine varılmıştır. (Klasör No. 7).

22 Aralık 1978 günü öğretmenlerin cenaze töreninde olayların çıkmasından sonra, orada bulunan kız öğrencilerin askeri araçlarla taşındığı esnada, askeri aracın arkasına sonradan binen bir şahsın açtığı ateş sonucu Arkbaşı mevkiindeki evinin önünde bulunan Cemil KARADUTLU isimli şahsın vurularak öldüğü, bu olayın 23-24-25 Aralık 1978 günlerinde vuku bulan olaylarla irtibatı olmadığından suç dosyasının tefrik edilerek soruşturmaya devam edildiği;

Müteakiben Yörükselim Mahallesi İnönü Caddesi, 64 numaralı bekçi Hayrettin KÖKLÜ'ye ait eve Saat 16.00 sıralarında cenaze merasiminden kopup gelen silahlı ve sopalı on-onbeş kişilik bir grubun saldırarak "Faşist Erol, çık dışarı" diye bağırıp evin kapısını tekmeledikleri, sonra ayrılıp gittikleri, saldırganlar arasında Süleyman YALÇIN, Mehmet Ali KOYUN, Arap ŞİRİN, Ayhan ADIGÜZEL, Remzi KELEŞ, Selami KÜLEKÇİ, Beko Vural, Durdu ŞİRİN ve Halil ÇIGDEM'in görüldükleri, sanıkların bu eylemlerinin 171 S.Y. ya muhalefet teşkil ettiği, (Klasör No. 35).

Bu olaydan sonra Yörükselim Mahallesinden Mağralı Mahallesine yapılan saldırıda Memili BAKICI ile Hamza YILDIZ'ın öldürdükleri, ancak giriş bölümünde izah edildiği üzere bu esnada silahlı isyan ve mukatele henüz başlamamış olduğundan bu olayın 23-24-25 Aralık 1978 günlerinde cereyan eden olaylarla maddi unsur yönünden irtibatı sağlanamaması nedeni ile olay hakkındaki suç dosyasının tefrik edilerek soruşturmaya devam edildiği;

Tanıklar Hayrettin KÖKLÜ, ile Erol KÖKLÜ'nün beyanları ve yüzleştirme tutanakları ile anlaşılmıştır.

Sanık Asile SOYSAL, Neşe ÇİFTÇİ, Zübeyde ÖZUĞUR, her ne kadar cenaze merasimine katılmışlarsa da, bu sanıkların zorlanarak gösteri yürüyüşüne götürüldükleri, müsnet 171 S.Y.ya aykırı hareket etmek suçunun manevi unsur yönünden oluşmadığı kanaatine varılmıştır.

VII. YÖRÜKSELİM MAHALLESİ OLAYLARI (KLASÖR No: 8)

23 Aralık 1978 günü sabah erken saatlerden itibaren kalabalık topluluklar oluşturan elleri silahlı ve sopalı Sünni yurttaşların gruplar halinde KAHRAMANMARAŞ Devlet Hastanesi önünde toplanmağa başladıkları, ellerinde bayraklarda bulunan saldırgan topluluğun çeşitli sloganlarda söyleyerek Devlet Hastanesinin üst kesiminde yer alan Yörükselim Mahallesine doğru ilerledikleri;

Bu topluluğun mahalleye gelmesinin önceki saatlerde aynı yörede oturan Sünni yurttaş Abdurrahman KURT'un eşi ve çocukları ile kendilerine sığınan yakın akrabaları da olduğu halde sabahın ilk saatlerinden itibaren evlerine, civarda bulunan diğer evlerden otomatik silahlarla sürekli ateş edildiği, ateş eden kişilerden birinin de ismen tanımadıkları bir polis memuru olduğu, kısa bir süre sonra civar komşuları Döne kadın diye tanınan Alevi yurttaş Döndü AKAR'ın "Abdurrahman KURT silahlı olarak evde, evini yakalım, öldürelim" diye civarda bulunan ve Alevi oldukları anlaşılan kişileri tahrik ve teşvik ettiği, ev sahibi Abdurrahman KURT'un evinin arka camını kıran saldırganların içeriye tutuşturdukları paçavra parçalarını attıkları, evin ön tarafından ta bir tencere içerisinde gazyağı dökerek yakmaya çalıştıkları, evde mahsur kalanlar bir taraftan yangını söndürmek için çaba harcarlarken, Abdurrahman KURT'un silahla ateş edilmesi nedeniyle eşi ve çocuklarını evin bodrumuna girmeleri için uyardığı ve kendisi de bahçe duvarından atlayarak yakında bulunan Piyade Taburu arazisine kaçtığı, evde kalan aile fertleri bodrumda bekleşirlerken Döndü AKAR ve damadı Sadık Ali KURT, Arife Kadın diye yörede tanınan kadın ve isimleri saptanamayan diğer saldırganların silahlı olarak eve girdikleri, bodrumda gizlenen Abdurrahman KURT'un oğlu Zekeriya KURT'u zorla dışarıya çıkardıkları, silahlı saldırganlar arasında bulunan kişilerden birinin evin damına çıkıp Zekeriya KURT'un üzerine biriket parçası attığı, mağdurun kafasına atılan cismin isabeti neticesi bayıldığı, oğlunun feryadı üzerine çıkan Hacer KURT'a da saldırganlardan biri elindeki tüfeğin dipçiği ile vurduğu, Durdu AKGÜL'ü de aynı şekilde döverek dışarı çıkardıkları, olaya seyirci bulunan mağdurların komşusu Vartolu Mehmet diye tanınan Mehmet ÇAĞAN'ın topluluğun önüne geçerek erkeklerin öldürülmesine mani olduğu,

> "Silahlı saldırganların beklemedikleri bu silahlı çarpışma sonucu Yürükselim Mahallesine giremedikleri, bir süre sonra Serintepe(Sergentepe) diye adlandırılan mahalleden Ahırdağı etekleri boyunca Yürükselim Mahallesinin üst kesimindeki çamlık bölge ve mahalleye diğer sağ görüşlü saldırganların girdiği ve tespit ettikleri Alevi yurttaşlara ait evlere patlayıcı ve yanıcı maddeler atarak yaktıkları, olaylara şehirdeki askeri birliklerin bir anda şehrin bütün kesimlerinde olaylar çıkması nedeniyle zamanında yetişemedikleri... saptanmıştır"

Asker saldırının geldiği yere tüfeğini doğrultmuş durumda

Evini terk edip kaçan Abdurrahman KURT'un yakında bulunan Askeri Birliklere olayı haber verdiği, olay yerine gelen Askeri Birliklerin evde mahsur kalanları kurtardığı, olay tanıkları Hüsnü ve Durdu AKGÜL, Güldane, Zekeriya, Hatice, Hacer ve Abdurrahman KURT'un beyanları ile yüzleştirme, teşhis tutanağı ve dosyada mevcut diğer yazılı belgelerden anlaşılmıştır.

Devlet Hastanesinin önünden Yörükselim Mahallesi Çamlık sokağa doğru yürüyen Sünni sağ görüşlü saldırganların oluşturduğu topluluğun doğumevi önüne geldiğinde, doğumevinin arkasına düşen ve Alevi yurttaşlar oldukları belirtilen Moro adlı şahıs ile Mustafa BOYACI'ya ait inşaat halindeki ev ve yakınında bulunan Kulaksız Mehmet adlı kişinin evleri üzerinde mevzilenen silahlı kişilerin Sünni yurttaşlar topluluğuna ellerindeki uzun menzilli otomatik silahlarla sürekli ateş ettikleri ve burada çok sayıda Sünni yurttaşın uzaktan yapılan ateşler sonucu öldürüldüğü, olay yerine gelen Askeri Birliklerin müdahaleleri ile saldırgan Sünni toplulukların dağıtıldığı;

Silahlı saldırganların beklemedikleri bu silahlı çarpışma sonucu Yörükselim Mahallesine giremedikleri, bir süre sonra Serintepe (Sergentepe) diye adlandırılan mahalleden Ahırdağı etekleri boyunca Yörükselim Mahallesinin üst kesimindeki çamlık bölge ve mahalleye diğer sağ görüşlü saldırganların girdiği ve tesbit ettikleri Alevi yurttaşlara ait evlere patlayıcı ve yanıcı maddeler atarak yaktıkları, olaylara şehirdeki Askeri Birliklerin bir anda şehrin bütün kesimlerinde olaylar çıkması nedeniyle zamanında yetişemedikleri;

21 Aralık 1978 gün sol görüşlü iki öğretmenin silahla vurulmaları sonucu Yörükselim Mahallesinde oturan ve sağ görüşlü olduğu ileri sürülen Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğünde görevli Judo Öğretmeni Mehmet Güngör GENÇAY'ın evine sol görüşlü bazı kişilerce aynı gün patlayıcı maddeler atıldığı, adı geçen sanığında 23 Aralık 1978 günü, Sünni yurttaşlarca başlatılan saldırıya elinde bir tüfek olduğu halde katıldığı, evinin damına çıkıp yöredeki Alevi yurttaşlara ait evlere ateş ettiği, yine aynı yörede evi bulunan ve çevrede sakallı motorsikletli hoca diye tanınan Mahmut DOĞAN'ın da elinde avtüfeği ve fişeklikleri olduğu halde öğle saatlerinden itibaren şehrin çeşitli kesimlerinden gelerek yeni bir saldırganlar grubu oluşturan Sünni yurttaşlar topluluğuna, sürekli olarak "Yetişin ey ümmeti müslüman gün bugündür, komünistlere, kâfirlere ölüm, müslümanları durdurmayın" sözleri ile tahrik ve teşvikte bulunup topluluğun suç işleme azmini artırdığı;

Yörükselim Mahallesine Sergentepe Mağaralı Mahalleleri civarında ilerleyen diğer saldırgan bir topluluğun ellerindeki patlayıcı ve yanıcı maddelerle mahallenin üst kesimindeki Çamlık Sokağa dikey sırada bulunan evleri çevirdikleri, saldırgan topluluğa Ali KARATEKE, Ali YEDİKARDEŞ adlı sanık iki Sünni yurttaşın önderlik ettiği, Ali YEDİKARDEŞ'in elinde bayrakta bulunduğu, olay sırasında evine patlayıcı madde attıkları Mahmut ÖZDEMİR adlı bir Alevi yurttaşı gözünden ağır şekilde yaraladıkları; evlerini yakmak istedikleri bir başka Alevi yurttaşın evde bulunan kızlarını çalıştığı iş yerinden tanıması sebebiyle, olaylar sonrasında sanık Ali YEDİKARDEŞ'in teşhis edilip yakalandığı, olay tanıkları Nazan KARADAĞ, Perihan KARADAĞ, Veli ÖZDEMİR, Güzel USTA ve Abdo USTA'nın beyanları ile teşhis tutanağı ve dosyada bulunan diğer belgelerden saptanmıştır.

Yörükselim Mahallesinde sürdürülen saldırılar sırasında bir ara silahlı saldırganların Kamil ÜN adlı bir Alevi yurttaşın evine dışarıdan silahla saldırıda bulundukları. Abdurrahman KURT adlı sanık Sünni yurttaşın elindeki balta ile evin avlu kapısını kırmasiyle mütecavizlerin evin içine girdikleri, evde bulunan Kamil ÜN'ün çocukları Hüseyin ÜN ve İsmail ÜN'e ellerindeki silahlarla ateş edip yaraladıkları, Kamil ÜN ve eşi Gülşen ÜN, oğlu Zekeriya ÜN ve evlerinde misafir bulunan Yusuf LAKAP adlı Alevi yurttaşları dışarıya çıkaran olay sanıkları Mehmet Güngör GENÇAY, Motorcu Hoca, Mahmut DOĞAN, Adnan Edip KUŞÇUOĞLU, Remzi ÖZEVLİYA, Hacı Mehmet RAMAZANOĞLU, Zekeriya TUĞRUL ellerindeki sopalarla bu dört kişiyi önce dövüp bilahare ellerindeki silahlarla ateş etmek suretiyle vurdukları, eve gizlenen Şakir ÜN ile Kemal ERSÖZ'ün saldırganlardan bu yolla kurtuldukları;

Kamil ÜN'ün sağ memesi üzerine isabet eden kurşun yarası ile akciğer kanaması sonucu bir müddet sonra olay yerinde öldüğü, ölmeden önce yanında bulunanlara eve ve kendisine saldıranları ismen söylediği, Gülşen ÜN'ün karın organlarına giren saçma taneleri ve sol omuz kemiği üzerine isabet eden kurşun yarası ile kanama ile, oğulları Zekeriya ÜN'ünde göğüs bölgesine ve karın nahiyesine isabet eden saçma tanelerinin karaciğerinde yarattığı tahribat neticesi aynı şekilde iç kanamayla öldükleri, Yusuf LAKAP adlı yurttaşında ağzına sıkılan av tüfeği ile isabet eden saçma tanelerinin sebep olduğu kanamayla öldüğü;

Yörükselim de sürdürülen toplu saldırı olaylarından aynı semtte oturan Güher MISIR adlı Alevi yurttaşın evini de, Semerci Ali diye tanınan Ali MENTEŞE, Sarı Kemal lakaplı Kemal ATAÇ Yaşar BÜYÜKÇINGIL (BAKIRCI), Abdurrahman KURT, Bekçi Mehmet BAŞKURT (Ökkeş oğlu) ile Serintepe olaylarına katıldığı saptanan Mehmet AKÇA adlı saldırganlarında içinde bulunduğu 30-40 kişilik silahlı bir topluluğun ellerindeki yanıcı maddeleri ateşlemek suretiyle yaktıkları, Baki TEMİZ adlı bir diğer Alevi yurttaşın evinin aynı sanıklar tarafından yakıldığı, bu toplu saldırı olayları sırasında kaçmaya çalışan Şah İsmail KALAYCI adlı Alevi bir yurttaşın isimleri belirlenemeyen saldırganlar tarafından dövüldüğü ve bu yarttaşın dövülme neticesinde kafatasının parçalandığı ve beyin harabiyeti sonucu öldüğü;

Yörükselim Mahallesinde meydana gelen silahlı çatışmalara diğer olay sanıkları Fahri YENİSOLAK, Ramazan AKGEMCİ, Dursun TERAZİ, Bayram AKKUŞ'un da katıldıkları, olay tanıkları Elif HAVUÇ, Kemal ERSÖZ, Hasan POLAT, Hüseyin ÜN, Derviş HAVUÇ, Hanım KOÇA, Baki TEMİZ, Güllü KOÇ, İsmail ÜN, Ali BERK, Hüseyin BOZ, Kamil DEDE, Cemal ÜN, Tevfik TABAK, Şakir ÜN, Ali Koca adlı tanıklar tarafından ifade edilmiştir.

23.12.1978 Cumartesi günü sabah erken saatlerde başlatılan saldırı olayları sırasında Yörükselim ve Serintepe Mahalleleri arasında bu mahallelerin üst kesiminde Ahır Dağı eteklerinde inşaat sahası bulunan Ökkeş ÇAKMAK adlı inşaat müteahhidinin, Sergentepe ve Mağaralı Mahallelerinde saldırıya geçen silahlı topluluklara, inşaat mahalli yakınında Yörükselim Mahallesi civarındaki inşaat şantiyesinde, patlayıcı ve yanıcı dinamit, mazot, benzin ve benzin ve benzeri maddeleri dağıttığı iddialarının, yapılan soruşturma sonucu gerçek olmadığı kanısına; dinlenen tanık beyanları ve bu meyanda mahalli olarak yapılan keşifler ve diğer araştırmalar sonucu varılmıştır. KAHRAMANMARAŞ'ta bir süre avukat olarak çalışan sanık Ökkeş ÇAKMAK'ın Ahır Dağı eteklerinde sahibi olduğu arazileri konut yapmaya elverişli arsalar haline getirmek üzere yoğun hafriyat çalışmaları yaptığı ve bu suretle taraça halinde yükselen inşaat sahaları ortaya çıkardığı, uzun süreden beri bu çalışmaları devam ettiren sanığın olay gününde inşaat şantiyesinde toplanan usta ve işçilerini yanına alarak yaklaşık bin metre uzaklıktaki inşaat sahasına çıkıp iş kurduğu, Saat 08.00-09.00 sıralarında ellerinde silah ve sopa, bayraklar bulunan 1000-1500 kişilik büyük bir grubun Mağaralı Mahallesinden ilerleyerek sanığa ait şantiyeye bahçe duvarından girdikleri ve içeride bulunan Bekçi Mehmet TERLİKSİZ'i etkisiz duruma getirdikleri, şantiye içerisinde bulunan mazot fıçılarını açan saldırganların orada buldukları tenekelere mazot ve yanık yağları doldurdukları, kürek sapları ile atelyede bulunan demir çubuk ve manivela gibi cisimleri de alan sanıkların buradan topluca Yörükselim Mahallesine Çamlık yöreden girdikleri ve tesbit ettikleri Alevi yurttaşların evlerini teker teker yakmağa başladıkları; bu esnada yanında işçileri de olduğu halde tepeden kuş bakışı olayları izleyen sanığın öğle saatlerine kadar aşağıya inmediği, yanında bulunan işçi Alevi yurttaşları korumak için inşaat mahallinde sakladığı; bir ara aşağıda olup bitenleri ve bu meyanda şantiyenin durumunu görmek üzere inşaat mahallinden ayrılarak aşağıya inen İbrahim SEVGİLİ adlı işçinin şantiyeye girmeden Yörükselim Mahallesi içerisinden bir evden açılan ateş sonucu elparmaklarından yaralandığı ve Devlet Hastanesine kaldırıldığı, öğle saatlerinde zırhlı araçlar desteğinde bölgeye gelen askeri birliklerin saldırganları dağıtarak Mağralı Mahallesine doğru uzaklaştırdıkları, bu durum üzerine yanındaki Sünni ve Alevi işçilerle inşaat sahasından şantiyesine jepp aracıyla inen sanık Ökkeş ÇAKMAK'ın korkuya kapılan Alevi işçileri şantiyesinde bir müddet sakladığı ve olayların yatışması üzerine oğlu ile birlikte evine gittiği;

Mahmut ÖZDEMİR adlı mağdur ifadesinde, evine saldırgan Sünnı saldırgan gruba sanık Ökkeş ÇAKMAK'ın bizzat jeep aracıyla dinamit dağıttığını ileri sürdüğü, bu nedenle olay mahallinde mağdur ve sanığın da hazır bulunmasıyla yapılan keşif sırasında tanığın, Ökkeş ÇAKMAK'ın dinamit dağıttığını iddia ettiği bir yerde bulunan bir şahsı tanıma imkanının bulunamayacağının görüldüğü, bunun üzerine mağdur Mahmut ÖZDEMİR'in yeniden tesbit olunan ifadesinde; Ökkeş ÇAKMAK'ı dinamit dağıtırken görmediği, söylentiler üzerine bu şekilde bir isnatta bulunduğunu beyan ettiği, saptanmıştır.

Aydınlık

Yürükselim Mahallesinden bir görünüş

Alevi yurttaşlar Kamil Ün, Gülşen Ün, Zekeriya Ün ve Yusuf Lakap kurşun yarasıyla öldüler. Sanıklar: Abdurrahman Kurt, Güngör Gencay, Motorcu Hoca, Mahmut Doğan, Adnan Edip Kuşçulu, Remzi Özevliya, Hacı Mehmet Ramazanoğlu, Zekeriya Tuğrul

Şah İsmail Kalaycı adlı Alevi yurttaşın isimleri belirlenemeyen saldırganlar tarafından dövüldüğü ve bu yurttaşın dövülme neticesinde kafatasının parçalandığı ve beyin harabiyeti sonucu öldüğü saptanmıştır"

Olaylar sırasında yıkılan, yakılan şehirden bir görüntü.

Bir saldırıdan arta kalanlar: Sopa satır ve yemeniler.

YARIN:
Yörükselim Mahallesi olayları Devam